

vergadering **34**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 8 mei 2013

VOORLOPIGE VERSIE

Nog niet goedgekeurd door de sprekers
Niet citeren zonder de bron te vermelden

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	5
VOORSTEL VAN GEMOTIVEERD SUBSIDIARITEITSADVIES van mevrouw Fientje Moerman en de heren Matthias Diependaele, Sas van Rouvoij, Lode Vereeck en Koen Van den Heuvel over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer – 2038 (2012-2013) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	5
ACTUALITEITSDEBAT over de gevolgen voor mens en milieu van het ongeval met een goederentrein met chemische lading in Wetteren	5
ACTUELE VRAAG van mevrouw Karin Brouwers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de invoering van een kilometerheffing	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de aanbevelingen van de OESO inzake het woon-werkverkeer	31
ACTUELE VRAAG van mevrouw Ann Brussel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het waarborgen van de neutraliteit van de dienstverlening bij Vlaamse gemeenten	
ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Houthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het pleidooi van een aantal prominenten voor een totaalverbod op het dragen van religieuze en ideologische symbolen voor ambtenaren en een eventueel initiatief ter zake op Vlaams niveau	35
ACTUELE VRAAG van de heer Peter Reekmans, tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het beheer van de riolen in het licht van de interne staatshervorming en de rol van de intercommunales Riobra en Infrac in dit dossier	40
ACTUELE VRAAG van mevrouw Else De Wachter tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over volwassenen met autisme	42
ACTUELE VRAAG van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het niet behalen van de eindtermen door leerlingen uit het Brussels Nederlandstalig onderwijs	44

ACTUELE VRAAG van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het optrekken van de inkomensgrenzen voor een sociale huurwoning	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de verhoging van de inkomensgrenzen in de sociale huisvesting	47
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	52
ONTWERP VAN DECREET tot instemming met het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Benelux Unie, ondertekend in Brussel op 3 februari 2012 – 1915 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	52
Artikelsgewijze bespreking	55
ONTWERP VAN DECREET tot instemming met het protocol over de bezwaren van het Ierse volk ten aanzien van het verdrag van Lissabon, ondertekend in Brussel op 13 juni 2012 – 1934 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	55
Artikelsgewijze bespreking	57
VERZOEK tot machtiging tot vervolging van een Vlaams volksvertegenwoordiger – 2027 (2012-2013) – Nr. 1	
Bespreking en stemming	57
VOORSTEL VAN GEMOTIVEERD SUBSIDIARITEITSADVIES van mevrouw Fientje Moerman en de heren Matthias Diependaele, Sas van Rouveroj, Lode Vereeck en Koen Van den Heuvel over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer – 2038 (2012-2013) Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	59
Bespreking	60
ONTWERP VAN DECREET tot instemming met het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Benelux Unie, ondertekend in Brussel op 3 februari 2012 – 1915 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	65
ONTWERP VAN DECREET tot instemming met het protocol over de bezwaren van het Ierse volk ten aanzien van het verdrag van Lissabon, ondertekend in Brussel op 13 juni 2012 – 1934 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	65
VOORSTEL VAN GEMOTIVEERD SUBSIDIARITEITSADVIES van mevrouw Fientje Moerman en de heren Matthias Diependaele, Sas van Rouveroj, Lode Vereeck en Koen Van den Heuvel over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer – 2038 (2012-2013) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	66

MOTIE van de heren Wim Wienen, Chris Janssens en Johan Deckmyn tot besluit van de op 16 april 2013 door de heren Bart Tommelein, Wim Wienen en Jorgen Verstrepen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over de kostprijs van 'Villa Vanthilt', editie 2013, voor kandidaat-gaststeden, over de financiële bijdragen die steden en gemeenten moeten doen om als gaststad van een VRT-programma te kunnen fungeren, en over de hervormde zomertour van 'Villa Vanthilt'

– 1998 (2012-2013) – Nr. 1

66

Hoofdelijke stemming

66

MOTIE van de heer Jorgen Verstrepen tot besluit van de op 16 april 2013 door de heren Bart Tommelein, Wim Wienen en Jorgen Verstrepen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over de kostprijs van 'Villa Vanthilt', editie 2013, voor kandidaat-gaststeden, over de financiële bijdragen die steden en gemeenten moeten doen om als gaststad van een VRT-programma te kunnen fungeren, en over de hervormde zomertour van 'Villa Vanthilt'

– 2000 (2012-2013) – Nr. 1

67

Hoofdelijke stemming

67

MOTIE van de heren Bart Tommelein, Jean-Jacques De Gucht, Peter Gysbrechts en Jo De Ro tot besluit van de op 16 april 2013 door de heren Bart Tommelein, Wim Wienen en Jorgen Verstrepen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over de kostprijs van 'Villa Vanthilt', editie 2013, voor kandidaat-gaststeden, over de financiële bijdragen die steden en gemeenten moeten doen om als gaststad van een VRT-programma te kunnen fungeren, en over de hervormde zomertour van 'Villa Vanthilt'

– 2002 (2012-2013) – Nr. 1

68

Hoofdelijke stemming

68

MOTIE van mevrouw Fientje Moerman, de heren Sas van Rouveroy en Dirk Van Mechelen en mevrouw Gwenny De Vroe tot besluit van het op 8 mei 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de gevolgen voor mens en milieu van het ongeval met een goederentrein met chemische lading in Wetteren

– 2039 (2012-2013) – Nr. 1

70

Hoofdelijke stemming

70

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

70

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging is ingekomen van de volgende leden:

Marc Vanden Bussche: ambtsverplichtingen;

Michèle Hostekint, Lies Jans: gezondheidsredenen.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 60/26)

■

VOORSTEL VAN GEMOTIVEERD SUBSIDIARITEITSADVIES van mevrouw Fientje Moerman en de heren Matthias Diependaele, Sas van Rouveroy, Lode Vereeck en Koen Van den Heuvel over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer – 2038 (2012-2013) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Sas van Rouveroy bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer van Rouveroy heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroy: Voorzitter, ik heb het woord gevraagd om namens Open Vld, CD&V, de N-VA en LDD bij hoogdringendheid de agendering te vragen van een gemotiveerd subsidiariteitsadvies over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

Dan zullen wij ons daarover straks uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSDEBAT over de gevolgen voor mens en milieu van het ongeval met een goederentrein met chemische lading in Wetteren

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de gevolgen voor mens en milieu van het ongeval met een goederentrein met chemische lading in Wetteren.

Het debat is geopend.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, wat een mooi lenteweekend moest worden, werd voor veel bewoners van Wetteren een nachtmerrie. In de nacht van vrijdag op zaterdag is een goederentrein van Rotterdam naar Gent-Zeehaven ontspoord. De machinist heeft tegen hoge snelheid een spoorwissel gemist. Na een bruusk remmanoeuvre hebben maar liefst zes van de dertien wagens geladen met ontvlambare chemische producten onmiddellijk vuur gevat. Uit de vuurzee van twee brandende wagons is cyanide vrijgekomen. Cyanide is een kankerverwekkende stof die in het bloed kan worden opgenomen. Daarnaast bevatten twee andere wagons de stof butadien. Ondanks de inzet van vele hulpverleners vrezen velen dat de treinramp bij de aanvang zwaar is onderschat. Bovendien rijst het ongenoegen over de aanpak en de begeleiding van de ramp.

Om de hoeveelheid toxische stoffen in de lucht te beperken, hebben de brandweerkorpsen geprobeerd de brandende wagons niet te blussen, maar gecontroleerd te laten uitbranden. De verspreiding van de toxische stoffen via het blus- of, beter gezegd, koelwater kon moeilijk worden tegengehouden. In eerste instantie deed het waterbekken van een naburig waterzuiveringsstation dienst als opvangbekken. Al gauw bleek het bekken vol te lopen. Een gedeelte van het water is in het rioleringsstelsel gelopen. De gevolgen zijn bekend.

In het lager gelegen gedeelte van Wetteren zijn in een aantal woningen zeer dodelijke hoeveelheden toxische stoffen aangetroffen. Hierdoor viel jammer genoeg een eerste dodelijk slachtoffer, dat door de gifdampen werd bevangen. Maar liefst 49 in de onmiddellijke omgeving van de ramp wonende bewoners werden door intoxicatie getroffen.

De veiligheid en de volksgezondheid vormen natuurlijk het eerste aspect. Naast al het menselijk leed zijn we ook enorm bezorgd om de schade die aan de natuur is toegebracht. Aangezien het waterbekken vol liep, besloot de civiele bescherming het bluswater gecontroleerd in de Schelde te lozen. Hoe gecontroleerd zoiets ook moge verlopen, een dergelijke lozing veroorzaakt onnoemelijk veel schade.

Waar bleef de tank om het bluswater op te vangen? Kon hierin niet tijdig worden voorzien? Nu blijkt dat het visbestand in de Schelde in deze omgeving wordt bedreigd. Er mag niet meer worden gevisd. Watersporten zijn ook verboden. Zelfs fietsen of wandelen langs de Scheldedijk wordt niet meer toegelaten. Het gebruik van groenten en fruit uit eigen tuin is niet verantwoord.

De schade die deze ramp aan onze natuur heeft toegebracht, is niet te overzien. Het moet snel duidelijk worden of deze schade van lange duur is. Is de schade zo onherstelbaar dat leven in Wetteren en omgeving in feite leven op een tijdbom betekent?

Ik wil niet paniekerig doen. Het is echter de plicht van de verschillende overheden om hierover in alle eerlijkheid duidelijkheid te verschaffen. Het in de riolen weggespoeld bluswater vormt een sluipend gif, dat niet enkel veel slachtoffers heeft gemaakt, maar ook veel materiële schade heeft veroorzaakt. Woningen zijn onbewoonbaar gemaakt. Voedsel is mogelijk besmet. Lakens, kleding en textiel die met de dampen in aanraking zijn gekomen, moeten worden gewassen. Velen durven amper nog hun huis binnen te gaan. Een aantal mensen zijn voor onbepaalde tijd naar veiliger oorden vertrokken.

Het is schrijnend te moeten vaststellen hoe in verband met deze ramp met de communicatie is omgegaan. De communicatie is zo abominabel slecht gevoerd dat de bevolking van Wetteren zich in de steek gelaten voelt. Bij de aanvang van de ramp zijn allerlei berichten de wereld ingestuurd. Het was allemaal onder controle. Er waren geen problemen. Deze berichten zijn nadien tegengesproken of zelfs ontkend. Om de haverklap werden nieuwe evacuatie uitgeoefend.

Gisteren nog werd er gecommuniceerd dat het nog dagen tot weken kan duren vooraleer een aantal bewoners terug naar hun huis mogen. Vandaag laat de burgemeester weten dat

vanmiddag na grondige controle de bewoners terug naar hun woning kunnen gaan. Communiceer dan toch wanneer de controle heeft uitgewezen dat er geen problemen meer zijn en de burgers terug naar hun woning mogen. Dit communicatiebeleid faalt, en daar zijn de bewoners van Wetteren de dupe van.

De kritiek op de rampenleiding is dan ook terecht. ‘Politiekers’ zijn niet in staat om de leiding te nemen bij rampen. Worden onze burgemeesters en gouverneurs getraind om rampen te begeleiden? Om de juiste keuzes te maken en handelingen te treffen bij bedreigende situaties voor de mens? Collega’s, wanneer in het buitenland een aardbeving plaatsvindt, sturen wij gespecialiseerde teams om hulp, denk maar aan B-FAST en V-med. Waarom maken wij voor ons eigen land dan geen werk van een duidelijk crisisbeheer? Een crisisbeheer waarin expertise kan worden ontwikkeld, waarin vakbekwame mensen met de nodige kennis de leiding en de communicatie op zich kunnen nemen.

En hoe moet het nu verder? Wat met de gezondheid van de buurtbewoners of misschien wel alle inwoners van Wetteren? De mensen zijn terecht ongerust. De dokterspraktijken worden overspoeld met mensen die snel een bloedonderzoek willen om te weten of zij chemische stoffen hebben ingeademd. Welke gevolgen heeft dit voor de gezondheid, op korte en lange termijn? Het goedge veroorzaakt namelijk wel longkanker. En wat met de natuur en het natuurpark in de onmiddellijke omgeving? Kunnen de kinderen er nog spelen? Over vele zaken tasten we inderdaad nog in het duister.

Er moet duidelijkheid gecreëerd worden over de toekomst van de bewoners van Wetteren. Binnen enige tijd zal het nieuws over de ramp in Wetteren uitdoven, maar de bevolking blijft achter met zoveel vragen. Dit ongeval toont nog maar eens aan hoe kwetsbaar wij Vlamingen zijn door de verdere verstedelijking van vele delen van ons land. Velen in ons land dragen bij deze ramp een verpletterende verantwoordelijkheid. Het is van groot belang om de nodige lessen te trekken uit deze treinramp, op alle beleidsniveaus.

In de Kamer werd gisteren ook al een uitgebreid debat gevoerd over de verantwoordelijkheid en de aanpak van rampen. De taak van de Vlaamse Regering zal er vooral in bestaan de mensen te helpen die getroffen zijn. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de woningen opnieuw bewoonbaar zijn en de rioleringen geen sluipende moordenaar meer zijn? Hoe gaan we onze natuur herstellen? Maar we moeten ons ook de vraag stellen of Vlaanderen wel voldoende betrokken is bij de invulling van de rampenplannen. Is er geen lacune? Het is niet de eerste keer dat giftige stoffen via de riolering voor heel wat problemen zorgen. Een ongeval met een vrachtwagen met broom had ons in het verleden al wakker moeten schudden, maar blijkbaar wordt onvoldoende rekening gehouden met het aspect water en riolering. Dat zijn ook de conclusies van het Crisis & Emergency Management Centre (CEMAC), het Belgisch kenniscentrum actief in het vakgebied van noodplanning, crisismanagement, beheer van noodsituaties en crisiscommunicatie. Misschien kan België nog wel wat leren van dit kenniscentrum.

Minister Schauvliege, tot welke vaststellingen bent u in overleg met uw administratie gekomen? Welke effecten zal deze ramp hebben voor mens en milieu? Werd dit onderzocht en welke conclusies werden er getrokken? Is deze Vlaamse Regering ook tot de vaststelling gekomen dat de Vlaamse bevoegdheden onvoldoende in het rampenplan zijn uitgewerkt? Is er volgens jullie een lacune in het rampenplan? Zijn jullie er ook van overtuigd dat crisisbeheer geen politieke taak is, gelet op alle problemen die we bij deze ramp hebben ondervonden? Welke maatregel zal ieder van jullie vanuit zijn beleidsdomein nemen om de getroffen bewoners van Wetteren opnieuw een toekomst te bieden in hun gemeente? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, ministers, collega’s, ik wil eerst en vooral ons medeleven overmaken aan de slachtoffers, hun familie en bij uitbreiding de hele bevolking

van de getroffen gemeenten. Het zijn mensen die sinds zaterdagochtend in knagende onzekerheid leven. Dat is een gevoel dat we ons niet kunnen voorstellen. Ik kom straks terug op een aantal concrete feiten die de mensen aan den lijve konden ondervinden. Het is belangrijk dat ze weten dat, hoewel we vanuit dit parlement misschien geen concrete hulp kunnen bieden, ons medeleven hun deel is.

Ik wil ook hulde brengen aan de hulpverleners – heel vaak vrijwilligers uit Wetteren en omstreken – die sinds zaterdag in de weer zijn om het beste van zichzelf te geven om in zeer moeilijke omstandigheden mensen een veilig gevoel te geven en mensenlevens te redden. Nogal wat mensen uit Wetteren die ik persoonlijk sprak, vroegen mij uitdrukkelijk om de appreciatie uit te spreken voor die hulpverleners die het hoofd proberen te bieden aan een ramp die – dat is nu duidelijk – in het begin werd onderschat.

Het meest sprekende beeld van die onderschatting is dat van de machinist die eigenhandig probeert het inferno te blussen. Die onderschatting en de duidelijke tekortkomingen op communicatievlak hebben eigenlijk geleid tot een ramp na de ramp. Het beeld van tientallen mensen die hun koffers moeten pakken om voor een onbepaalde periode hun woning te verlaten, roept herinneringen op aan de meidagen van 1940, en niet aan het sympathieke provinciestadje dat Wetteren anno 2013 was en hopelijk zo snel mogelijk opnieuw wordt.

In elk geval is het beeld ontstaan dat de toestand daar niet volledig onder controle was. De eerste inspanning moet nu uiteraard gericht zijn op het zo snel mogelijk garanderen van de veiligheid van de mensen ter plaatse, en op het zo snel mogelijk terugkeren naar een genormaliseerde toestand, waarbij iedereen zo snel mogelijk naar zijn huis gaat en het openbaar leven opnieuw op gang komt. Dat veronderstelt dat overheden krachtadig samenwerken. De getroffen bevolking heeft echt geen baat bij politieke spelletjes. We mogen echter ook niet blind zijn voor de gemaakte fouten. We moeten dus zo snel mogelijk lessen trekken, over de oorzaken van de ramp, maar ook over hoe we ermee omgaan. Een groot deel van die lessen zal federaal moeten worden getrokken, over het functioneren van gouverneurs en burgemeesters als er calamiteiten gebeuren.

Eén aandachtspunt willen we toch onder de aandacht brengen, namelijk de heel vaak terugkerende klacht over de communicatie. Mensen staan aan hun voordeur, maar moeten ter plaatse vaststellen dat het niet duidelijk is of ze kunnen overnachten of enkel wat spullen kunnen ophalen. Sommigen mochten terugkeren, om dan onmiddellijk opnieuw te moeten vertrekken. Er is duidelijk geen structureel contact tussen professionele hulpverleners, zoals thuisverplegingsdiensten, en het crisiscentrum, waardoor we toestanden meemaken zoals die waarbij aan thuisverplegers die op weg zijn om een patiënt een levensnoodzakelijke insulinespuit te geven, de toegang wordt ontzegd, waarna ze vervolgens toch te voet het rampgebied mogen betreden, op eigen risico. Dat lijken me scenario's die zo veel mogelijk moeten worden vermeden. Daarnaast blijft er onduidelijkheid over het gebruik van putwater. Er is geen duidelijke lijst van straten waar dat water al dan niet kan worden gebruikt. Dit was niet in orde, en het is tot op heden nog altijd niet in orde.

Ook als Vlaamse overheid moeten we echter heel duidelijk lessen proberen te trekken. Maandag al kondigde de minister van Leefmilieu aan een team van experts van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), Aquafin en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) te hebben samengebracht voor een eerste evaluatie. Dames en heren van de Vlaamse Regering, het zou goed zijn mocht ook dit parlement duiding kunnen krijgen bij het verloop van die eerste evaluatie. Kunt u een overzicht geven van de toestand van de bodem en het grondwater zoals die vandaag bekend is? Wat zijn de gevolgen voor het hele Scheldebekken? De vorige spreker heeft het immers al aangehaald: nadat men eerst had geprobeerd om het bluswater te contingeren, in afwachting van de aankomst van een gespecialiseerd schip, heeft men nadien geprobeerd om het water gecontroleerd in de Schelde te laten lopen. Dat is geen onschuldig proces. Men zegt dat er vooralsnog geen effecten op het visbestand vast te stellen zijn, maar we vragen ons wel af wat de langetermijneffecten zijn

voor fauna en flora, zeker in het licht van het vandaag afgekondigde verbod om te vissen in die rivier. Ook daar zien we een slingerbeweging, die aan de basis ligt van nogal wat frustratie in de omgeving van Wetteren.

Ik had graag een overzicht gekregen van de verdere werkzaamheden van dit team van experts. Wat gaan zij doen? Hoe zullen ze de toestand op het terrein aanpakken? En dan moeten we verder kijken dan morgen en overmorgen. Een eerste aspect daarbij is het juridische aspect. Familieleden van een overleden Wetteraar hebben een klacht ingediend. De vraag is of Vlaanderen, gezien de mogelijke milieuschade, zich daarbij ook burgerlijke partij zou kunnen stellen.

Ten slotte moeten we bekijken hoe we dergelijke rampen in de toekomst kunnen vermijden. Men kan zich afvragen in welke mate we via een veiligheidsrapportage en ruimtelijke uitvoeringsplannen de reële risico's die transporten per trein met zich meebrengen, beter kunnen inschatten.

Ik wil waarschuwen om geen – vergeef me het woord – steekvlampolitiek te voeren. De trein blijft een zeer veilig vervoermiddel als je het vergelijkt met andere vervoermodi. Gisteren crashte in Spa een vrachtwagen tegen een gevel waarbij er twee doden en twee zwaargewonden vielen. Het was geen kleine vrachtwagen, het was een vrachtwagen die geschikt was voor vervoer van gevaarlijk transport, die nu weliswaar grond vervoerde. Voor hetzelfde geld vervoerde die een gelijkaardig chemisch product. Niemand kan zich voorstellen wat de gevolgen op dat moment zouden zijn. Het lijkt me wel het moment om heel ernstig na te denken over een Vlaamse spoorstrategie en over een Vlaamse goederenspoorstrategie.

Heel veel mensen zijn vandaag ongerust over hun gezondheidstoestand en weten niet wat ze hebben ingeademd en hoeveel. Er is het aanbod van de gouverneur om zich te laten onderzoeken, maar het lijkt me toch wel aangewezen dat er ook een langetermijnmonitoring gebeurt van de getroffen inwoners om de gezondheidseffecten op deze mensen op lange termijn te kunnen inschatten.

Voorzitter, ik rond af. We kunnen de klok niet terugdraaien. We kunnen deze ramp niet ongedaan maken en we kunnen ook de foute inschattingen en de fouten die ongetwijfeld op het terrein gebeurd zijn, niet goedmaken. Ik denk dat de getroffen mensen en de bevolking van Wetteren en eigenlijk van Vlaanderen in zijn geheel, er vooral baat bij hebben dat we uit dit spijtige ongeval de nodige lessen trekken en daarbij ook de nodige eendracht aan de dag leggen om de conclusies in daden om te zetten. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister-president, dames ministers, voorzitter, collega's, het is met enige schroom dat we hier vandaag het debat voeren over de treinramp in Wetteren, een schroom die wordt ingegeven door het feit dat er een dodelijk slachtoffer en vele gewonden te betreuren vallen en dat zoals het er nu naar uitziet, sommige mensen nog gedurende bepaalde tijd niet naar hun woning zullen kunnen terugkeren. Tegelijk heeft die schroom ook te maken met het feit dat alleen een ver doorgedreven onderzoek het volledige verloop van de gebeurtenissen zal kunnen blootleggen.

Tezelfdertijd hebben wij als vertegenwoordigers van de bevolking de plicht om ons te informeren en de regering te ondervragen over die aspecten waarvoor ze bevoegd is. Deze ramp in dit parlement en in andere parlementen doodzwijgen, zou terecht worden beschouwd als desinteresse.

Jammer genoeg bewijst wat in Wetteren is gebeurd nog maar eens dat tussen theorie en praktijk een belangrijke kloof gaapt. Om dat te illustreren, neem ik u mee naar 30 juli 2004, naar het Henegouwse Ghislenghien. Daar wordt tijdens het uitvoeren van werken een lek geslagen in de gasleiding. Uiteindelijk is er een ontploffing en vallen er 24 doden. Naar

aanleiding van deze ramp wordt een nieuwe regelgevend kader ontwikkeld dat ervoor moet zorgen dat iedereen zou weten waar zich welke leidingen bevinden. Sinds 1 september 2009 is iedereen verplicht om bij het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) de plannen op te vragen.

Met het lek dat we enkele weken geleden hadden in Erpe-Mere bij de wegenwerken en dat leidde tot het afsluiten van de E40, was toen al duidelijk geworden dat deze manier van werken niet op punt staat. Wetteren toont jammer genoeg aan dat ook nu niet alle essentiële informatie voorhanden was. In eerste instantie verklaarde de gouverneur immers dinsdagmorgen op Radio 1 dat Aquafin geen weet had van een oude riolering waaruit giftige dampen opstegen, of dat die toch niet was ingetekend op de leidingplannen en in elk geval niet doorgegeven. Is dat zo? Is bijna tien jaar na de gasramp in Gellingen de ondergrondse kartering van de bodem nog altijd niet accuraat? Bij dergelijke rampen is tijd van het uiterste belang. De verantwoordelijken moeten erop kunnen vertrouwen dat de informatie die ze kunnen krijgen 100 procent correct is. Daarop toezien, ervoor zorgen dat de verschillende diensten en agentschappen in Vlaanderen dat op onfeilbare wijze doen, is de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering. Vandaar de eerste vraag: hoe zit het daarmee?

De voorzitter: Mevrouw Moerman, mag minister Schauvliege u onderbreken?

Mevrouw Fientje Moerman: Ik zou liever eerst mijn betoog afmaken.

Zoals eerder aangegeven kan alleen een diepgaand onderzoek uitsluitsel geven. Mijn fractie en ikzelf zijn echter bevreesd over de ernst en de omvang van de gevolgen voor mens en milieu nu.

Zoals ondertussen is geweten, is het een geregeld transport van chemische producten tussen Kijfhoek in Nederland en de Gentse Zeehaven. Daarbij werden drie producten vervoerd, met name acrylonitril, butadiëen en styreen. Dat zijn de grondstoffen voor een populair plastic, waar men onder andere Legoblokjes van maakt.

Voor zover op dit ogenblik bekend, is het vooral het acrylonitril dat voor de problemen zorgde. Een van de bestanddelen van deze stof is cyanide. Bij verbinding met waterstof ontstaat blauwzuurgas, een uiterst giftig en snel werkend gas. Het is dat gas, beter bekend als Zyklon B, dat de Duitse nazi's gebruikten in de concentratiekampen om vele miljoenen slachtoffers te maken. Laten we dit vandaag op 8 mei nog eens in herinnering brengen.

Een van de andere vervoerde stoffen, butadiëen, is zeer ontvlambaar bij hitte. Daarom moesten de wagons worden gekoeld. Dat koelwater en de vrijgekomen cyanide zorgden blijkbaar voor het blauwzuurgas dat zich in de riolering opstapelde. Het koelwater werd zelfs in de Schelde geloosd, daar waar elke chemisch veiligheidsexpert u zal zeggen dat men absoluut dient te vermijden dat acrylonitril in aquatisch milieu terechtkomt. De desbetreffende safety data sheet, in het Nederlands het veiligheidsinformatieblad, dat daarvoor richtlijnen geeft, is duidelijk: vermijd contact met hitte en water, vermijd dat het product in riolering, kelders of gesloten ruimten terechtkomt, dijk in indien nodig. Begrijpelijk: acrylonitril is een zogeheten carcinogeen 1B, een van de gevaarlijkste carcinogenen, waarvan het kankerverwekkend karakter bij dieren werd bewezen, en op mensen wordt verwacht.

Ondertussen zijn de riolen vervuild. Ondertussen werd op de Schelde een visverbod ingesteld. Ondertussen mogen de mensen geen groenten uit de tuin meer eten en zijn de eieren van kippen gecontamineerd. Ondertussen lopen de mensen naar de huisdokter of naar de spoed om bloed- en urinestalen te laten nemen. Ondertussen roept de spoedarts van Wetteren op tot de ontruiming van heel Wetteren. Samengevat, ondertussen heerst de grootste onzekerheid.

Ministers, het is vandaag van het grootste belang dat het Vlaams Parlement, en met het parlement de hele Vlaamse bevolking, een duidelijk beeld krijgt van de omvang van de ramp en van de gevolgen ervan voor mens en milieu. Niet om angst aan te jagen of om paniek te zaaien, maar wel om op een correcte manier informatie te verstrekken. Want met die informatie zat het een beetje scheef. Ik zal niet herhalen welke voorbeelden voorgaande sprekers hebben aangegeven.

Dus, ministers en minister-president, hopelijk kunt u uitsluitel geven en een inschatting maken van de eventuele gevolgen op korte en lange termijn. Op die manier weten omwonenden en betrokkenen tenminste waar ze aan toe zijn. Zoals eerder gezegd wil mijn fractie niet meedoen aan een spelletje zwartepieten. Of de machinist te snel reed, of er een wissel was die niet werkte, of er een andere oorzaak was van de brand: het zijn allemaal vragen waar alleen een diepgaand onderzoek een antwoord op zal kunnen bieden.

Open Vld vindt wel dat deze ramp de aanleiding moet zijn voor een grondig debat over het hoe en waarom van dergelijke transporten. Een verbod op dergelijke transporten per spoor is geen oplossing. Het zou het probleem alleen maar verleggen, over de weg, en we hebben recent gezien waartoe dat leidt.

Dat betekent echter niet dat we doof moeten zijn voor de terechte vraag om ervoor te zorgen dat dergelijke transporten zo weinig mogelijk via druk bewoonde wijken gaan. Daar heeft men een enorme kans laten liggen. In het kader van het verdrag tussen België en Nederland waren er afspraken rond de zogenaamde goederenlijn 11. De realisatie van deze lijn zou ervoor hebben gezorgd dat de hele noord-Antwerpse agglomeratie ontlast zou zijn van dit gevaarlijk vervoer. Het blijft voor mijn fractie onbegrijpelijk dat de Vlaamse Regering de realisatie van goederenlijn 11 in het kader van de Vlaamse prioriteitenlijst voor spoorwegverkeer heeft geschrapt. Dit is meer dan een gemiste kans.

Mijn fractie wil constructief meewerken aan een oplossing op korte termijn. Daarom één voorstel voor een snelle en niet dure oplossing, en één reflectie. Ten eerste een voorstel, misschien mee te nemen in een interministerieel overleg. Wat ons betreft kan worden ingegrepen in de samenstelling van de lading van de treinen om te vermijden dat producten waarvoor conflicterende bestrijdingsmaatregelen gelden, samen worden vervoerd. We hopen dat u dit zult meenemen.

Eén reflectie ook: zo'n trein is inderdaad een rijdend Sevesobedrijf, waarvoor dan ook dezelfde verplichtingen zouden moeten gelden. Misschien moet de infrastructuurbeheerder ertoe worden verplicht een veiligheids- of crisiscoördinator te hebben.

Leden van de Vlaamse Regering, wij hopen alvast dat de ramp in Wetteren de aanleiding mag zijn om over de partijgrenzen heen te zorgen voor oplossingen. Een laatste oproep: zorg ervoor dat eindelijk de in 2009 ingevoerde verplichting om een 100 procent juiste kaart te hebben met alle ondergrondse leidingen daarop, in de praktijk wordt gebracht. Maak daar een topprioriteit van, en geen taak tussen zoveel andere voor uw administratie. Ik dank u. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, ik heb een verzoek. Gelet op de breedheid van het debat vind ik het noodzakelijk dat de minister van Binnenlands Bestuur Bourgeois hier aanwezig is. *(Opmerkingen)*

Dat lijkt me essentieel, gelet op de rol van de gouverneur. Kunt u hem alstublieft vragen dat hij naar dit debat komt? *(Opmerkingen. Applaus)*

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Ik wil me nadrukkelijk aansluiten bij de vraag van de heer Caron. De minister van Binnenlands Bestuur is hier net zo goed bij betrokken als de ministers

Schauvliege en Crevits en de minister-president. In die zin, voorzitter, zou ik aan ons allen de overweging willen voorleggen of we minister Bourgeois niet moeten vorderen. (*Applaus*)

De voorzitter: Mijnheer van Rouveroi, we nodigen altijd graag ministers uit in het parlement. Ik zal het nodige doen. Ik stel voor dat we intussen voortgaan met het debat. (*Instemming*)

De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska: De Groenfractie wil haar medeleven betuigen met de slachtoffers van de ramp in Wetteren, en haar dank uitspreken aan de vele hulpverleners die daar sinds zaterdagochtend aan het werk zijn in zeer moeilijke en complexe omstandigheden. Er bereiken ons en wellicht ook heel wat van de collega's een pak schrijnende verhalen van mensen die niet weten wat ze nu het best doen, en die het zekere voor het onzekere pakken en tijdelijk vertrekken.

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck: Dan willen wij ook de minister van Welzijn en Volksgezondheid, de heer Vandeurzen, vorderen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen zit momenteel in Zweden. Ik heb gisteren met hem gebeld. In het Uitgebreid Bureau werd afgesproken dat hij kan worden vervangen door een andere minister. Dat zal minister Schauvliege zijn.

Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik heb de indruk dat u alle collega's op de regeringsbank wilt hebben. Ik vergis me toch niet dat dit actualiteitsdebat uitdrukkelijk was gericht op milieu? De titel van het debat is gaandeweg aangepast. Wij hebben daar natuurlijk op ingespeeld. Tot hier toe heb ik geen enkele vraag of opmerking aan andere ministers gehoord, misschien komt dat nog. De regering is aanwezig. We zullen aan minister Bourgeois vragen dat hij zich zo snel mogelijk naar hier begeeft. De regering kan zelf haar afvaardiging samenstellen om debatten bij te wonen en te repliceren.

De voorzitter: Het staat het parlement altijd vrij om ministers te vorderen. Ik heb geen tegenwerpingen gehoord, dus vragen we aan minister Bourgeois om naar hier te komen. Dat lijkt me niet meer dan logisch. Het Bureau heeft duidelijke afspraken gemaakt. Ik heb gisteren ook nog met minister Schauvliege gebeld. De afspraken zijn duidelijk.

De heer Björn Rzoska: Vier dagen na het incident in Wetteren is de publieke opinie genadeloos. Terecht in mijn ogen: discutabele beslissingen op cruciale momenten, een crisiscommunicatie die alleen maar verwarring schept en nog steeds geen duidelijk antwoord op de vragen naar de gevolgen op het vlak van volksgezondheid en leefmilieu. En nochtans collega's, het is niet de eerste keer dat we in Vlaanderen geconfronteerd worden met een incident waarbij giftige stoffen vrijkomen in dichtbevolkt gebied.

Een aantal van de vorige collega's hebben gevraagd wat we hier kunnen van leren. Wel, we kunnen hiervan leren door terug te gaan naar het verleden en te kijken naar eerdere incidenten, die wel degelijk ook in dit parlement zijn besproken, en waar men toen ook wel duidelijke conclusies heeft getrokken over hoe men zou moeten omgaan met dergelijke rampen mochten ze zich in de toekomst nog eens voordoen.

Ik verwijs hierbij, zoals een collega al eerder heeft gedaan, expliciet naar de tankwagen die op 4 maart 2004 kantelde op de A12 ter hoogte van Ekeren, en waarbij zowat 5.000 liter giftig broom deels in de riolering terecht kwam. Collega's, het ging toen ook over de mogelijke dampen, over de veiligheid van het drinkwater en over de milieuschade. Ik verwijs ook naar het Marly-dossier in Vilvoorde in 2003. Incidenten waarbij in dit Vlaams Parlement gepleit werd voor een integratie van de milieudiensten in de rampenplanning en voor een

aantal andere maatregelen die er in de toekomst moesten voor zorgen dat dergelijke crisissen snel en op een geïntegreerde manier zouden worden aangepakt, ook op dit Vlaams niveau.

Hebben we uit die rampen iets geleerd? Ik denk het eigenlijk wel, want vandaag is er op Vlaams niveau een crisismanager binnen de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer. En die crisismanager beslist om het Vlaamse rampenplan, dat bij een dergelijk incident uitgewerkt is in het draaiboek milieu-incidenten, al dan niet uit te rollen, om nog sneller en nog geïntegreerder een crisis aan te pakken. Dat was toen, in 2003 en 2004, immers de grootste kritiek inzake de aanpak.

En dat is ook meteen mijn eerste vraag: werd dit Vlaamse rampenplan, het draaiboek milieu-incidenten, naar aanleiding van de ramp in Wetteren uitgerold? Zo ja, wanneer? Zo niet, waarom niet? Het is immers dit draaiboek dat voorziet in de coördinatie tussen de verschillende milieudiensten op het moment dat er sprake is van een incident. Als ik dan zie, minister, dat vandaag het Agentschap Natuur en Bos vier dagen na de ramp, vier dagen na de ramp, een voorzorgsmaatregel communiceert die erop neerkomt dat er niet gevestigd, gewandeld en gefietst mag worden in Wetteren, dan vrees ik dat er van coördinatie op dit moment geen sprake is. Met een dergelijke communicatie werkt u zelf immers de verwarring in de hand: deze communicatie is niet gecoördineerd en zelfs gefragmenteerd. Gouverneur Briers is nog maar pas begonnen, maar u zit hier toch al enkele jaren en u draagt als minister wel degelijk een verantwoordelijkheid in deze materie. Ik zou dan ook van u graag vernemen welke van uw diensten betrokken zijn bij het incident in Wetteren en op welke manier.

In uw eerste communicatie van maandag lijkt het erop – en ik benadruk ‘lijkt het erop’ – dat u pas maandag overlegde met uw diensthoofden Milieu. En u kondigt meteen aan dat er niet te snel meerresultaten moeten worden verwacht. Nochtans voorziet het draaiboek milieu-incidenten, eens het wordt uitgerold een zeer duidelijk scenario, een stappenplan: het aanstellen van een crisiscommunicator, eventueel een crisiscomité en de crisismanager. Die crisismanager verzamelt niet alleen informatie, maar brengt ook diensten met elkaar in contact, koppelt beleidsbeslissingen terug en informeert ook voortdurend u en uw medewerkers. Zelfs de pers, minister, zou volgens dat rampenplan moeten worden gemonitord, om ervoor te zorgen dat onjuiste informatie onmiddellijk wordt rechtgezet en op die manier te vermijden dat inwoners en betrokken burgers met foute informatie worden geconfronteerd. Eerlijke communicatie is een essentieel onderdeel in crisiscommunicatie, dat staat in uw eigen Milieu-incidentenplan.

Zowel gouverneur Briers in de pers, als minister Milquet gisteren in de commissie Spoorveiligheid in de Kamer gaven aan dat ze van bij het begin contacten met u hebben gehad en dat de samenwerking vlot verloopt. Waarover gingen die contacten en wat hebt u precies gedaan? Het is echt wel van belang dat we openheid krijgen over wat u precies aan uw diensten heb gevraagd, welke opdrachten u ze hebt meegegeven, en vooral om in te schatten wat er op korte en lange termijn moet gebeuren.

Andere collega's hebben er al naar verwezen: een van de cruciale elementen die na de ramp heel wat problemen veroorzaakten, was het blussen van de brand en de omgang met het bluswater en koelwater. Ik ga niet in op de technische details, maar ook hier heeft Vlaanderen een rol te spelen. Dat staat trouwens ook in uw draaiboek milieu-incidenten. Dat was overigens ook een van de problemen in Ekeren in 2004. Vandaar dat uw draaiboek milieu-incidenten bij gifincidenten bepaalt dat de Vlaamse Milieu-inspectie “toezicht” houdt “op het gebruik van de voorziene interventiemethoden en middelen (o.a. opvang van bluswater)”.

Is de Vlaamse Milieu-inspectie op een of andere manier betrokken bij het blusproces in Wetteren? Was een van uw diensten betrokken bij de beslissing om het koelwater te lozen in de Schelde en in de rioleringen? Of werden zij op zijn minst geconsulteerd? Het is niet omdat het Vlaamse rampenplan niet zou zijn geactiveerd, dat bestaande wetgeving niet langer geldt. Een aantal experts begrijpen absoluut niet waarom het koelwater en het bluswater niet

werden vastgehouden en op een andere manier overgebracht naar gespecialiseerde zuiveringsinstallaties. Kunt u daaromtrent duidelijkheid verschaffen?

Dat brengt mij bij het tweede aspect van mijn betoog: de volksgezondheid. Volgens het Vlaams rampenplan is er bij giframpen ook een opdracht voor de afdeling Toezicht Volksgezondheid van het Agentschap Zorg en Gezondheid. Zijn ook zij betrokken geweest en hebben ze op een of andere manier de gouverneur en u geadviseerd in de communicatie daaromtrent? Die was op zijn minst tegenstrijdig te noemen, met alle gevolgen van dien.

Tot op vandaag is er nog steeds geen duidelijke communicatie over welke voorzorgs- of beschermingsmaatregelen de inwoners op korte termijn moeten nemen. Het gevolg, zo zien we vandaag in de pers, is dat veel mensen niet meer weten waaraan en waaraf. De ongerustheid groeit, terwijl dat nu net een essentieel element is in een dergelijke crisis: de ongerustheid zo snel mogelijk wegnemen met heldere resultaten.

En dan wil ik het nog niet hebben over de gevolgen op lange termijn. Vlaanderen heeft een traditie op het vlak van humane biomonitoring. Minister, ik vermoed dat u de medische milieukundigen en het Steunpunt Milieu en Gezondheid al hebt ingeschakeld, om zowel de acute gevolgen als de risico's voor de gezondheid op langere termijn op te volgen. Welke zaken laat u op dit moment meten en wanneer zult u zicht hebben op de resultaten?

Minister, eigenlijk kan ik kort zijn: wij hebben u de laatste dagen gemist in dit dossier. U hebt maandag gecommuniceerd over een vergadering. Daarna was het radiostil, ook al liepen op het terrein een aantal dingen fout. Daar zijn misschien verklaringen voor te vinden, maar er liepen zaken fout, en eigenlijk heb ik u in die dagen niet meer gehoord. Er zijn ook zaken fout gelopen die uw bevoegdheid zijn. Gevolg: diensten communiceren fragmentair en zonder coördinatie, op een moment dat heel veel Wetteraars ongerust zijn over de kwaliteit van hun water, hun rioleringen, hun gronden. Zij smeken om communicatie en informatie. De Vlaamse Regering en u moeten veel duidelijker naar buiten treden om de bevolking te informeren. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, minister-president, ministers, collega's, uiteraard is medeleven hier op zijn plaats. Het is pas de laatste dagen tot ons doorgedrongen hoeveel meer schade en menselijk leed er nog had kunnen ontstaan. Acrylnitril is immers een uiterst gevaarlijke stof, zeker wanneer het residu ervan in contact komt met water. Dan krijg je waterstofcyanide.

Het bewijs is nu geleverd, collega's, dat wij in België en Vlaanderen een bestuursniveau te veel hebben. De provincies zijn een overtollig bestuursniveau, of moet ik zeggen: het eindcarrièreniveau of de eindcarrièrehome voor politici? Wordt het niet tijd dat we dit tussenniveau afschaffen?

Nu kan de Vlaamse Regering, en in casu minister Schauvliege, de zwartepiet eventueel doorschuiven naar de gouverneur van Oost-Vlaanderen, maar uiteindelijk zitten alle experts op Vlaams niveau. De Vlaamse Milieumaatschappij, de OVAM, Aquafin, Waterwegen, het zijn allemaal diensten die op Vlaams niveau zitten. Wat zitten wij dan nog te doen met een provinciegouverneur? Zijn aanwezigheid wordt hier nu gevraagd, maar hij blijkt al even snel als het uitrollen van het rampenplan. Zou het niet beter zijn dat de minister van Binnenlandse Aangelegenheden dergelijke zaken aanstuurt, en niet langer een provinciegouverneur?

We hebben te veel politieke niveaus. Laat het politieke niveau dat alle diensten heeft die betrekking hebben op het aanpakken van een dergelijke ramp, dat ook afhandelen, in plaats van de joker door te sturen naar een overtollig niveau.

Dat de communicatie barslecht is, is daar mogelijk ook een gevolg van. Het is toch verwonderlijk dat we er zo lang over doen om te beseffen wat de gevolgen zijn wanneer

acrylnitril in contact komt met water. Het is te lezen op internet, ik begrijp dus niet dat we niet sneller in actie zijn gekomen.

Infrabel, zoals u weet een vennootschap die is ontstaan uit de splitsing van de NMBS, heeft toch ook een belangrijke verantwoordelijkheid. Zoals al is aangehaald, kunnen we het multimodaal goederenverkeer niet verbieden. Dat is onmogelijk. We zijn essentieel in de logistieke draaischijf van Europa. Maar het is toch wenselijk dat er een draaiboek is bij Infrabel, waarin duidelijk staat welk product, wanneer en op welk traject ons land en onze regio doorkruist. We moeten een duidelijk zicht hebben op wat de risico's op elk ogenblik zijn, zodat we onmiddellijk spuiten met de juiste stoffen en vermijden te spuiten met water, wat de gekende gevolgen heeft gehad.

Het moet ook duidelijk zijn voor alle betrokken diensten, brandweer en civiele bescherming, wat er moet gebeuren bij gevaarlijke producten. Als men via het logboek bij Infrabel exact weet welk product passeert op welk traject, weten we ook wat te doen met die producten en kunnen we onmiddellijk de juiste maatregelen nemen. Niet enkel voor het blussen of bestrijden van de brand of de ramp – het hoeft niet altijd brand te zijn, er zijn ook andere zaken, zoals het lekken van goederen in de riolering – moeten de juiste maatregelen worden genomen, ook op milieuvlak moeten we weten wat juist te doen.

Het is eens te meer duidelijk wat ons te doen staat. Deze keer mag het niet bij woorden blijven, maar moet er actie komen: een verduidelijking en vereenvoudiging van onze structuur en een betere aanpak van dergelijke zaken.

Ik geef graag het woord aan mijn collega, professor Bouckaert, die getroffen is als inwoner van de regio. Hij heeft dus van nabij beleefd wat er allemaal is misgelopen in dit dierbare Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Dames en heren, waarde voorzitter, collega's en ministers, ik ben de enige Wetteraar in dit halfroond. Ik woon op 500 meter van de ramp. Ik moet mijn dochtertje thuis houden van school. Ik heb mijn urinestaal reeds afgeleverd bij de huisarts. Als ik binnen tien of twintig jaar kanker krijg, kan misschien een collega in het Vlaams Parlement daarover een actuele vraag stellen, want er is misschien een oorzakelijk verband. Ik krijg mijn post niet, mijn koffers staan klaar voor evacuatie. Soms valt mijn straat binnen de perimeter, soms niet, naargelang de website van de gemeente verandert. Ik zit er dus met mijn neus op, vandaar dat mijn betoog eerder het karakter heeft van een persoonlijke getuigenis.

Zoals de heer Van Malderen al heeft gedaan, wil ik namens vele Wetterse burgers alle leden van de politie, civiele bescherming, brandweer, meetdiensten, het gemeente- en provinciepersoneel en alle andere betrokken diensten van harte danken voor hun tomeloze inzet voor deze zeer moeilijke taak. Het is niet sympathiek om mensen tegen te houden aan straten, hun uit te leggen waarom ze een enorme omweg moeten maken, waarom ze niet in hun huis mogen, waarom ze wel naar hun huis mogen, waarom ze opnieuw naar Mariagaard moeten gaan. Door hun inzet werden de gevolgen van de ramp zeker beperkt en werd de bevolking beschermd tegen dodelijke risico's, dat kan niet genoeg worden benadrukt.

In de tweede plaats wil ik erop wijzen dat in rampenplannen, procedures en oefenprogramma's niet op alles kan worden geanticipeerd. De mensen op het veld moeten dikwijls ter plekke een beslissing nemen. Als dan pas achteraf blijkt dat dit de verkeerde beslissing was, moet men dat niet aan de mensen op het veld verwijten.

Wel verwonderlijk – en dan durf ik toch van een overheidsfalen gewagen –, is dat er in het rampenplan niet werd geanticipeerd op het mogelijke gevaar dat het gif via het bluswater in de riool kon terechtkomen. Nochtans is het inzicht aanwezig in onze samenleving dat het een gevaar kan betekenen wanneer men dergelijk water laat terechtkomen in de riolering. Het is

aanwezig bij de dienst toxicologie van professor Tytgat aan de KU Leuven. Waarschijnlijk is het aanwezig bij de milieudiensten van de administratie.

Bovendien gaf het protocol voor het vervoer van acrylonitril aan dat bij brand niet met water mocht worden geblust en het water niet in de riool mocht terechtkomen. De kennis was er, maar werd niet op een efficiënte manier in het rampenplan gebracht zodat men kon anticiperen.

In de derde plaats moeten we misschien ook lessen trekken met betrekking tot de functie van de gouverneur. De communicatie van gouverneur Briers was, beleefd uitgedrukt, niet optimaal. Ik heb het meegemaakt. Toch wil ik niet de man spelen want waarschijnlijk had elke gouverneur die onze Vlaamse deelstaat rijk is, dergelijke fouten gemaakt. Het probleem is dat onze gouverneurs met hun hybride statuut van politieke ambtenaar gewoonweg de professionaliteit niet hebben om daadwerkelijk als crisismanager op te treden. Luc Rombout, expert noodplanning en rampencoördinator bij de NAVO, zegt het als volgt: “Ineens wordt van de burgemeester of gouverneur verwacht dat hij cruciale beslissingen kan nemen en dat hij weet hoe hij een chemische interventie, alarmering en evacuatie van de bevolking, de opzet van een onthaalcentrum, de crisiscommunicatie en het beheer van de milieu-impact vrijwel onmiddellijk georganiseerd kan krijgen.” Wordt het geen tijd deze volkomen achterhaalde bevoegdheid te herzien en het crisismanagement toe te wijzen aan professionals bevoegd voor efficiënt omschreven zones – in de zin van politiezones – en afhankelijk van één ministerie, Belgisch of Vlaams – liefst Vlaams natuurlijk –, dat kan optreden wanneer de ramp de zonegrenzen overschrijdt?

Een VRT-journalist twitterde: “Als binnen dertig jaar de provincies zijn afgeschaft, zal Wetteren hierin een belangrijke historische rol gespeeld hebben.” Beste collega's, laten we geen dertig jaar wachten en nu onze lessen trekken uit het gebeurde. Ik dank u voor uw aandacht. (*Applaus bij LDD, CD&V en het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Voorzitter, ministers, collega's, onze fractie vindt het goed dat we dit debat vandaag voeren want de hele Vlaamse bevolking leeft mee met de rampspoed die de mensen van Wetteren vandaag treft. Dat zijn gevoelens die nu op hun plaats zijn: medeleven, solidariteit en hulp aan de getroffen.

Als er een ongeval gebeurt, is er het moment zelf van het ongeval, is er de interventiecrisisfase en is er een evaluatiefase. Men kan de beste plannen uittekenen, men kan nagaan hoe de technische evolutie is, maar ondanks alle controle-instanties, decreten en wetten, gebeuren er soms dingen die we niet verwachten. Dat kan het gevolg zijn van menselijk falen, van technische fouten of soms van uitzonderlijke weersomstandigheden.

Ik zou het ongeval zelf even in een breder kader willen plaatsen. Ik ben gaan grasduinen in de statistieken van het goederentransport, dat voor Vlaanderen toch wel heel specifiek is. In 1980 was er 118 miljoen ton aan- en afvoer vanuit de Vlaamse havens. In 2000 was dat gestegen naar 194 miljoen ton, in 2011 was het 265 miljoen ton. Neem daarbij nog het cijfer van Rotterdam dat nog beduidend hoger ligt en er is een enorme goederenstroom via de binnenwateren – binnenvaart is een heel grote transportmodus –, via transportleidingen, die men niet ziet maar die ook risico's inhouden, via het vrachtvervoer op de weg en via de spoorwegen.

De Belgische Spoorwegen verplaatsen 1,5 miljoen wagonladingen per jaar met producten van alle slag. Er zijn honderden producten bij die onder een of andere omstandigheid gevaarlijk zijn. De chemiesector in Vlaanderen is een uitstekende en heel belangrijke sector en vanuit economisch oogpunt is de aan- en afvoer dus ook heel belangrijk.

We beschikken in België over een van de best uitgeruste en alleszins dichtste spoorwegennetten ter wereld, en dat in een van de meest dichtbevolkte gebieden. Dat is

historisch gegroeid. In de 19e eeuw werden de spoorlijnen aan de rand van de stad gelegd, intussen doorkruisen ze onze steden. Wat in Wetteren is gebeurd, collega's, had kunnen gebeuren in al onze andere steden of gemeenten die worden doorkruist door de spoorwegen.

Bij een dergelijke explosieve groei van de tonnenmaten, de volumes, aan de ene kant en van – wegens de technologische evolutie – gevaarlijke cocktails die worden vervoerd aan de andere kant, moeten we er op een bepaald ogenblik voor zorgen dat we het aspect van de veiligheid bij het uittekenen van ons mobiliteitsbeleid en economisch beleid, inderdaad iets beter gaan coördineren.

Ik weet waarover ik spreek, ik ben zelf 24 jaar burgemeester van Bilzen geweest. Bij ons loopt de Montzenlijn, de goederenverbinding van onder meer de Antwerpse haven met het Duitse hinderland. Regelmatig worden er met de vrijwilligersbrandweer rampoefeningen gehouden rond een treinongeval. We hebben er enkele gehad, maar gelukkig niet van deze omvang, maar ik weet dus waarover ik spreek.

Ik weet dat ook de spoorwegen vrij goed georganiseerd zijn. 'Traffic control' heeft in Wetteren binnen de twee minuten de hulpdiensten gewaarschuwd. Twee uur daarna, vrij snel dus, was het provinciaal rampenplan al afgekondigd. Dat betekent dat men beseftte dat er serieuze problemen waren, alleen had men die waarschijnlijk nog onderschat in de beginfase. U moet ook weten dat de beveiligingsdiensten, de hulpdiensten en de brandweerdiensten contacten hebben met de chemische industrie. Ze hebben rechtstreekse kanalen om hun specialisten in te schakelen. Op het ogenblik dat ze via de aanduidingen zien dat het om gevaarlijke producten gaat, weten ze dat er iets bijzonders aan de hand is en kunnen ze navraag doen. De kennis is aanwezig en het systeem functioneert in vrij grote mate.

Ik stap niet mee met degenen die nu naar aanleiding van dit ongeval zeggen dat de burgemeesters, de hulpdiensten en de vrijwilligerskorpsen onbekwaam zijn, want dat is niet zo. We hebben in Vlaanderen in het algemeen een vrij hoog niveau van veiligheid op onze wegen en op onze spoorwegen kunnen bereiken, maar het kan beter, daar zijn we het mee eens. De mensen van Wetteren zijn vandaag natuurlijk niet geholpen met dit soort bedenkingen, maar men moet nu niet, op het ogenblik dat de crisis nog volop bezig is, proberen om evaluaties te maken die we binnen enkele weken en maanden samen zullen moeten doen – want dat zal zeker moeten gebeuren.

We brengen vanuit onze fractie, vanuit CD&V, hulde aan al die burgemeesters, aan al die diensten van onze 308 gemeenten, aan al die brandweermensen en alle andere diensten. Ze doen het uitstekend. Communicatie: dat is duidelijk, ik zal niet herhalen wat er in de kranten staat en we moeten niet proberen om elkaar de zwartepiet toe te spelen. Wie zou het in die omstandigheden beter hebben gedaan? Dat is altijd de vraag. Wij hebben van hieruit niet de terreinkennis noch de dossierkennis, wij weten niet hoe het intern allemaal gelopen is. Dat onderzoek moet gebeuren, het moet later gebeuren. Wij hebben er geen behoefte aan – dat zeg ik u duidelijk – om vandaag een zondebok te zoeken die we straks als een soort geslagen hond de Wetterse beemden en meersen kunnen injagen om dan te kunnen zeggen dat het probleem opgelost is. Er is vandaag geen enkele ruimte voor politieke recuperatie of voor politieke spelletjes.

Het dossier moet eerst gestabiliseerd zijn, de crisis moet onder controle gebracht worden en daarvoor is er eenheid in leiding en gezag nodig. Het is de provinciale crisiscel die daarvoor moet instaan, daar is geen discussie over. De Vlaamse milieudiensten waren er, ze brengen hun kennis in. Ze treden niet op het voorplan, ze schakelen zich in in de veiligheidsketting die is opgebouwd.

Collega's, vandaag willen de mensen van Wetteren duidelijke antwoorden krijgen, en dat is terecht. Het zijn de vragen die ons vandaag moeten bezighouden. Ze vragen zich af: "Kan ik terug in mijn huis wonen? Zijn de lucht die ik adem, het water dat ik drink en het voedsel dat

ik eet veilig voor mij en mijn kinderen?” Deze zorgen moeten vandaag een antwoord krijgen. De evaluaties moeten nadien grondig kunnen gebeuren.

Als Vlaamse overheid treden we pas echt op de voorgrond in de derde fase, die van de volgschade. Op het ogenblik dat de crisis en de interventie afgerond zijn en het veiligheidsniveau is genormaliseerd, moeten wij bekijken hoe we de nazorg optimaal kunnen aanpakken. Op het Vlaamse niveau heeft minister Schauvliege alles gedaan wat nodig is, ze heeft dat heel duidelijk gemaakt. Vanaf zaterdagochtend werden de Vlaamse milieudiensten, de Vlaamse Milieumaatschappij en de OVAM ingeschakeld. Ook het Instituut voor Natuurbehoud werd ingeschakeld. Het Vlaamse milieucrisisteam heeft heel sterk samengewerkt met het crisiscentrum van de provincie.

Mijn fractie vraagt zich af – maar daarover moeten we dan wel met kennis van zaken kunnen spreken – in hoeverre deze ramp, ook al gaat het gedeeltelijk over een federale materie, een hefboom kan zijn om samen te zoeken hoe we het veiligheidsniveau nog kunnen opkrikken. We zullen die evaluatie op de agenda plaatsen. We kunnen de lopende procedures dan opnieuw bekijken en nagaan hoe we die kunnen optimaliseren en welke maatregelen moeten worden genomen om een herhaling te voorkomen.

Minister, in hoeverre zijn de gevolgen voor het milieu van blijvende aard? Hoe ver verspreiden die zich, onder meer door de vervuiling van het rioleringsstelsel en de Zeeschelde? Op welke manier hebt u ook vandaag uw deskundigen ter beschikking gesteld? Treedt het Milieuschadedecreet in verband met de aansprakelijkheidsregeling in werking?

Wat de volksgezondheid betreft, zou de bevoegde minister of de persoon die namens de minister spreekt, vandaag moeten kunnen zeggen of er een gevaar is van blijvende gevolgen voor de bevolking. In welke mate zijn die producten kankerverwekkend in de dosissen waarin ze zijn verspreid? Hoe lang zal de bevolking van Wetteren en omgeving ongerust moeten zijn?

Een poosje geleden was er een ongeluk in Vrasene, dat gedurende dagen een hele regio sterk heeft beheerst. Nadien was er het ongeval in Wetteren en gisteren was er een dodelijk ongeval in Spa. Vlaanderen telt zo’n vijfhonderd inwoners per vierkante kilometer, met toenemende goederenstromen. Tegen 2030 voorspelt het Federaal Planbureau een toename van het goederenvervoer per spoor met 70 procent. Wij leveren vanuit onze havens en halen producten binnen uit Duitsland, Frankrijk, Zwitserland, Italië en Spanje. Het veiligheidsgegeven – en dan kijk ik ook naar de minister van Mobiliteit – in deze goederenstromen, zowel over de weg en het water als over het spoor moet het voorwerp uitmaken van een sterker overleg tussen de betrokken bedrijven, de transportsector, de Belgische spoorwegen en alle betrokken overheden. Voor een aantal cocktails van chemisch transport zou men een regeling moeten treffen die vergelijkbaar is met wat bestaat voor het transport van explosieven of voor kerntransport. Vanuit de kennis die wij vandaag opbouwen, jammer genoeg ook uit dit ongeval, moeten wij proberen te zorgen voor een veiligere toekomst voor het hele transportgebeuren in Vlaanderen. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: De treinramp in Wetteren van het voorbije weekend toont ons voor de zoveelste keer hoe broos Vlaanderen is: een dichtbevolkt gebied met een druk verkeer en gevaarlijke industriële activiteiten.

De ramp in Wetteren doet ons uiteraard in de eerste plaats stilstaan bij het vandaag zichtbare menselijke leed. Er vielen één dode en tientallen gewonden en honderden mensen moesten worden geëvacueerd. Wij leven mee met die mensen.

Naast het menselijke verhaal is er de schade aan het milieu, vandaag en op de langere termijn. Bij een ramp als deze komen vooral federale bevoegdheden en diensten in beeld zoals brandweer, Civiele Bescherming, Defensie, het federaal Agentschap voor de Veiligheid van

de Voedselketen enzovoort, om de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (NMBS) en Infrabel nog niet te noemen.

Wij kijken hier vandaag in dit parlement enkel naar de Vlaamse bevoegdheden, en met name naar de effecten voor de gezondheid en het leefmilieu. Ik denk dat het nuttig is na te gaan of onze eigen Vlaamse overheidsinstellingen goed werk leveren. Ik heb het dan onder andere over de VMM, de OVAM, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), het Agentschap Natuur en Bos (ANB), het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) en Aquafin. Hebben zij onmiddellijk na de ramp gedaan wat van hen werd verwacht en doen zij ook vandaag wat zij moeten doen? Tot bewijs van het tegendeel is mijn antwoord hier: ja.

De minister van Leefmilieu heeft trouwens zelf een crisisoverleg tussen haar diensten ingesteld. Dat lijkt me een goede stap. Hoe dan ook blijven veel vraagtekens bestaan. We hebben nu eenmaal geen glazen bol. Doorheen de geschiedenis is het steeds na een ramp dat een samenleving lessen trekt of zou moeten trekken.

Wat de bodem betreft, is er een probleem met de bodemverontreiniging op de plaats van het ongeval en ook waar vervuild water is ingesijpeld. De OVAM volgt dit op de voet. Of een bodemsanering nodig zal blijken, hoe ingrijpend die sanering eventueel zal moeten zijn en hoe hoog de factuur zou kunnen oplopen, blijft allemaal koffiedik kijken. De Vlaamse overheid, die hiervoor geëquipeerd is, moet in elk geval alert blijven.

De NMBS Holding blijkt voor eventuele saneringen een raamcontract met Deme Environmental Contractors te hebben. Hierdoor kan, indien dit nodig zou blijken, misschien snel tot actie worden overgegaan.

Ook wat de schade aan de natuur en de gevolgen voor de biodiversiteit betreft, moeten we afwachten. De ramp vond plaats is gebeurd in de buurt van de waardevolle Warandeduinen en de weilanden van de Huisvenne. Het INBO en het ANB, beide Vlaamse instellingen, houden dit in de gaten.

Tijdens puntmetingen zijn hoge concentraties van gif in de lucht vastgesteld. Het gaat om concentraties in pompputten en in huizen. In de omgevingslucht is vooral op het ogenblik van de brand vervuiling vastgesteld. Nadien bleken de concentraties in de omgevingslucht mee te vallen.

Het water is een heel belangrijk onderwerp. Het in de grond gesijpeld water kan een verontreiniging van het grondwater veroorzaken. Om die reden wordt op korte termijn naar de kwaliteit van het putwater gekeken. Mensen mogen dat water niet meer gebruiken. In de gevarenzone hebben 58 grondwaterwinners hun put destijds bij de overheid aangegeven. Hieruit blijkt trouwens dat het niet verstandig is een boorput niet aan te geven. De overheid kan dan namelijk niet weten dat er grondwater wordt gewonnen en kan hiervoor geen maatregelen nemen. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening (TMVW) zullen vandaag, morgen en overmorgen stalen nemen uit deze 58 putten. Eind mei 2013 volgt nog een controlerende. Begin juni 2013 wordt dan beslist of het putwater opnieuw kan worden gebruikt.

Het koelwater is hier ook al ter sprake gekomen. Dit water, dat op de nog intacte wagons is gespoten om ze te beveiligen, is in de riolering terechtgekomen. Door de riolen heeft het de huizen bereikt. Dit heeft tot giftige dampen in de huizen geleid. Het is daarnaast ook in de rioolwaterzuiveringsinstallatie terechtgekomen. Op die manier is het koelwater in de Schelde beland. De toxische stoffen zijn dan, zeker na de regenbui van afgelopen nacht, uiteraard al behoorlijk verdund. Toch blijft er gevaar voor vissterfte.

Het INBO heeft informatie over het effect van acrylnitril op levende organismen in het water verzameld. Vanaf een concentratie van 10 tot 40 parts per million (ppm) kan volgens het INBO vissterfte optreden. Wetenschappers gaan ervan uit dat de stof na een periode van drie

tot vier weken uit het water verdwijnt en niet in het slib achterblijft. De effecten op fauna en flora zullen dan ook hopelijk van voorbijgaande aard zijn.

Om een contaminatie van de overstromingsgebieden langs de Schelde te vermijden, zijn die gebieden tijdelijk afgesloten. Op de Schelde is een hengelveto en een verbod op watersporten afgekondigd. Ook op dit vlak hebben de Vlaamse overheidsdiensten hun verantwoordelijkheid genomen.

Om de kwaliteit van het oppervlaktewater te onderzoeken, heeft de VMM de dag van de ramp al stalen uit de Zeeschelde en uit de Grotevijversbeek genomen. De VMM heeft dit uit eigen beweging gedaan, zonder hiertoe de opdracht te hebben gekregen. Dit is een voorbeeld van een alerte reactie.

Ik weet dat ik een beetje als de minister klink. (*Rumoer*)

Ik ken de sector echter een beetje. Ik heb zelf ook wat informatie kunnen verzamelen. Mijn volgend punt is dan ook dat onze diensten die rol moeten blijven spelen. Er volgt ongetwijfeld nog een lang traject.

Ik zou bijzondere aandacht voor de rioleringsproblematiek willen vragen. De vaststellingen na de ramp in Gellingen enkele jaren geleden, na de beschadigde leiding van Fluxys in Aalst enkele weken geleden en na deze ramp zijn steeds dezelfde. Wat onder de grond zit, is gebrekkig in kaart gebracht en is nog onvoldoende gedigitaliseerd.

Ook in Wetteren waren niet alle leidingen bekend bij de overheid. Het is belangrijk om over actuele informatie te beschikken met betrekking tot de afvoersystemen voor zowel afvalwater als regenwater. Die informatie moet digitaal raadpleegbaar zijn door overheden, rioolbeheerders en hulpdiensten. Zo kan sneller bepaald worden waar het vervuilde water naartoe gaat en waar het zo mogelijk kan worden afgedamd.

Collega's, perfect zal zo'n inventaris nooit zijn, al is het maar omdat er nog oude buizen in de grond zitten waar niemand nog weet van heeft en omdat mensen ook vandaag soms werken uitvoeren die ze niet melden aan de overheid. Digitaliseren en ontsluiten van deze informatie vergt tijd, mensen en middelen. We weten allemaal dat de middelen vandaag schaars zijn.

Voorzitter, ik besluit. Onze Vlaamse instellingen hebben goed gewerkt, binnen het crisiscentrum en op eigen initiatief. Wij moeten, mede op basis van het Vlaamse Milieuschadedecreet – ik zag dat de minister daar in de pers ook naar verwees – de veroorzaker doen opdraaien voor de schade. Ten slotte moeten we investeren in het digitaal verzamelen van gegevens en in de ontsluiting ervan.

Collega's, ik ben blij dat bijna alle collega's hier hebben opgeroepen tot sereniteit. Zodra dat mogelijk is, moeten wij in alle sereniteit, op federaal en op Vlaams niveau, onderzoeken hoe wij dergelijke rampen en de gevolgen ervan in de toekomst nog meer dan vandaag kunnen voorkomen en beheersen. We moeten dat grondig doen en zonder taboes. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer Vandaele, ook in alle sereniteit wil ik toch zeggen dat uw oproep om de riolen in kaart te brengen en die informatie te digitaliseren mij verrast. U kent vast wel de Vlarem-wetgeving en de Nederlandse wetgeving. In Nederland moet het bluswater voor 100 procent worden opgevangen. Uw suggestie om de riolen te gebruiken om bluswater af te voeren, is dus al een verkeerd idee. Wij moeten net zoals in Nederland, naar een volledige opvang gaan. Dat kan met voorlopige bekkens, zoals dat ook in de Nederlandse wetgeving wordt bepaald.

De heer Wilfried Vandaele: Mijnheer Vereeck, het klopt wat u zegt. Maar ik kan mij voorstellen dat je dat bij een ramp van zo'n omvang niet helemaal kunt beheersen en dat in

een aantal omstandigheden er toch vervuild water in de riolen terechtkomt. Dan is het belangrijk te weten waar dat water naartoe loopt en waar we het kunnen tegenhouden.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, minister, de gebeurtenissen van zaterdag in Wetteren zijn bekend. Er was de ontsporing, de ontploffing en de brand van de treinwagon met giftige stoffen. Er werd geblust, gekoeld en de brandweer trok een watergordijn op. Verontreinigd water is via een beek naar de Schelde en via de riolering naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie gevloeid. De beek werd afgedamd en pompstations werden stilgelegd. Verontreinigd water werd opgeslagen, gecontroleerd geloosd en overgepompt in een schip. Er was evacuatie en er waren instructies.

Collega's, we weten nog onvoldoende over de oorzaken om al uitspraken te kunnen doen. Ook over de gevolgen weten we nog niet genoeg om nu al tot besluiten over te gaan. Vergeet niet dat de tot nu toe verrichte metingen voornamelijk bedoeld waren om de onmiddellijke gevaren in te schatten – gevaren voor de bevolking en de buurtbewoners – en ook om de situatie onder controle te krijgen. Het meten in dergelijke omstandigheden is daarenboven heel gevaarlijk. Een aantal medewerkers van onze diensten zijn trouwens zelf ook getroffen.

Het is belangrijk voor ogen te houden dat, van bij de afkondiging van de provinciale fase van het rampenplan, de Vlaamse diensten optreden op vraag van de gouverneur of op verzoek van het crisiscentrum. Het is de gouverneur die volgens het koninklijk besluit van 16 februari 2006 verantwoordelijk is voor de beleidscoördinatie. De burgemeesters doen de beleidscoördinatie in hun eigen gemeente, in overeenstemming met de onderrichtingen van de gouverneur.

De gouverneur laat zich natuurlijk bijstaan, door het coördinatiecomité. Dat bestaat uit de ambtenaar bevoegd voor de noodplanning, de betrokken burgemeester – in dit geval gaat het over meerdere burgemeesters – en vertegenwoordigers van de vijf zogenaamde disciplines, namelijk hulpverlening, medische bijstand, politie, logistieke steun en informatie. Het is ook heel belangrijk deze coördinatie te onderscheiden van de operationele coördinatie, die in handen is van de brandweer. De Vlaamse milieu-instanties zijn dus opgetreden in opdracht van de coördinerende autoriteiten, of om opdrachten van die coördinerende autoriteiten te begeleiden.

Mijnheer Rzoska, ik kan u melden dat wij van bij het begin zaterdagochtend betrokken waren. In de vroege ochtend van zaterdag was de crisismanager van Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) op de hoogte. Hij heeft alle expertise van al onze diensten ter beschikking gesteld van die coördinerende gouverneur en iedereen die bij die coördinatiecel betrokken was. We hebben het Draaiboek milieu-incidenten gevolgd. Alles werd daadwerkelijk volgens die stappenprocedure overlopen.

De VMM zorgt voor het ter beschikking stellen van analysesresultaten van oppervlaktewaterstalen, ook van de Zeeschelde en de Grote Vijverbeek, en natuurlijk ook voor het uitvoeren van controles van putwater. De VMM doet dat samen met de TMVW en de afdeling Toezicht Volksgezondheid van het Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid, dat onder de bevoegdheid van minister Vandeuren valt.

Dan is er natuurlijk ook Aquafin, dat zorgt voor het aansturen van de pompstations, de collectoren, de waterzuiveringsinstallatie, het spoelen van de rioleringen, het opsporen van riooldeksels en het overpompen van afvalwater naar schepen. Mevrouw Moerman, u vroeg heel concreet of het klopt dat een aantal riolen niet in kaart waren gebracht. De gouverneur heeft dat inderdaad op een bepaald ogenblik verklaard in de pers, maar dat is ondertussen gisteren rechtgezet, op een persconferentie. Ik kan u heel formeel zeggen dat alle door Aquafin doorgegeven informatie correct was en door iedereen gekend was op het moment dat die gekend moest zijn. Er was dus absoluut geen fout in de gegevens die op dat moment ter beschikking werden gesteld.

Dan is er het INBO. Dat zorgt voor de visuele inspectie van de Schelde op mogelijke gevolgen voor fauna en flora. De OVAM biedt ondersteuning voor het onderzoek naar bodemverontreiniging en de verwerking van het verontreinigde bluswater.

Dan is er nog het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Dat heeft ondertussen ook gezorgd voor het visverbod. Mijnheer Rzoska, u had daar blijkbaar kritiek op. De gouverneur heeft uitdrukkelijk gevraagd dat zij daarover zouden communiceren. De afspraak is dat, als het rampenplan in werking treedt, de communicatie gecoördineerd door de gouverneur gebeurt. In dit geval heeft hij heel uitdrukkelijk aan mijn diensten gevraagd om over dat visverbod te communiceren. Ik begrijp uw kritiek niet goed. Die is wat tegenstrijdig. U verwijt me dat er niet is gecommuniceerd. Er wordt nu gecommuniceerd door het ANB, en u verwijt mij dat er in verspreide slagorde wordt gecommuniceerd.

Ik heb nog een tegenstrijdigheid gehoord in uw betoog. U vraagt of we de rampenplanning hebben gevolgd. Ja, wij hebben dat gedaan. We hebben een eigen draaiboek binnen LNE en we hebben dat volledig gevolgd. U zou moeten weten dat er in die rampenplanning ook afspraken zijn over de communicatie. Die komen erop neer dat alle communicatie via de gouverneur verloopt. We hebben dat gedaan, en dan verwijt u me blijkbaar dat we die planning op die manier hebben uitgevoerd.

Collega's, ik heb mijn milieudiensten overlopen, VMM, Aquafin, INBO, ANB en OVAM, die al hun expertise van in het begin, vanaf zaterdagochtend, ter beschikking hebben gesteld. Ik wil ook de diensten van mijn collega Vandeuren vermelden. De afdeling Toezicht Volksgezondheid (ToVo) is ook van in het begin betrokken. Als de rampenplanning loopt, zorgt de FOD Volksgezondheid ervoor dat alles wordt opgevolgd. Pas als de rampenplanning afloopt, neemt ToVo alles over wat betreft nazorg. Dat neemt niet weg dat ToVo van in het begin betrokken is en deel heeft uitgemaakt van de coördinatievergaderingen als daarom werd gevraagd door de FOD Volksgezondheid.

Collega's, er is ook heel concreet gevraagd naar de meetresultaten die we tot nu ter beschikking hebben. Ik heb ze bij. Ik heb een heel technisch overzicht van alles wat gemeten is. Ik denk dat het niet de bedoeling is om dat hier allemaal te overlopen. Ik stel het ter beschikking van het parlement. Het bevat heel technische parameters. Het kan geraadpleegd worden.

Mijnheer Rzoska, bij een ramp is het niet de bedoeling om op te vallen en is het ook niet de bedoeling om op tafel te springen, het is de bedoeling om zaken op te lossen. In het kader van een provinciaal rampenplan is de gouverneur belast met coördinatie en communicatie. Wij, beste collega, hebben gedaan wat we konden doen. We hebben gedaan wat we moesten doen. We hebben al onze knowhow van in het begin, vanaf zaterdagochtend om 5 uur, wanneer de VMM is gecontacteerd, ingebracht en ter beschikking gesteld van de gouverneur en van het crisiscentrum. We hebben geprobeerd om te helpen, om alles onder controle te krijgen om de situatie op die manier te beheersen, natuurlijk met aandacht in eerste instantie voor de mensen, maar ook voor de leefomgeving.

Zaterdagochtend om 5 uur is de VMM ingeschakeld. Sindsdien zijn wij constant in contact met al onze diensten en met onze crisismanager en wordt alles heel nauwgezet opgevolgd overeenkomstig het draaiboek.

Beste collega's, het komt er nu op aan om de giftige stoffen in het water en in de bodem op een veilige manier verwijderd en verwerkt te krijgen. Uiteraard vergt dergelijk gebeuren een opvolging. Wat gaan wij doen? De OVAM zal toezien op de bodemkwaliteit en ook op de bodemsanering. Vandaag al zorgt de OVAM voor het nemen van monsters en het geven van advies inzake de behandeling en verwerking van de bodem. De OVAM heeft over de bodemaanpak afspraken gemaakt met de NMBS Holding en met de Bodemkundige Dienst van België. Die treedt in dezen op als erkend deskundige voor de NMBS Holding. Zelf heeft

de NMBS Holding over dergelijke aangelegenheden een raamovereenkomst met Deme Environmental Contractors.

Het INBO zal de gevolgen voor fauna en flora verder in kaart brengen. Het klopt, zoals door de heer Vandaele al is aangehaald, dat de eerste resultaten van het INBO met betrekking tot de waterkwaliteit door het gecontroleerd lozen van het product in de Schelde, erop wijst dat er geen vissterfte is. Er zal ook geen effect zijn op het slib in de Schelde. Het product verdwijnt normaal gezien uit de waterkolom gedurende een periode van drie tot vier weken. Het effect op fauna en flora zal dus tijdelijk zijn. De huidige lozing kan maximaal een minimaal effect hebben op schaaldieren. De aanbevelingen van het INBO zijn dat er tijdelijk overstromingsgebieden worden afgesloten, wat ook verder wordt opgevolgd door de diensten, en een visverbod dat ondertussen is uitgevaardigd. Dat zijn de resultaten van de eerste metingen die door het INBO zijn gebeurd.

Niet alleen het INBO, niet alleen de OVAM, maar natuurlijk ook de afdeling Milieuhandhaving, Milieuschade en Crisisbeheer van mijn departement bereiden het dossier verder voor. Ik heb hun gevraagd om heel snel werk te maken van een milieuschadedossier zodat alle schade die is ontstaan, ook kan worden verhaald op wie daar schuldig aan is.

Namens minister Vandeuren wil ik zeggen dat het op korte termijn de bedoeling is informatiesessies te organiseren. Die zullen in de eerste plaats gericht zijn naar de omwonenden, naar de mensen in de betrokken gebieden. Het zal gaan over hoe ze kunnen omgaan met de tuin, of ze groenten en eieren kunnen gebruiken, hoe lang het zal duren. We zullen de mensen ook psychosociaal begeleiden. Ondertussen heeft de FOD Volksgezondheid, die op dit moment bevoegd is, beslist om een monitoring op te starten. Die instructies zijn gegeven. ToVo heeft een advies gevraagd aan de Hoge Gezondheidsraad om na te gaan hoe ze daar verder mee moet omgaan.

Voor stellingnames, aansprakelijkheid en kosten is het vandaag nog veel te vroeg. Als kinderen voetbal spelen, hebben ze vaak de neiging om met z'n allen achter de bal aan te hollen. Tot scoren komen ze meestal niet, en na een half uur zijn ze veel te uitgeput om nog verder te kunnen shotten. Een professionele voetballer speelt dan ook de rol die hem of haar is toebedeeld. Ook in crisissituaties is het belangrijk dat iedereen zijn rol kent en speelt, en dat iedereen de rol van de ander respecteert. Zodra een provinciaal rampenplan wordt afgekondigd, ligt de coördinatie bij de gouverneur. Ik heb mijn diensten ter beschikking gesteld van het crisiscentrum. Ze hebben actief en hard meegewerkt aan het in kaart brengen en helpen oplossen van tal van moeilijkheden.

De ervaring en de deskundigheid die het Vlaamse Gewest heeft ingezet, is ronduit indrukwekkend. Alleen al vanuit het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur gaat het om de VMM, inzonderheid de afdeling Rapportering Water, het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, inzonderheid de afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu & Gezondheid, de OVAM, het ANB, het INBO en Aquafin. Ook de afdeling Milieuhandhaving en Milieuschade is betrokken.

Dan heb ik het nog niet over de diensten van de collega's-ministers die bevoegd zijn voor de volksgezondheid, onder de bevoegdheid van minister Vandeuren, en natuurlijk ook de diensten van minister Crevits, die voor de bevaarbare waterlopen alles heeft opgevolgd en ter beschikking stond wanneer dat nodig was.

We hebben dus steun verleend waar nodig, door metingen te verrichten, gegevens te verzamelen, afvalwater te bufferen en gecontroleerd te lozen in opdracht, door overstromingsgebieden af te sluiten, door de monitoring van water, bodem, fauna en flora.

U begrijpt dat het vandaag te vroeg is om een ecologisch bilan op te maken. Prioritair ging de aandacht terecht naar veiligheid en de gezondheid van omwonenden en hulpverleners. De eerste metingen hadden dan ook vooral als doel na te gaan of bewoners al of niet veilig waren, of ze al of niet moesten worden geëvacueerd en of hulpdiensten konden opereren

zonder gevaar te lopen op vergiftiging. Het neemt niet weg dat ik mijn administratie maandag al heb opgedragen een milieuschadedossier voor te bereiden en daarvoor de nodige metingen uit te voeren.

De treinramp in Wetteren is een menselijk drama met ernstige impact op het milieu. Er viel een dodelijk slachtoffer, en er zijn tal van gewonden te betreuren. Wie ermee te maken heeft als familie, omwonende of hulpverlener, beseft hoe bedreigend en ingrijpend rampen kunnen zijn. Ik wil dan ook eindigen met een woord van dank en bemoediging: dank aan allen die hulp en bijstand hebben geboden. Het is niet vanzelfsprekend om uren, laat staan dagen, te opereren en te interveniëren in een riskante en chaotische context, die nog gedeeltelijk onbekend is en voortdurend verandert. Dankzij uw inspanningen en uithoudingsvermogen, merken niet alleen de omwonenden dat ze er niet alleen voor staan, maar beseffen wij allemaal dat er in Vlaanderen nog steeds mensen zijn op wie we kunnen rekenen. Voor die ondersteuning en die geruststelling zijn wij u allen erkentelijk.

De Vlaamse Regering biedt haar diepste medeleven aan aan de familie van het slachtoffer. Aan de inwoners van de getroffen wijken past een blik van waardering. Waardering voor het geduld en de sereniteit waarin alles tot nu toe is verlopen, iets wat niet altijd evident is.

Voorals hopen wij met hen dat ze zo vlug mogelijk naar hun vertrouwde woning en een veilige omgeving kunnen terugkeren om op die manier opnieuw de draad van het dagelijks leven op te nemen. Als Vlaamse overheid doen wij er alles aan om dat zo snel mogelijk zonder risico's tot stand te brengen. (*Applaus*)

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik ben heel blij dat we dit debat vandaag hebben kunnen voeren. Het geeft ruimte voor communicatie, waar iedereen zo om gevraagd heeft.

U hebt uitgebreid kunnen schetsen hoe uw diensten hun taak vervuld hebben in het kader van het draaiboek Milieu-incidenten. Misschien hadden deze acties beter gecommuniceerd kunnen worden op het moment zelf zodat iedereen wist op welke manier ze te werk zijn gegaan. We hadden er zelf geen zicht op hoe deze diensten betrokken werden in het rampenplan en het draaiboek Milieu-incidenten. Het is goed dat u vandaag duidelijkheid hebt geschept.

Ik blijf wel bij mijn conclusie, minister, dat gouverneurs en burgemeesters onvoldoende aan crisisbeheer kunnen doen omdat ze simpelweg onvoldoende opgeleid zijn om de juiste beslissingen te nemen die cruciaal zijn voor mens en leefmilieu als zulke rampen gebeuren. De expertise van al uw diensten kan hierbij een belangrijker rol spelen, minister. Ik begrijp uit uw antwoord dat de milieuschade mogelijk 'beperkt kan worden' en dat binnen enkele weken mogelijk het ergste leed geleden zal zijn. Ik hoop dat dit bewaarheid wordt en dat de burgers in Wetteren hieruit terug moed zullen kunnen putten om hopelijk zorgeloos verder te leven.

De heer Bart Van Malderen: Ik dank u voor uw antwoord, minister. U hebt bijzonder uitvoerig en gedetailleerd weergegeven wat Vlaanderen geprobeerd heeft te doen in deze moeilijke omstandigheden. Dat is nodig om twee uiteenlopende redenen.

Ten eerste is er door de moeilijke communicatie op het terrein een zeker wantrouwen ontstaan. Ik denk dat iedereen dat kan bevestigen. Wantrouwen geeft aanleiding tot stuurlaaiheid en meer moeilijke gevoelens dan objectief nodig is. Het toekomstperspectief dat u geschetst hebt, de acties die u met uw diensten op poten hebt gezet, zullen daar ten dele aan tegemoetkomen. Dat is ook broodnodig.

Vandaag en morgen wordt het putwater getest en eind mei nog een keer. Ik wil u erop wijzen dat sommige mensen op putwater aangewezen zijn voor hun drinkwater en voor een douche. Zo gaat dat praktisch. Eén dag is voor die mensen een hemelsbreed verschil voor hun

veiligheid. Het lijkt voor ons een banaal voorbeeld maar voor wie in de perimeter zit, is dat een wereld van verschil.

Ik ben bijzonder blij met de beslissing om ook op lange termijn de gezondheidseffecten te monitoren. Ik wil wijzen op het belang van conclusies op lange termijn.

We moeten echt werk maken van het systematisch melden aan de lokale besturen van gevaarlijke transporten. We doen het wel voor nucleair transport, waarom dan niet voor gevaarlijkegoederentransporten? We moeten veiligheidsrisico's exact leren in te schatten als we ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP) maken. We moeten werk maken van andere vervoersmodi voor gevaarlijke producten, ik denk aan pijpleidingen. Er is al heel wat studiewerk rond gebeurd. We kunnen deze ramp gebruiken om op lange termijn alternatieven te ontwikkelen in plaats van een ad-hocpolitiek te voeren.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister, op mijn beurt dank ik u voor uw uitgebreid en volledig antwoord. Ik dank ook de collega's voor de serene sfeer van dit debat.

Ik blijf met twee vragen zitten. Mijn eerste vraag betreft de zeer korte termijn. U bent blijkbaar heel goed geïnformeerd door al uw gespecialiseerde diensten en agentschappen. U hebt een zeer goed overzicht van de situatie. U zegt ook dat de communicatie essentieel is en dat iedereen zijn rol moet spelen en die van anderen moet respecteren.

Ik blijf zitten met de uitspraak van de spoedarts van Wetteren, een specialist medische rampenbestrijding, de heer Demeyer, die toch ook deel uitmaakt van het team, en die – met zoveel woorden – zegt dat men beter geheel Wetteren ontruimt, maar dat dit “politiek niet haalbaar is”. Bent u de mening toegedaan dat die persoon ongelijk heeft, als u zich baseert op al de kennis die u hebt van uw agentschappen en diensten?

U zei dat er een rechtzetting is gekomen over de aanwezigheid van oude rioleringen die niet zouden zijn aangeduid. Ik neem er akte van dat dit dus blijkbaar verkeerd was gecommuniceerd. Maar zegt u daarmee ook dat de digitale inkaartbrenging van alle leidingen in de ondergrond in Vlaanderen nu 100 procent op punt staat? Er is nu recent iets gebeurd, en er kan binnen afzienbare tijd weer iets gebeuren. Uw antwoord is waarschijnlijk negatief, maar dan herhaal ik mijn vraag, minister en leden van de Vlaamse Regering: maak daar een topprioriteit van, en blijf daarachter zitten, elke dag en elke week opnieuw.

De heer Björn Rzoska: Minister, ik wil toch nog eens terugkomen op uw eigen rampenplan. U verwijt mij daarin tegenstrijdigheid, maar ik wil u toch wel op het volgende wijzen. U zegt dat men binnen dat rampenplan van bij het begin is vertrokken, maar dan is het merkwaardig dat de VMM op eigen initiatief metingen begint. En dan is het ook merkwaardig dat er vandaag wordt gecommuniceerd over iets wat eigenlijk in het begin had moeten worden gecommuniceerd. Dan lopen er op het vlak van coördinatie toch een aantal dingen verkeerd.

Ik heb het rampenplan wel degelijk goed bekeken, en ik wil u eraan herinneren dat dit rampenplan het resultaat was van een incident in 2004 in Ekeren. Er was toen ook een provinciaal rampenplan actief, waarin de verhoudingen zeer duidelijk omschreven staan. Maar toen is door dit Vlaams Parlement beslist om naast zo'n provinciaal rampenplan ook een eigen Vlaams rampenplan op te stellen voor dergelijke milieu-incidenten, want daar was duidelijk nood aan.

Ik kom dan terug op de communicatie. In dat rampenplan is er ook een crisiscommunicator. U zegt dat u het plan gevolgd hebt. Welnu, is er een crisiscommunicator? De opdrachten van de crisiscommunicator in het rampenplan zijn duidelijk. Hij is de enige ten tijde van de ramp – want zo staat het in zijn taakomschrijving – die contact heeft met de pers, en de enige die verklaringen aflegt.

Dan vind ik het merkwaardig dat u enkel verwijst naar de verantwoordelijkheid van de gouverneur en naar het federale en het provinciale. Vooral omdat uw eigen rampenplan het resultaat was van een incident waarbij een provinciaal rampenplan in dit parlement werd

geanalyseerd en werd geëvalueerd als een goed werkend plan, maar waarbij toch werd beslist om er een eigen procedure naast te leggen.

Ik stel me ook vragen over het volgende. Op het moment dat wij zelf een aantal contacten hebben gehad met verschillende diensten, was er volgens onze informatie toch enige kritiek op de andere diensten over het karig doorkomen van informatie. Ook andere collega's, zoals de heer Vandaele, hebben contacten gehad met diensten. Er worden metingen genomen waarvan de resultaten niet worden gecommuniceerd, of karig worden gecommuniceerd, met andere betrokken diensten. Als het rampenplan goed wordt gevolgd, is er wel degelijk een crisiscel actief die daarvoor zorgt, en dan is de crisismanager verantwoordelijk voor het delen van die essentiële informatie die we nodig hebben. Ik vind het dus te gemakkelijk om te zeggen dat dit helemaal bij de gouverneur ligt, dat u er geen rol in hebt te spelen. Uw eigen milieurampenplan is op dat vlak zeer duidelijk.

Ik wil ook nog inhaken op wat collega Moerman zei. Ook ik kijk uit naar uw reactie op de verklaringen van de arts in Wetteren. Inzake de communicatie zijn er toch heel wat elementen die erop wijzen dat er onjuiste informatie werd verspreid, zoals de informatie over de rioleringen. Ook daarover zijn bepalingen opgenomen in uw eigen rampenplan. Als er foutieve informatie wordt gegeven, moet dat onmiddellijk worden rechtgezet – en ook ik heb dat eigenlijk niet gezien.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik heb aandachtig naar u geluisterd. Ik leid uit uw zeer volledige antwoord echter af dat u vindt dat alles perfect verlopen is. Daar heb ik toch mijn vragen bij. Het dodelijke slachtoffer is niet gevallen doordat hij vlak bij de ontploffing stond, maar door de dampen die via de rioleringen verspreid zijn. Had men alle bluswater opgevangen in plaats van het in de rioleringen terecht te laten komen, zou er dan geen slachtoffer te betreuren zijn?

Ik heb alle betrokken diensten proberen op te noemen, maar ik ben daar niet volledig in geslaagd. U sprak over het Departement Milieu, ToVo, VMM, OVAM, Aquafin, INBO, het Agentschap Natuur en Bos. Ik spreek dan nog niet over het federale niveau, maar zit nu al aan zeven. Dan zijn er nog de gouverneur en het Provinciaal Crisiscentrum. Infrabel is negen, en Schenker, dat het vervoer regelde, is tien.

Zijn wij niet het slachtoffer van ons eigen etatisme en van de kafkaïaanse opdeling van onze staat? Als je van alle agentschappen en instellingen die ik heb opgesomd, minstens één vertegenwoordiger hebt, zit je al met minstens twaalf mensen rond de tafel. Als wij niet categoriek tot een vereenvoudiging van onze structuren komen, kunnen wij in de toekomst dan überhaupt nog rampen vermijden, tenzij we veel geluk hebben?

De heer Johan Sauwens: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil u wel nog vragen of u wilt ingaan op de suggestie vanuit onze fractie om een evaluatie te doen op een rustiger moment, waarbij we de hele problematiek van het veiligheidsbeleid, het calamiteitenbeleid, het rampenbeleid in Vlaanderen eens actualiseren.

Het model van burgemeester-gouverneur-Binnenlandse Zaken dateert uit de 19e eeuw. Er is sindsdien een enorme bevoegdheidsherverdeling gebeurd. Vlaanderen mag vandaag de ambitie hebben, vanuit de bevoegdheden Mobiliteit, Economie, Milieu, Ruimtelijke Ordening en het beleid ten aanzien van de gemeentebesturen, om zelf initiatief te nemen om samen met de verantwoordelijken van brandweer, civiele bescherming, Binnenlandse Zaken enzovoort te proberen om die toenemende problematiek, die in de toekomst nog sterker op ons af zal komen, iets beter onder controle te krijgen.

De heer Wilfried Vandaele: Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik wil even reageren op de heer Sabbe. Het gaat in dit dossier om bijzonder complexe materie. Als je alleen al kijkt naar de scheikundige stoffen en de reacties die ze onderling teweegbrengen, weet je dat niet één persoon dat allemaal kan beheersen. Ik heb er dan ook geen enkel probleem mee dat

verschillende deskundigen uit verschillende sectoren en richtingen rond de tafel zitten en gezamenlijk tot een actie komen.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, aansluitend op mevrouw Moerman had ik u graag nog even geïnterpelleerd over het rioleringsplan. U hebt gezegd dat het volgens u wel in kaart was gebracht. Gouverneur Briers heeft in de pers duidelijk gesteld dat dat stukje riolering niet in kaart was gebracht. We nemen daar akte van, maar ik had graag in detail van u vernomen hoe die rechtzetting precies gebeurd is. De mensen waren geëvacueerd, zijn naar hun woningen mogen teruggaan, maar werden nadien plots opnieuw geëvacueerd. De mensen werden met andere woorden in gevaar gebracht. Er is een fout gemaakt, en ik had graag van u vernomen, minister, hoe die rechtzetting gebeurd is en hoe volgens u die fout is kunnen gebeuren.

De heer Bart Caron: Ik heb eerder een vraag voor de minister van Binnenlands Bestuur, over de rol van de gouverneur in dat dossier. Ik wil abstractie maken van de persoon en het over de functie hebben, maar de kranten zijn vandaag behoorlijk ongenadig met betrekking tot het optreden van de gouverneur.

Mijn vraag sluit aan bij de geest van de opmerkingen van de heer Sauwens. Hij heeft het niet met die woorden gezegd, maar hij bedoelt het eigenlijk. Hij stelt voor om het crisismanagement en de crisiscommunicatie in eigen handen te nemen of er ten minste professionals op te zetten. Die professionals hebben we hier en daar, in onze eigen diensten zelfs. Zou dat niet effectiever, efficiënter en vlotter kunnen verlopen?

Vooraf de communicatie met een aantal fouten heeft mensen in verwarring gebracht en veel ongerustheid veroorzaakt. Minister, is het nog zinvol dat we het crisismanagement en de crisiscommunicatie vandaag toewijzen aan de functie van de gouverneur? Het staatkundige model is inderdaad verouderd, mijnheer Sauwens. De verhouding tussen de niveaus is veranderd. Bovendien is het een vak, dat we specifiek moeten toekennen. Er zijn helaas nog rampen in de samenleving, die we adequaat op de best mogelijke manier moeten aanpakken. Is het nog van deze tijd om dat toe te wijzen aan een gouverneur, minister?

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sabbe, ik denk dat u een passage hebt gemist in mijn uiteenzetting daarnet. Ik heb heel uitdrukkelijk gezegd dat het nog te vroeg is om conclusies te trekken. Ik heb absoluut niet gezegd dat alles perfect is verlopen. Niemand in dit halfroond en ver daarbuiten heeft op dit moment alle gegevens om conclusies te trekken. Ik vind het fout dat u probeert te doen alsof ik heb gezegd dat alles in orde is en dat alles goed verlopen is. Ik heb dat niet gezegd. Ik heb alleen heel duidelijk willen aangeven hoe wij hebben gewerkt, hoe onze diensten ter beschikking werden gesteld van de gouverneur en hoe er is gewerkt in functie van de rampenplanning.

Mijnheer Rzoska, u verwacht een aantal zaken. Ik vind het nogal jammer dat u alles op één hoopje probeert te gooien. Ik ken het plan dat u me toont, ondertussen vanbuiten. U zou moeten weten dat er een verschil is tussen de rampenplanning die in werking treedt op basis van het koninklijk besluit, waarbij de gouverneur bevoegd wordt en moet communiceren, en het rampendraaiboek dat intern, binnen LNE, moet worden gebruikt. Als de rampenplanning van kracht wordt, wordt de gouverneur bij koninklijk besluit bevoegd voor alle communicatie en coördinatie. Het interne plan van LNE is er voor onze eigen diensten, om ervoor te zorgen dat alle betrokken diensten die onder mijn departement vallen, worden gecoördineerd en dat de communicatie daar goed verloopt. U haalt twee zaken door elkaar. U kunt via zo'n intern draaiboek het koninklijk besluit absoluut niet overrulen, om zelf vanuit Leefmilieu te communiceren, los van wat er in de rampenplanning is bepaald. Dat zou absoluut geen goede zaak zijn.

Ik herhaal dat de communicatie vandaag is gedaan door het Agentschap voor Natuur en Bos, omdat de gouverneur heeft gevraagd dat zij dat zouden doen. Normaal gezien neemt de gouverneur zelf alle communicatie in handen. We hebben dus perfect het draaiboek van LNE

gevolgd, om alles intern te coördineren en we hebben alles goed in kaart gebracht, denk ik, natuurlijk met respect voor de rampenplanning en in uitvoering van het koninklijk besluit.

Collega's, ik heb vragen en opmerkingen gehoord die betrekking hebben op de federale bevoegdheden. Daar ga ik niet op door. Mijnheer Van Malderen, u hebt onder andere enkele suggesties gedaan.

Mevrouw Moerman, u verwijst naar aspecten van de volksgezondheid. Dat vind ik een terechte vraag, maar de FOD Volksgezondheid neemt op dit moment de beslissingen in functie van de volksgezondheid. Wie zijn wij, wie ben ik en wie bent u om op basis van een uitspraak te concluderen of de beoordeling die is gebeurd door de FOD, al of niet juist is. We moeten de verantwoordelijkheid daar leggen.

Ik heb in mijn uiteenzetting ook gezegd, mevrouw Moerman, dat het op dit moment veel te vroeg is om op basis van de milieugegevens conclusies te trekken voor wat er al of niet moet gebeuren. Uw concrete vraag moet u richten tot de federale dienst Volksgezondheid, om te kijken op basis waarvan zij hun beslissing hebben genomen.

Mevrouw Moerman, u vraagt naar de digitalisering van de plannen van de nutsleidingen. Ik weet dat de minister-president die bevoegd is, daaraan werkt en dat er al heel wat werk is verricht. De rioleringen zijn een andere zaak, maar ook die worden heel goed in kaart gebracht met alle betrokken actoren.

Er was gezegd dat een bepaald stuk van de riolering niet bekend was. Volgens mijn informatie is de rechtzetting hierover gebeurd en is ze ook gisteren op een persconferentie gedaan. Ze is ook aan bod gekomen op de coördinatievergadering onder leiding van de gouverneur.

Collega's, ik denk dat ik op de meeste bijkomende vragen heb geantwoord. Ik wil nogmaals herhalen dat het op dit moment onmogelijk is om uitspraken te doen over de exacte milieu-impact van deze ramp. De OVAM is pas vandaag ter plaatse metingen naar de effecten op de bodem kunnen gaan doen. We hebben er absoluut nog geen zicht op en hopelijk weten we snel wat er moet gebeuren. Dan kunnen we ook voor de langere termijn een plan opmaken over hoe we dit milieu-incident verder kunnen opvolgen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik kan me aansluiten bij het antwoord van minister Schauvliege aan mevrouw Moerman. Ik denk dat ze er ook van op de hoogte is dat in de commissie Openbare Werken uitgebreid is ingegaan op de problematiek van het Kabel en Leiding Informatie Portaal (KLIP). We zijn bezig met digitalisering, wat een prioriteit is. Het is en blijft een belangrijke taak en opdracht van alle nutsbedrijven om de juiste informatie te bezorgen aan de portaalsite zodat er geen discussie kan zijn. Hier ging het over rioleringen. Er is ook geantwoord dat er, spijtig genoeg, een verkeerde communicatie is gebeurd met de gevolgen die iedereen kent. Goed, het is nu rechtgezet. Ik kan u verzekeren dat we met KLIP hard werken aan het digitaal in kaart brengen van de leidingen en de kabels.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Collega Caron, ik heb begrepen dat het parlement mij heeft gevorderd op uw voorstel omdat u een vraag aan mij wou stellen. Het verwondert mij dat u die vraag stelt, want u moet toch beter weten. U moet toch weten hoe de bevoegdheden in elkaar zitten in dit land. Minister Schauvliege heeft er al op gewezen dat de gouverneur optreedt als een commissaris van de Federale Regering. Er is één minister bevoegd, namelijk minister Milquet. Ik heb gehoord dat de heer Bouckaert de suggestie heeft gedaan dat er nog maar één minister bevoegd zou zijn op één niveau. Er is één niveau, want rampenbevoegdheid is een federale bevoegdheid. Zoals minister Schauvliege heeft gezegd, is het de gouverneur die bij koninklijk besluit belast is met de coördinatie.

Blijkbaar hebt u al een oordeel klaar over een aantal zaken. Ik heb van de meeste collega's een heel grote sereniteit gehoord met begrip voor de zeer complexe en zeer chaotische toestand die daar is ontstaan met een cascade van rampen die zich hebben voorgedaan. Ik kan me inbeelden dat wie daar ook de coördinatie of de communicatie doet, hij of zij afhankelijk is van wat experts en mensen op terrein – en ze hebben zich allemaal fantastisch ingezet – meedelen. Ik kan me dus best inbeelden dat dit een zeer complexe aangelegenheid was.

Nogmaals, als u vragen en suggesties hebt met betrekking tot de coördinatie inzake rampenbeheer, dan moet u zich tot de federale minister richten. Ik heb geen bevoegdheid ter zake en ik ga me ook niet uitlaten over de taak van de gouverneur. De gouverneur is commissaris van de Vlaamse Regering, is commissaris van de Federale Regering. In dezen is het geen gemengde bevoegdheid, maar een exclusieve federale bevoegdheid.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik heb nog een opmerking over de rechtzetting in verband met het stuk oude riolering dat volgens u wel in kaart stond en volgens gouverneur Briers niet.

U hebt zonet gezegd dat dit via een persconferentie werd rechtgezet. De minister-president heeft zonet gezegd dat het een communicatiefout was. De mensen zijn allemaal opnieuw geëvacueerd, het ging om meer dan een gewone communicatiefout in de pers. Ik wou eigenlijk gewoon weten – en ik meen dat het parlement dit antwoord verdient – hoe die fout is kunnen gebeuren en hoe die mensen in gevaar konden worden gebracht door hen terug naar de huizen te laten gaan. Dit is een heel concrete vraag waar ik graag een antwoord op had gekregen.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, heel concreet, het is niet zo dat de mensen geëvacueerd zijn omdat men dacht dat er een stuk riool niet gekend was: de mensen zijn geëvacueerd op basis van metingen die op dat moment gebeurd zijn. Nu wordt uitgezocht hoe het komt dat er op dat moment op die plaats nog overschrijdingen waren. Het had dus niets te maken met een vergeten rioolbuis. De evacuatie had niets te maken met een rioolbuis, wel met hoge concentraties die gemeten werden. De diensten hebben mijns inziens op dat moment, onder coördinatie van de gouverneur, een terechte beslissing genomen. De conclusie die op dat moment werd getrokken, namelijk dat het kwam door een buis die niet was gekend, klopte niet. Bij een dergelijke ramp kan het al eens gebeuren dat over dergelijke zaken fout wordt gecommuniceerd. Zoals gezegd, werden de fouten rechtgezet en er werd nu op een correcte manier gecommuniceerd naar buiten toe.

De heer Ivan Sabbe: Minister Schauvliege, u hebt enkel op mijn eerste vraag geantwoord. Ik doe dit niet om u te dicht op de huid te zitten, maar ik wil ook graag antwoord op mijn andere vraag, want dat antwoord is belangrijk voor de toekomst. U hebt niet geantwoord of het al dan niet zo is dat het dodelijke slachtoffer te betreuren valt door de vrijgekomen dampen. Bent u al dan niet een andere mening toegedaan?

U hoeft zich niet zo druk te maken in gebarentaal, het gaat erover of we ervoor zullen zorgen dat we in de toekomst een aantal dingen beter zullen doen om dergelijke slachtoffers te vermijden. U hebt alle diensten opgesomd die u ter beschikking staan op het vlak van milieu.

De vragen zijn heel concreet. Hadden we dit kunnen vermijden of zegt u dat het te vroeg is om daarover te oordelen? En vooral: welke lessen zullen we eruit trekken en met welke concrete actieplannen zullen we in de toekomst vermijden dat er slachtoffers vallen, niet ten gevolge van een explosie, van een onmiddellijke calamiteit ter plaatste, maar wel van de gevolgschade bij het bestrijden van de calamiteiten? Dit is het punt waartoe ik wil komen. Ik wil van u graag een duidelijke stellingname of een duidelijke visie horen.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sabbe, u verrast mij met uw oproep om plannen te maken. U bent de eerste hier in het parlement die altijd tegen plannen is, maar nu roept u op om plannen te maken. *(Opmerkingen van de heer Ivan Sabbe)*

Ik herhaal nogmaals dat het te vroeg is om conclusies te trekken. Ik denk dat het niet zinvol en niet slim zou zijn om nu te zeggen wat de oorzaak is van wat er is gebeurd. Experts moeten zich daarover buigen, ze moeten er grondig en goed werk van maken.

Ik wil wel nog eens herhalen dat onze diensten ter beschikking waren om advies te geven, maar dat alle beslissingen die genomen zijn, genomen zijn conform de rampenplanning. Dat is allemaal onder coördinatie en in opdracht van de gouverneur gebeurd. Dat is de manier waarop het gelopen is.

Ik ben het uiteraard met u eens dat we na deze ramp een duidelijke evaluatie moeten maken. Het is heel belangrijk dat we alles op een rijtje zetten, dat we moeten leren wat er te leren valt en dat we een en ander misschien kunnen bijsturen. Nu vandaag de oorzaak ergens leggen en zoeken waar het fout gelopen is, dat is onze taak niet. We moeten de experts hun rol laten spelen. We moeten dat op een serene manier laten gebeuren en we moeten alle gegevens ter beschikking stellen zodat de juiste conclusies kunnen worden getrokken.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister Bourgeois, ik heb nog een kleine repliek. Ik wil de discussie over de bevoegdheden niet eindeloos rekken, want dat is een pijnlijke zaak voor de mensen op het terrein, ze hebben er totaal geen boodschap aan. Ik erger mij er zelf ook een beetje aan dat wij hier al de hele tijd bezig zijn met het openhouden van paraplu's.

Maar u zegt dat de coördinatie door de gouverneur federaal is en onder de bevoegdheid van minister Milquet valt. We hebben hier daarnet geleerd van minister Schauvliege dat heel duidelijk in het rampenplan staat dat de communicatie door de gouverneur gebeurt. Het is een Vlaams rampenplan en in die zin is Vlaanderen er ook door gevat. Het communicatiegedeelte zit dus bij u en het is de vraag of het allemaal wel opportuun is dat het op die manier gebeurt. Ik vind niet dat we dit moeten doorschuiven, dat we paraplu's moeten opentrekken, want dat vind ik een jammerlijke zaak.

Minister Geert Bourgeois: Dit is inderdaad een pijnlijke discussie. Men is nu al bezig met de beoordeling van een persoon in een dossier waarin er nog geen behoorlijk onderzoek of evaluatie heeft kunnen plaatsvinden. Persoonlijk ben ik al een hele tijd voorstander van een soort van onderzoeksraad voor veiligheid zoals die in Nederland bestaat. Pieter van Vollenhoven heeft me daar jaren geleden al op aangesproken. Ik heb hem toen geantwoord dat dit een federale materie is.

In alle sereniteit denk ik dat deze complexe ramp, met alle calamiteiten die elkaar opvolgen, een heel grondig onderzoek zal vergen op alle mogelijke vlakken. Later zal dan blijken waar het is fout gelopen en waaruit men lering kan trekken.

Mevrouw Meuleman, ik heb als minister van Binnenlands Bestuur niet de bevoegdheid om me uit te laten over de gouverneur. Of minister Schauvliege dat kan binnen het rampenplan milieu voor wat Vlaanderen betreft, is een andere aangelegenheid. Eén minister heeft zich nu al publiek uitgelaten over de communicatie van de gouverneur, met name minister Milquet. Zij is daar ook voor bevoegd. Zij heeft bij koninklijk besluit die bevoegdheden toebedeeld aan de gouverneur.

We moeten dit debat sereen voeren, met groot respect voor en medeleven met de slachtoffers en met respect voor de inzet van velen in de ongetwijfeld chaotische toestand, en niet beginnen over paraplu's en het doorschuiven van verantwoordelijkheden.

De heer Wilfried Vandaele: Ik wil het nog even hebben over het in kaart brengen van de riolen. Ik heb de voorbije weken bij mij thuis – en dat zal u misschien verbazen – hoogstpersoonlijk hemelwater en rioolwater afgekoppeld. Ik doe dat zelf, om toch een beetje arbeidsvreugde te hebben.

Welnu, het is onwaarschijnlijk wat een mens allemaal vindt in de grond. Uit buizen waarvan men denkt dat ze al vijftig jaar niet meer in gebruik zijn, begint plots iets te lopen. Ik treed niet in detail. Ik betwijfel dan ook of we dat allemaal in kaart kunnen brengen, maar we moeten die oefening natuurlijk wel doen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Wenst iemand tot besluit van dit actualiteitsdebat een motie of een motie van wantrouwen in te dienen?

– De heer Sas van Rouveroy en mevrouw Marleen Van den Eynde kondigen aan een motie te zullen indienen.

De moties moeten uiterlijk om 16.30 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het debat is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Karin Brouwers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de invoering van een kilometerheffing

ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de aanbevelingen van de OESO inzake het woon-werkverkeer

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Minister-president, uw nieuwe Brusselse collega, Rudi Vervoort, liet gisteren in De Morgen uitschijnen dat een tolheffing zoals die in Londen bestaat, ook in Brussel zou kunnen. Ik dacht dat er sinds enkele jaren een politiek akkoord bestond tussen de drie gewesten over de verkeersfiscaliteit, met drie belangrijke elementen. Het eerste is een kilometerheffing voor vrachtwagens die tegen 2016 zou kunnen worden ingevoerd. Het tweede is een wegvignet voor lichte voertuigen. Het derde element is een proefproject in de GEN-zone (Gewestelijk Expresnet) met personenwagens om na te gaan wat een intelligente kilometerheffing teweeg zou kunnen brengen.

Met de uitspraak van de minister-president van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zag ik natuurlijk het spookbeeld van de tolhuisjes rond Brussel plots opdoemen. Ik vind dat we beter eerst het proefproject van start kunnen laten gaan om te zien of de intelligente kilometerheffing een kans maakt. Gelukkig kregen we gisteren van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) plots steun. Als België zijn fileprobleem wil oplossen, aldus de OESO, dan zullen we aan rekeningrijden moeten doen. Met een intelligente kilometerheffing kan men differentiëren naar plaats en tijd en op die manier de files meer spreiden.

Minister-president, u hebt daar ook op gereageerd. U hebt gezegd dat dit voor Vlaanderen de optie was. Ik dank u en de OESO. Voor mij was het echter onduidelijk dat op eenzelfde dag twee ministers-presidenten schijnbaar iets anders vertellen. De ene heeft het over een tolheffing, de andere over een kilometerheffing. Hoe zal het interregionaal overleg over de verkeersfiscaliteit verder lopen, minister-president?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, mijn actuele vraag heeft betrekking op het rapport van de OESO. Het betreft een zeer interessante economische survey van België. Het rapport is aarzelend positief. Ons land kent een aarzelende economische heropleving. Er zijn

echter ook een aantal grote bedreigingen. De kosten van de vergrijzing vormen een bedreiging. De export zit nog niet helemaal goed.

Het punt waar ik echter op wil ingaan, is het probleem van de files. Het wegennet in Vlaanderen is volledig gesatureerd. We excelleren in Vlaanderen vooral op het vlak van files; Brussel en Antwerpen hebben meer files dan San Francisco, Milaan, Parijs of Londen. We hebben het grootste fileprobleem in heel Europa. Het is hier in vergelijking erger dan in bepaalde wereldsteden.

Volgens de OESO is hier een grote milieu- en gezondheidskost aan verbonden. Er is ook een zeer grote economische kost. We moeten hier dringend iets aan doen. Een verdere uitbreiding van het wegennet zal niet helpen. Deze zeer dure optie brengt grote gezondheids- en milieukosten met zich mee. Bovendien zou een verdere uitbreiding van het wegennetwerk het fileprobleem niet oplossen.

Dat een organisatie als de OESO zo iets verklaart, is natuurlijk niet onbelangrijk. Het klinkt ons als muziek in de oren. Volgens de OESO zijn er een aantal oplossingen. Er moeten dringend maatregelen worden genomen. Er moet meer en beter overleg komen. Er moet een langetermijnvisie op de infrastructuur in ons land tot stand komen. Die visie moet regio-overschrijdend zijn, en ook de federale overheid moet hierbij worden betrokken. Voor we wegenwerken uitvoeren, moeten we een goede kosten-batenanalyse uitvoeren. We moeten op vrij korte termijn het rekeningrijden invoeren. Dit moet ook voor personenwagens gelden. Volgens de OESO kunnen we hier het best in de steden Brussel en Antwerpen mee beginnen.

Minister-president, bent u van plan deze duidelijke aanbevelingen aan te nemen en te volgen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, het is goed dat Vlaamse volksvertegenwoordigers en mevrouw Meuleman in het bijzonder het rapport van de OESO hebben gelezen en ook enthousiast verdedigen. Ik ga ervan uit dat zij ten aanzien van de volgende rapporten van de OESO en van de andere aspecten van dit rapport eenzelfde enthousiasme aan de dag zal leggen. *(Applaus bij het Vlaams Belang en LDD)*

Dat belooft voor de toekomst.

Het rapport van de OESO omvat veel facetten. Ik heb begrepen dat beide vraagstellers het op de kilometerheffingen en op een aantal uitspraken van mijn kersverse Brusselse collega toespitsen.

Het rapport van de OESO stelt over de kilometerheffing dat dit de richting is die we moeten uitgaan. Ik kan enkel naar het Vlaams regeerakkoord verwijzen. De Vlaamse Regering en minister Crevits in het bijzonder werken een gefaseerde invoering van de kilometerheffing uit. In de eerste fase gaat het om vrachtwagens. Daar wordt verder aan gewerkt. Wat personenwagens betreft, stelt het Vlaams regeerakkoord dat we eerst een draagvlak willen zoeken en dat we pilootprojecten zullen lanceren.

We trachten nu samen met de andere gewesten een systeem voor vrachtwagens in te voeren. Dat systeem kan ook naar personenwagens worden uitgebreid. Het zou immers spijtig zijn later te moeten vaststellen dat een dergelijke uitbreiding niet kan. Dan zouden we heel het systeem weer in de prullenmand moeten kieperen. We houden rekening met de mogelijkheid het systeem later uit te breiden.

Mevrouw Brouwers heeft daarnet al naar een pilootproject verwezen. Dat project wordt nu volop geconcretiseerd. Het is de bedoeling dat tijdens de uitvoering van dit pilootproject ook naar de reacties op een kilometerheffing voor personenwagens wordt gekeken. Het lijkt me niet nodig dit te versnellen. Ik stel voor dit proefproject gewoon uit te voeren.

Wat de uitspraken van minister-president Vervoort betreft, verwijs ik naar het van 21 januari 2011 daterend politiek akkoord met afspraken over onder meer de invoering van een

kilometerheffing. Een tolheffing voor Brussel staat daar niet in. Dit akkoord voorziet niet expliciet in een stadstol.

Ik zie hem binnenkort, tijdens een eerste contact sinds hij in functie is getreden. Ik zal hem erover aanspreken, om toch wat meer duiding te krijgen.

Het gaat om het uitvoeren van het politiek akkoord, met het proefproject voor personenwagens wat ons betreft, samen met alle betrokkenen. We moeten zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen over de intenties ter zake van de nieuwe minister-president van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Mevrouw Karin Brouwers: Minister-president, ik ben zeer tevreden met uw antwoord. De tolheffing zou voor de vele pendelaars die elke dag naar Brussel rijden en voor heel wat Vlaams-Brabanders die naar de stad willen, toch een pure meerkost zijn die je niet op een of andere manier kunt vermijden. Een intelligente kilometerheffing zoals vooropgesteld in het proefproject, heeft deels het mijden van de spits tot gevolg. Die zaken moeten we onderzoeken.

Ik ben dus heel tevreden dat u de tolheffing pur sang van de hand wijst en dat u zich houdt aan het politiek akkoord om verder te gaan op de ingeslagen weg. Ik kijk met veel belangstelling uit naar de verdere uitrol van het proefproject.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, mijn nieuwe vrienden van de OESO – die aanbevelingen komen dus niet uit verdachte groene hoek – leggen toch wel enige sense of urgency aan de dag. In 2016 beginnen we met de vrachtwagens en nadien volgt een gefaseerde uitrol voor de personenwagens. Daarvan is de timing echter nog helemaal niet duidelijk. Het blijft daarbij ook bij een aantal papieren aanbevelingen. Ik zou het toch wat concreter willen zien.

In dat rapport staat dat we tegen 2030 te kampen zullen hebben met 30 procent meer wagens op onze wegen. Dat betekent dus nog eens een derde extra reistijd om onze grote steden te bereiken. De OESO wijst dus op een zekere sense of urgency.

Kunt u een concrete timing geven wat de personenwagens betreft? Kunt u het proefproject niet uitbreiden tot de grote steden, zoals Antwerpen en Brussel? Dat is trouwens een van de aanbevelingen in het rapport. Dan zouden wij al iets geruster zijn.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, los van het metapolitieke debat dat mevrouw Meuleman hier wenst aan te snijden, ben ik benieuwd naar de interne keuken van de CD&V. Mevrouw Brouwers, ik weet niet tot welke kapel u behoort, maar alvast niet tot die van de minister-president, want u stelt toch een aantal kritische vragen. Ik sluit mij graag aan bij die vragen.

Minister-president, hoever staan we met het verhaal dat mevrouw Brouwers heeft aangesneden? In welke richting zult u mee marcheren?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Collega's, het is belangrijk dat het belang van de timing wordt benadrukt. Verder hopen wij dat die kilometerheffing de belastingneutraliteit ten opzichte van de globale fiscaliteit niet in het gedrang brengt. Minister-president, het mag dus niet leiden tot extra belastingen. Dat zou namelijk andermaal een economisch nadeel betekenen voor onze bedrijven, die vandaag op tal van vlakken op kop rijden en in de spits staan als het gaat over de kostenstructuur.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Aan een aantal bemerkingen uit dat OESO-rapport wordt al gewerkt, zowel in Vlaanderen als in samenwerking met de andere gewesten. Over die

kilometerheffing moeten we inderdaad samen met de andere gewesten tot een eenduidige beslissing en verdere uitwerking komen.

Een belangrijke ondertoon in dat OESO-rapport was toch ook dat ons mobiliteitsbeleid te sterk versnipperd is tussen de federale overheid en de gewesten. Zo is het spoor volledig federaal. Vanuit de gewesten hebben we daar slechts een minimale inspraak in. De huidige bedrijfswagencultuur is een gevolg van de hoge loonkost.

De gewesten hebben daar eigenlijk zeer weinig impact op. Hoe zult u ervoor zorgen dat de gewesten in de toekomst meer worden betrokken bij die mobiliteitsmateries die niet onder de bevoegdheid van Vlaanderen vallen?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mevrouw Brouwers, er was daarnet wat omgevingsgeruis, dus ik had mijn oortjes in om de minister-president goed te kunnen beluisteren, en ik heb iets helemaal anders gehoord.

De voorzitter: Op de eerste rij staat er opnieuw omgevingsgeruis, naast u. Dat is de heer Reekmans.

De heer Lode Vereeck: Verwijderd. (*Gelach*)

Mevrouw Brouwers, ik heb de minister-president helemaal niet horen zeggen dat hij tegen die tol is. Hij zou contact zoeken met minister-president Vervoort om te horen wat eventueel de plannen met die stadstol zouden zijn.

Minister-president, wat is nu eigenlijk uw standpunt? Bent u tegen die stadstol of niet?

Mevrouw Meuleman, u moet wat optimistischer zijn. De toekomst, dat zijn elektrische auto's, en die zullen echt niet vervuilen. Ook de OESO heeft wat dat betreft een veel te veel in de tijd beperkte zienswijze. U denkt natuurlijk dat, als er meer auto's zullen komen, er sprake zal zijn van meer uitstoot, maar dat is helemaal niet zo: binnen de twintig jaar rijden wij vrolijk rond in elektrische autootjes. (*Opmerkingen van mevrouw Elisabeth Meuleman*)

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Vereeck, ik heb gezegd dat de stadstol geen deel uitmaakt van de afspraken die op 21 januari 2011 zijn gemaakt door de drie gewestregeringen. Ik kan niet verhinderen dat collega's uitspraken doen. Ik zal hem eens vragen wat hij daarmee heeft bedoeld, maar ik weet wel dat dit zeker niet beslist is. Dat is iets wat hij zelf naar voren heeft geschoven. Het lijkt me niet wijs dat Antwerpen, Brussel, Gent en ander steden allemaal stadstol zouden gaan heffen, met alle gevolgen van dien. Persoonlijk ben ik daar niet zo enthousiast over, maar het maakt ook geen deel uit van het politieke akkoord.

Mijnheer Keulen, ik dank u voor uw vraag. Heel wat mensen zijn immers ongerust over die kilometerheffing voor personenwagens. Deze regering zal ter zake geen stappen zetten, op het proefproject na om het draagvlak en de elementen te kennen. Heel wat mensen maken er zich terecht zorgen over dat dit een bijkomende belasting zou zijn. Na dat proefproject en de evaluatie zal de volgende Vlaamse Regering mogelijk verdere stappen zetten op dat vlak. Ik ben het er echter met u over eens dat dit niet mag leiden tot een bijkomende belasting voor diegenen die al zwaar worden getroffen, diegenen die met de wagen van en naar het werk moeten rijden. Ik deel uw bezorgdheid. Ik kan me echter niet engageren, laat staan dat ik uitspraken zou kunnen doen over de volgende Vlaamse Regering, maar ik vind dat die daar zeer zorgvuldig mee moet omspringen. Er kan geen sprake zijn van een verhoging van de belastingen daardoor.

Er is natuurlijk ook de bezorgdheid over de kilometerheffing voor vrachtwagens. Ook de logistieke sector is heel belangrijk voor Vlaanderen. We willen vermijden dat we, door dit in te voeren, onze logistieke bedrijven een groot nadeel zouden bezorgen. Dat wordt ook mee in overweging genomen.

Mevrouw Eerlingen, ik ga ervan uit dat ook u hebt vastgesteld dat er in de zesde staatshervorming al stappen zijn gezet om het versnipperde beleid ter zake toch wat te harmoniseren. Samen met ons zult u dat dan enthousiast onthalen en een goed beleid ter zake voeren. Natuurlijk gaat het nog niet over het hele beleid. Er is immers sprake van heel wat facetten. Dat er een coherent mobiliteitsbeleid moet zijn, daar kan ik me alleen maar bij aansluiten. Hoe meer bevoegdheden we ter zake hebben, des te gemakkelijker het ook is om dat coherent beleid daadwerkelijk te realiseren.

Mijnheer Penris, ik weet niet waar uw vragen me heen willen brengen. Voorzitter, het is natuurlijk belangrijk dat de OESO ook in dit parlement aan bod komt. Dat zullen de mensen van de OESO heel graag horen en vaststellen. Die OESO-rapporten bevatten altijd heel belangrijke elementen. Mevrouw Meuleman heeft dat nogmaals bewezen, met zeer veel enthousiasme. Er is het principe dat de vervuiler betaalt, maar ik ga ervan uit dat we daarnaast ook resoluut gaan voor het principe dat de gebruiker betaalt voor de infrastructuur.

Dat is iets wat op Europees niveau stap per stap zal worden ingevoerd en wat een beetje losstaat van heel de vervuilingproblematiek, die met een intelligente kilometerheffing ook kan worden aangepakt. Maar vooral het principe ‘de gebruiker betaalt’ is heel belangrijk. Dat zal dan ook in de kilometerheffing worden meegenomen, elektrische wagen of niet.

Mevrouw Karin Brouwers: Over de uitspraken van uw collega wil ik verder niet te veel woorden vuil maken. Dat was wel tamelijk voorzichtig geformuleerd in het interview in De Morgen. Het feit dat de journalist daar de titel van gemaakt had, geeft het wat meer ampleur. Ik vermoed dat onze Brusselse vrienden wel even intelligent zullen zijn als wij en toch eerst dat proefproject afwachten, waar we nog maar heel recent samen onze schouders onder hebben gezet. Dan kunnen we kijken hoe het allemaal verder moet. Dat een intelligente kilometerheffing beter is dan een tolheffing, daar is iedereen wel van overtuigd, denk ik. Ik hoop dat men daar in dit gewest ook van overtuigd is.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister-president, als we voor rekeningrijden en voor een intelligente kilometerheffing zijn, dan is dat niet omdat we denken dat we een financiële melkkoe hebben gevonden. De OESO denkt dat volgens mij ook niet. De OESO redeneert vanuit een zeer sterk economische logica, namelijk dat het de regering en natuurlijk ook de belastingbetaler veel meer kost om nieuwe wegen aan te leggen en om compleet stil te staan dan dat het zou kosten om een intelligente kilometerheffing in te voeren. Ze doen dat vooral vanuit een economisch motief. Daarom is het ook zo belangrijk om met dat advies rekening te houden.

Ik ben teleurgesteld dat u zegt dat het er deze legislatuur niet komt en we daarna nog wel zullen zien wat een volgende regering daarmee doet. Ik zou liever een commissie Versnelling hebben die daar werk van maakt dan een die wegenwerken probeert te versnellen, want het blijkt dat dat niet echt een uitweg is.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■
ACTUELE VRAAG van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het waarborgen van de neutraliteit van de dienstverlening bij Vlaamse gemeenten

ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het pleidooi van een aantal prominenten voor een totaalverbod op het dragen van religieuze en

ideologische symbolen voor ambtenaren en een eventueel initiatief ter zake op Vlaams niveau

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, minister, collega's, de voorbije weken hebben verschillende verenigingen in Gent handtekeningen ingezameld om het verbod op het dragen van religieuze en levensbeschouwelijke symbolen aan het loket op te heffen.

Minister, mijn bekommernis is de volgende. Wij zouden graag van u horen of u zelf de neutraliteit van de dienstverlening aan het loket belangrijk vindt. Het blijkt bijvoorbeeld uit een enquête die De Morgen heeft gehouden dat 72 procent van de meer dan 3000 respondenten aangaf achter een totaal verbod op religieuze symbolen aan het loket te staan. Nu wordt deze zaak autonoom volgens de wens van de coalitie van de gemeente geregeld. Ik vrees dat men zo tot 308 reglementjes kan komen en dat er een groot verschil is voor de Vlamingen naargelang hun woonplaats of ze al dan niet aanspraak kunnen maken op een neutrale dienstverlening.

Minister, daarom wil ik van u horen of u een inspanning zou willen leveren om eenvormigheid te brengen in die beslissingen en om de neutraliteit van de dienstverlening te waarborgen in alle Vlaamse steden en gemeenten.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, de collega heeft het al gezegd: het debat over de neutraliteit woedt al een paar jaar, niet zozeer de neutraliteit qua dienstverlening op zich – het is nogal wies dat dat van kracht is – maar ook qua uiterlijke kenmerken die de neutraliteit zouden kunnen aantasten. We hebben lokaal al debatten gehad. Het gaat heus niet over ambtenaren die eventueel met een kruisje rondlopen, we weten wel degelijk waarover het debat in essentie gaat als we naar Antwerpen of naar Gent kijken.

Vandaar ook de oproep van een aantal mensen – het is in het federaal parlement ook aan bod gekomen – om van bovenaf een soort van algemene richtlijn uit te vaardigen, hetzij bij decreet, hetzij bij omzendbrief. In elk geval een initiatief, in dit geval van u als minister van Binnenlands Bestuur, ten aanzien van de Vlaamse ambtenaren in het algemeen en bij uitbreiding ook van de lokale besturen opdat de verschillende lokale debatten eindelijk tot een einde zouden komen.

In het federaal parlement heeft de premier verwezen naar een algemeen kaderbesluit wat de federale ambtenaren betreft. Daarbij zei hij dat het voor interpretatie vatbaar is en dat het parlement desgevallend maar een initiatief moet nemen. Wij kunnen de vraag hier ook stellen: gaat de Vlaamse Regering een algemene richtlijn uitvaardigen wat de neutraliteit van de ambtenaren in uiterlijke kenmerken betreft? Ik neem aan van wel, minister, gelet op de reactie van de kamerfractie-leider van de N-VA, die zeer enthousiast was om dat althans op het federale niveau in het parlement te behandelen.

Minister, komt er, wat u betreft, voor de Vlaamse ambtenaren, en eventueel bij uitbreiding voor de lokale besturen, een algemene richtlijn?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Brusseel, u kent het Gemeentedecreet. Dat bepaalt dat de gemeenteraad de rechtspositieregeling en ook de deontologische code vaststelt. De decreetgever heeft gezegd dat dat zaken zijn van gemeentelijk belang. U kent de grondwettelijke bepalingen daarover. Ik ben toezichthouder. Ik pas het recht toe als er klachten zouden zijn. Dan toetsen we aan twee zaken: het algemeen belang en de toepassing van het recht. Een van de elementen daarbij is redelijkheid en proportionaliteit. Het decreet is op dat vlak heel duidelijk.

Wat de Vlaamse overheid betreft, mijnheer Van Hauthem, zie ik geen problemen. We hebben een omzendbrief die bepaalt dat een heel groot aantal mensen een uniform moet dragen. Dat zijn mensen aan de onthaalbalies, het zijn onze wegeninspecteurs, boswachters, houtvesters, natuurwachters, het zijn mensen op de luchthaven, mensen met politionele bevoegdheden, onze loodsen. Het is een hele reeks van mensen. Het dragen van een uniform houdt ook in dat ze geen andere kledingstukken mogen dragen dan dat uniform.

Mochten er daarbuiten voor die categorie van mensen die een uniform moeten dragen, problemen rijzen, dan zie ik ook geen probleem. Dan is het aan de leidend ambtenaar, die geresponsabiliseerd is, om op te treden en desgevallend maatregelen te nemen. U weet dat de leidend ambtenaren in deze materie autonomie hebben en geresponsabiliseerd zijn.

Mevrouw Ann Brussel: Minister, ik ben een beetje teleurgesteld in uw antwoord. Ik had er hoop in gesteld. Naar aanleiding van het betoog vorige week van uw partij over het voorstel van Patrick Dewael, en ook naar aanleiding van verschillende uitspraken over de neutraliteit van de dienstverlening van de overheid van uw partijvoorzitter Bart De Wever, had ik gehoopt dat u een standpunt zou innemen dat iets verder gaat dan te zeggen dat het Gemeentedecreet daarover duidelijk is.

Wat voor mij in elk geval duidelijk is, is dat het voor de Vlaming zal verschillen van welke dienstverlening hij kan genieten, neutraal of niet, naargelang van de coalitie. In Gent, waar de zelfverklaarde progressieven besloten dat een religieus symbool op de een of andere manier blijk geeft van vooruitgang, zal de neutraliteit niet gegarandeerd zijn. Dat is een standpunt. Maar in Aalst zal dat misschien een beetje anders liggen. Ik had gehoopt dat de deontologische code van de Vlaamse overheid als leidraad zou kunnen dienen. Daarin wordt wel gesproken over een streven naar het voorkomen van een schijn van partijdigheid. Dat is precies waar het over gaat, als we religieuze en ideologische symbolen willen weren uit publieke functies.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, u antwoordt naast de kwestie. Voor het lokale niveau verwijst u naar het Gemeentedecreet en de rechtspositieregeling. Die verwijzing is juist. Maar dat is nu precies de vraag. U zegt dat u niet kunt optreden omdat het Gemeentedecreet dat niet toelaat. Wel, als u met een ontwerp van decreet naar dit parlement komt, dan kunt u dat, als u dat zou willen, desgevallend aanpassen. Dat was onze vraag. Gaat u er in algemene termen voor zorgen dat ook op het lokale niveau de neutraliteit in uiterlijke kenmerken kan ... *(Opmerkingen van Minister Geert Bourgeois)*

Ik vraag het u als minister.

Daar zegt u op: nee, ik kom niet met een algemene richtlijn. Wat onze eigen ambtenaren betreft, los van degenen die een uniform moeten dragen, is er die deontologische code. Maar die is op dat punt ook zeer wazig. U geeft de bal door aan de leidende ambtenaren. Die moeten het maar oplossen. Ik leid uit uw antwoord af dat de N-VA-minister van Binnenlands Bestuur geen algemene richtlijn gaat uitvaardigen, niet voor zijn eigen ambtenaren en niet voor de lokale. In de Kamer juicht u dat toe en hier schiet u dat af vanuit uw machtspositie. Dat toont nog maar eens de hypocrisie van uw partij aan.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Uw vraag getuigt van een foute redenering, mevrouw Brussel. U denkt dat iemand met een hoofddoek, keppeltje of kruis geen neutrale dienstverlening kan bieden. Die redenering getuigt van oude gedachten en vormen. *(Opmerkingen van mevrouw Ann Brussel. Rumor)*

In heel wat gemeenten is het vandaag wel toegestaan en daar is geen enkele klacht over de neutraliteit van de dienstverlening, tenzij u mij één stad kunt noemen waar er klachten zijn, minister, en waar de neutraliteit geschonden zou zijn. Ik ken er niet één. Ik denk dat uw gedachtecronkel een oude gedachtecronkel is.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mevrouw Idrissi, er is een spreekwoord 'justice has to be done and has to be seen to be done'. Als iemand met religieuze kentekenen achter het loket staat, kan de gebruiker eventueel de indruk krijgen dat hij op een subjectieve manier wordt behandeld. *(Opmerkingen van mevrouw Ann Brusseel)*

Dat u dat niet wilt inzien! Uw partij heeft jarenlang geijverd om de kruisbeelden uit de gerechtshoven weg te krijgen en nu pleit u ervoor om allerlei religieuze symbolen in de openbare dienstverlening te brengen! *(Opmerkingen van mevrouw Ann Brusseel)*

Ik denk dat daar iets anders achter zit! *(Applaus bij LDD, het Vlaams Belang en van mevrouw Ann Brusseel)*

Ik denk dat daar platvloerse stemmenronselarij achter zit! *(Applaus bij LDD en het Vlaams Belang)*

Dat is een schande voor humanistische socialisten zoals mijn collega professor Etienne Vermeersch.

Ik ben in principe voorstander van de subsidiariteit van de gemeenten. In principe zouden de gemeenten dat moeten kunnen beslissen, maar, minister, daar moeten we eens over nadenken. Misschien zetten we zo stappen naar een duaal Vlaanderen met een regeling in de grote steden en een andere in het suburbane Vlaanderen. Misschien moet de discussie worden geopend over de beschavingswaarde van een gelijkaardige regeling voor heel Vlaanderen. *(Applaus bij LDD en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Wij zijn ook geen voorstander van een algemeen verbod in heel Vlaanderen. Wij denken dat de verschillende besturen keuzes kunnen maken over persoonlijke items zoals diversiteit, neutraliteit, uniform en dergelijke. Het is geen probleem als dat op vele plaatsen anders is. Alleen voor gezagsfuncties zoals rechters kunnen we een absolute neutraliteit opleggen. In andere functies is dat niet nodig. Belangrijk is een goede en neutrale dienstverlening. Iedereen die aan het loket komt, wie hij of zij ook is, moet correct en gelijk worden behandeld als gebruiker van overheidsdiensten.

Ik vind het heel kort door de bocht om te zeggen: wat ik als niet-neutraal ervaar, wijst op partijdigheid. *(Opmerkingen van mevrouw Ann Brusseel)*

Dat geeft een schijn, een gevoel van partijdigheid, zegt u. Ik vind dat zeer kort door de bocht. Dat is voor de betrokkene niet correct. Als mensen zich heel correct opstellen, mogen ze niet van partijdigheid worden beschuldigd.

Minister Geert Bourgeois: Ik ben het met collega Bouckaert eens over het Gemeentedecreet. Collega Van Hauthem, u hebt zich aangesloten bij de vraag van collega Brusseel, het gaat hier niet over zomaar een wijziging van het Gemeentedecreet, het gaat hier over een fundamentele basisregeling die op dit ogenblik bestaat in Vlaanderen.

U bent lid van de commissie Binnenlands Bestuur, en er gaat geen commissievergadering voorbij of er wordt gepleit voor gemeentelijke autonomie, voor subsidiariteit. Dat is het gehele concept van ons Gemeentedecreet. Ons Gemeentedecreet laat de vrijheid aan de gemeenten om de rechtspositiedeling te bepalen, laat de vrijheid aan de gemeente om de deontologische code te bepalen, laat de vrijheid aan de gemeente om het huishoudelijk reglement te bepalen. Dat is het concept van het Gemeentedecreet.

Als u zegt: neem een initiatief, kom met een nieuw decreet, dan wens ik u in dit parlement veel succes. Ik ervaar dat het overgrote deel van de parlementsleden gelooft in het model van subsidiariteit. Het gaat dus niet over het wijzigen van een regeltje voor een bepaalde

omstandigheid, maar dan moet je natuurlijk het concept totaal veranderen. Dat betekent dat je gaat naar een – op tal van punten – centraal aangestuurd Vlaanderen.

Gisteren heb ik vragen gekregen over het huishoudelijk reglement. Moet dat niet worden geüniformiseerd? Moet dan niet in elke gemeenteraad het mondelinge vraagrecht op dezelfde uniforme manier worden geregeld, ongeacht de samenstelling van die gemeenteraad, ongeacht het aantal fracties? Dat is niet het concept van het Gemeentedecreet. Ik ben het eens, hier heerst de subsidiariteit. Zijn er klachten, dan is er een toezicht. Wij passen het recht toe, en u weet dat wij dat proberen te doen op basis van advies van onze administratie op een objectieve manier.

Collega Van Hauthem, u verdraait opnieuw mijn woorden, en u bent daar een meester in. U zegt dat ik in mijn antwoord over de Vlaamse overheid zeg dat de leidende ambtenaren het maar moeten oplossen. Ik heb een – niet volledige – opsomming gegeven van wat er in de omzendbrief staat. Voor alle gezagsfuncties, voor de onthaalfuncties, voor de houtvesters geldt het dragen van een uniform, en ik ben dan nog de uniformen vergeten van de mensen die werken op het terrein in de goenddiensten en openbare werken. In de omzendbrief staat dat het dragen van een uniform impliceert dat men ook geen andere kledingsstukken mag dragen.

Zijn er backoffice of op andere plaatsen in de omgang met collega's problemen, dan sta ik achter de regel die ook door dit parlement wordt gedeeld en die deel uitmaakt van het Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) dat een leidend ambtenaar in alle wijsheid de problemen, als ze zich voordoen, oplost. Verdraai en vereng mijn antwoord niet. Ik heb u gezegd dat voor onthaalbalies, voor wegeninspecteurs, voor boswachters, voor natuurwachters, voor houtvesters, voor loodsen, voor mensen met politionele bevoegdheid op de binnenwateren, voor de mensen in de luchthavens en nog anderen uniformplicht geldt. Het dragen van het uniform houdt in dat je geen andere kledingsstukken mag dragen.

Ik zie het probleem niet, ik zie echt de noodzaak niet om hier regelgevend op te treden, collega's, tenzij u het gehele concept van het Gemeentedecreet wilt veranderen, en in het vervolg topdown wilt dicteren aan al onze gemeenten die zich beroepen op de Grondwet voor zaken van gemeentelijk belang. Als de decreetgever het wil, gooi het dan fundamenteel om, maar ik wens u daar alle succes bij, mevrouw Brussel.

Mevrouw Ann Brussel: Minister, ik vind de vergelijking met het reglement om vragen te stellen in de gemeenteraad een beetje absurd. Voor mij is een principe, zoals het gelijkheidsprincipe en het non-discriminatieprincipe en het principe van een neutrale overheid wel van een ander niveau dan hoe we onze administratie op gemeentelijk vlak organiseren.

Daarom had ik van u de moed verwacht en de kracht van verandering om echt maatschappelijke kwesties aan te pakken. U laat hier een kans liggen, en ik betreur dat. Ik betreur ook dat er een amalgaam wordt gemaakt van de argumenten. Ik zeg niet dat al wie er neutraal uitziet zijn werk fantastisch doet, en al wie een geloof aanhoudt zijn werk niet goed doet, mevrouw Idrissi.

Ik heb gewezen op de schijn van partijdigheid die moet worden voorkomen. Daar is met de socialistische vrienden hard aan gewerkt de voorbije decennia. Toen dit kruisbeeld moest worden weggehaald waren jullie wel onze vrienden, en nu het over een andere religie gaat helaas niet meer. Dan kan ik de CD&V tenminste volgen, want u bent tenminste consequent. *(Applaus bij Open Vld en het Vlaams Belang)*

De heer Joris Van Hauthem: Ik heb uw woorden echt niet verdraaid, minister. Er zijn nog wel wat andere ambtenaren dan diegenen die verplicht een uniform moeten dragen.

Er komt dus geen richtlijn, noch ten aanzien van de lokale besturen, noch ten aanzien van de ambtenaren die geen uniform moeten dragen. Ik zal het antwoord overmaken.

Er moet mij ook in het algemeen, collega's, vooral de collega's van de linkerzijde, iets van het hart. Toen het over westerse godsdienstige kentekens en kenmerken ging, over christelijke symbolen, was men er maar al te graag bij om ze aan te vallen, ze desnoods belachelijk te maken. Zelfs in de preambule van de Europese Grondwet mocht niet verwezen worden naar de christelijke humanistische wortels van de Europese beschaving. Maar als het over een andere godsdienst gaat, dan zijn ze plots terughoudend. Dan gaat over culturele identiteit, over diversiteit. Neen, dan gaat het over platvloers electoralisme. Dat is de kern van de zaak. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Peter Reekmans, tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het beheer van de riolen in het licht van de interne staatshervorming en de rol van de intercommunales Riobra en Infrax in dit dossier

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik stel deze vraag in het kader van de interne staatshervorming en de regioscreening die al een tijdje bezig is. Wat de intercommunales betreft, heeft de regioscreening zijn nut.

Heel veel steden en gemeenten en kleinere intercommunales hebben hun riolering doen opgaan in grotere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Zo is Riobra, dat 24 Vlaams-Brabantse gemeenten groepeerde, 2 jaar geleden opgegaan in Infrax. Die schaalvergroting sluit perfect aan bij het verhaal van de striktere Vlaamse en Europese regelgeving qua gescheiden riolering, waar alle steden en gemeenten de komende jaren mee geconfronteerd worden. Bovendien – en ik ben meestal heel zuinig met complimenten voor de meerderheid – hebt u of uw kabinet effectief een inhaalbeweging gedaan om de bestuurlijke verrommeling aan te pakken, door die regioscreening.

Maar waar worden we vandaag nu mee geconfronteerd? Ik kon het vanuit mijn gemeente meemaken als toeschouwer op de eerste rij: enkele weken geleden werden alle aandeelhouders samengeroepen op een bijzondere vergadering van Riobra, om te melden dat men om een aantal redenen – men kreeg een beloofde zetel in het directiecomité niet, bepaalde afspraken werden niet nagekomen – uit Infrax stapt.

Twee jaar na een schaalvergroting zeggen dat je eruit stapt, daar plaats ik heel grote vraagtekens bij, minister, zeker in het licht van de inspanningen die vandaag gebeuren op het vlak van de regioscreening. Stap één was het in kaart brengen van de intercommunales. Stap twee was bekijken wat ze precies doen. En stap drie moet nu zijn: bekijken waar men bestuurlijk meer kan optimaliseren.

Minister, er zijn opnieuw bewegingen aan het gebeuren die de schaalvergroting tegengaan en de verrommeling groter maken, en die het doel van de regioscreening in het gedrang brengen. Hoe staat u daartegenover?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Reekmans, bedankt voor uw complimenten voor het werk dat we doen om de verrommeling te bestrijden. We zijn daar al vrij ver in gevorderd. De screening is gebeurd. De gouverneurs werken nu samen met de gemeenten, bottom-up, om tegen het einde van het jaar met actieplannen te komen. Ik hoop dat dat slaagt.

Ik wil wel een misverstand wegwerken, mijnheer Reekmans – u bent geen lid van de commissie, dus ik neem het u niet kwalijk. Er is van meet af aan gezegd dat de nutsbedrijven,

die echte bedrijven zijn en vaak Vlaanderenbreed werken, en cvba Infrax is daar een bijvoorbeeld van, daarbuiten vallen. De regioscreening heeft betrekking op de formele en informele samenwerkingsverbanden tussen gemeenten in een welbepaald gebied. Het is de bedoeling om tot territoriaal omschreven werkgebieden te komen. Infrax en andere werkmaatschappijen en nutsbedrijven vallen daarbuiten.

U stelt een concrete vraag over Riobra. Wij zijn toezichthouder en treden alleen op in geval van klachten. Ik heb geen klacht gekregen. Maar daar geldt natuurlijk de gemeentelijke autonomie. Als die gemeenten samenkomen en er om welke reden ook – in principe zou men kunnen zeggen dat het om bedrijfseconomische redenen moet gaan – uitstappen, kan ik daar niet tegen optreden, tenzij het om inhoudelijke materies zou gaan, verband houdend met de rioolproblematiek, maar dan zou u collega Schauvliege moeten aanspreken.

Bestuurskundig is de gemeente vrij om aan te sluiten. Er is zelfs een voorstel in de commissie Binnenlands Bestuur om de gemeente toe te laten er vroeger uit te stappen dan nu het geval is. De gemeenten zijn vrij – het behoort tot hun autonomie – om dat te doen.

De heer Peter Reekmans: Minister, uw antwoord klopt uiteraard, maar het is natuurlijk een heel ander debat. Er is het verhaal van Infrax en Eandis. Men is naar schaalvergroting willen gaan. De Vlaamse Regering wil bijvoorbeeld ook gaan naar één distributieprijs. We willen gaan naar multi-utility. Die doelstelling huldigt de Vlaamse Regering ook, denk ik, en de grote netbeheerders zouden die moeten huldigen.

Twee jaar geleden was er de operatie dat een kleine intercommunale van 24 gemeenten opging in een groter geheel. Nog geen twee jaar later willen ze er weer uit stappen en ze leggen dat volgende week effectief ter stemming voor aan de algemene vergadering. Minister, ik begrijp dat u niet rechtstreeks kunt optreden. Ik zal verder onderzoeken in welke mate er klacht kan worden ingediend, maar het kan toch niet dat een kleine intercommunale opgaat in een grote en er twee jaar later weer uit stapt. U weet ook hoe dat werkt bij algemene vergaderingen van intercommunales: meestal steekt één persoon zijn hand op en de rest volgt. Ja, ik ben heel kritisch over de intercommunales.

Dit gaat over efficiënt besturen, over het tegengaan van de verrommeling. Dit druist, wat mij betreft, regelrecht in tegen de interne staatshervorming en tegen de regioscreening. Ik hoop dat de Vlaamse Regering, u of uw collega's, er toch enig initiatief in zou kunnen nemen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Ik vind het een heel opmerkelijk verhaal. Twee intercommunales gaan samenwerken en amper twee jaar later wordt die samenwerking zeer binnenkort stopgezet. Minister, u bent inderdaad voor die samenwerkingsverbanden. Ik weet dat u enkel toezicht hebt op dit geval. Op het algemene hebt u wel een zicht. Hoe kwalitatief zijn over het algemeen die samenwerkingsverbanden? U zegt dat u geen klacht hebt ontvangen in dit specifieke geval, maar hebt u zich al verdiept in wat de reden is? Misschien kunnen we daar op Vlaams niveau uit leren.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Mijnheer Reekmans, ik begrijp u niet goed. Tornt u aan de gemeentelijke autonomie of wat? U als burgemeester of als toekomstig burgemeester binnen enkele maanden moet toch weten dat de steden en gemeenten het best geplaatst zijn om hun systeem te kennen, in een samenwerkingsverband of alleen, om het beheer van hun riolen al dan niet samen aan te pakken. Als men na twee jaar tot de vaststelling komt dat het beter is om er weer uit te stappen, waarom zou dat niet kunnen?

Minister Geert Bourgeois: Er zijn nog stellingen ontwikkeld. Mevrouw De Vroe heeft een vraag gesteld. Ik herhaal dat de gemeentelijke autonomie speelt. Als het dossier bij mij komt, is dat op basis van een klacht, omdat de regels zijn overtreden of statuten niet worden nageleefd.

Ik wil wel meegeven, mijnheer Reekmans, en het kan gedeeltelijk een antwoord zijn op uw vraag, mevrouw De Vroe, dat ik wel degelijk in het Gemeentedecreet maatregelen heb genomen om dergelijke toestanden te vermijden. U zegt dat in een buitengewone algemene vergadering één persoon zijn hand opsteekt en de rest volgt. In het decreet, dat nu moet worden toegepast, staat dat in elke gemeente voorafgaand aan een algemene vergadering, bijzonder of niet, een bijzondere commissie moet bijeenkomen met als agendapunt de bespreking van die aangelegenheden. We hebben vaak meegemaakt dat zelfs in de gemeenten die participant zijn, geen enkel debat wordt gevoerd daarover. Nu kan oppositie en meerderheid zeggen wat er verplicht op de agenda moet komen. Hoe ze het invullen, is hun zaak. Je kunt het paard naar het water leiden enzovoort.

We hebben de instrumenten geschapen, meer kun je niet doen vanuit de overheid. Je kunt een bepaalde gemeente niet verplichten om te blijven participeren in een intercommunale. Ik herhaal dat er naar aanleiding van de kleine wijziging van de decreetgeving recent een zwaar debat is gevoerd – nietwaar, collega's? – over de mogelijkheid tot vervroegde uittreding uit intercommunales, specifiek met het argument dat gemeenten daarin vrijheid moeten hebben. Ik kan gemeenten niet dwingen om zus of zo te handelen, om in dit geval te participeren in een werkmaatschappij van intercommunales, een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (cvba).

Als er klachten komen, worden die in alle objectiviteit onderzocht. We zijn alleen bevoegd om te toetsen aan het recht en het algemeen belang. Schendingen van statuut, rechtsregels en dergelijke meer komen natuurlijk in dit geval onder de loep.

De heer Peter Reekmans: Minister, dit is een zeer moeilijk debat omdat je er inderdaad, zoals de heer Hendrickx zegt, voor moet zorgen dat je niet raakt aan de lokale autonomie. Dat begrijp ik.

Enerzijds hebben we het over de multi-utility waar we naartoe willen – ik denk dat dat ook het standpunt van de Vlaamse Regering is –, anderzijds hebben we het over een regioscreening in het kader van de interne staatshervorming. Het zijn twee verschillende verhalen. Hier gaat het over iets dat nog geen twee jaar bezig is. De uittredingsclausule om het contract tussen Riobra en Infrax te verbreken, bedraagt 600.000 euro. Dan heb ik het nog niet over de integratiekosten, over de omzetting van het personeel en van bedrijfsvoertuigen. Dat gaat over meer dan 1 miljoen euro. Dat bedrag is op twee jaar tijd eigenlijk letterlijk – excuseer me voor het woordgebruik – 'doorgechast'.

Minister, de regioscreening die u doet, heeft een impact op andere intercommunales, maar het is een gemiste kans als deze intercommunales hun zin kunnen doen.

Mijnheer Hendrickx, uiteraard ben ik voor lokale autonomie. U hebt nog maar pas een uitvoerend mandaat en ik denk dat u nog onvoldoende weet hoe intercommunales werken, maar binnenkort zult u dat perfect weten.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Else De Wachter tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over volwassenen met autisme

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Crevits.

Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Voorzitter, minister, collega's, de voorbije jaren zijn er heel wat beleidsmaatregelen en acties geweest om autisme bekend en vooral bespreekbaar te maken. Ik moet toegeven dat daardoor vaak de drempel is verlaagd om te spreken over autisme.

Minister, autisme gaat niet weg. Als bij kinderen autisme wordt vastgesteld, wordt ook vaak de ogen geopend voor een van de problemen waar de ouders mee te maken hebben. Het is bewezen dat autisme sterk erfelijk wordt bepaald. Heel wat acties zijn vooral gericht op kinderen en jongeren met een autismespectrumstoornis.

Er is een Vlaamse studie, die ook internationaal belangrijk is, die onderzocht heeft wat de impact van autisme is op volwassenen en welke noden zij hebben. In Vlaanderen zijn er 87.000 volwassenen met een autismespectrumstoornis. Onrechtstreeks heeft dit gevolgen voor het functioneren van volwassenen in onze maatschappij: omgaan met medische informatie, zoeken naar werk, uitvoeren van werk, relaties opbouwen, opvoeden.

Minister, de sociale actoren op het werkveld, zoals OCMW's, worden hier dagelijks mee geconfronteerd. Is uw collega op de hoogte van het nieuwe Vlaamse onderzoek? Welke maatregelen zal de minister nemen voor het ondersteunen van volwassenen met autisme?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw De Wachter, uiteraard is het antwoord op uw vraag mij meegedeeld door minister Vandeurzen, bevoegd voor het welzijn.

Hijzelf en zijn mensen hebben enkel via de pers kennis kunnen nemen van het onderzoek waarnaar u verwijst. Formeel noch informeel heeft hij de resultaten van het onderzoek gekregen. Via de informatie van de gebruikersgroepering vzw Autistem is hij op de hoogte van het bestaan van een onderzoeksproject van de Plantijn Hogeschool over ondersteuningsbehoeften van normaal tot hoog begaafde volwassenen met autismespectrumstoornis. Het doel van dat onderzoek is de ontwikkeling van een autisme-vriendelijk instrument, dat rekening houdt met sterke kanten van autistische personen.

Aan de hand van een interviewleidraad wordt geïnventariseerd welke ondersteuning nu al geboden kan worden en door wie. Het is dan de bedoeling om beleids- en handelingsgerichte adviezen te formuleren met betrekking tot die groep die toch altijd maar groter wordt. Het onderzoeksproject loopt sinds september 2012. Het loopt nog tot september van dit jaar, er zijn dus nog geen resultaten bekend. Het is voor minister Vandeurzen bijgevolg nog niet duidelijk of het onderzoek waarvan sprake is in de pers, hetzelfde project betreft. Het zou hem verbazen, de kans is heel klein dat er al een rapport van de Plantijn Hogeschool gepubliceerd is, maar dat komt er sowieso aan na september 2013.

Voor het overige heeft hij mij een heel interessant overzicht gegeven van wat vandaag al bestaat aan begeleiding, niet enkel van kinderen en jongeren met autisme, maar ook van volwassenen. Gelet op het bestek van deze actuele vraag, is het overzicht wat te uitgebreid, maar hij heeft mij een zesttal initiatieven meegedeeld.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Minister, ik dank u voor het antwoord dat u ons hier vandaag kunt geven. Het is heel belangrijk voor de commissie Welzijn dat we in de toekomst inzage kunnen krijgen in dit onderzoek, om dan nog verder te gaan en te bekijken welke beleidsmaatregelen effectief nog genomen zullen worden om volwassenen met een autismespectrumstoornis verder te ondersteunen, want we stellen vast dat de problematiek binnen de hele samenleving toeneemt. We weten dat de kinderen van de eerste generatie waarbij autisme werd geanalyseerd en bij wie de diagnose werd gesteld, ondertussen de volwassen leeftijd hebben bereikt. Het is ook zo dat er meer kenbaarheid aan wordt gegeven, de aantallen zullen dus alleen maar toenemen.

In de toekomst moeten we bekijken of dit al dan niet hetzelfde onderzoek is. Ik kan daar op dit moment niet over oordelen. We moeten samen met minister Vandeurzen bekijken hoe we dit vanaf september kunnen aanpakken. Het vraagt toch wel een heel andere aanpak dan wanneer het gaat over kinderen en jongeren.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, minister, het is natuurlijk heel moeilijk hier met u te debatteren over een heel specifiek dossier dat niet echt gebaseerd is op algemene kennis – want ik twijfel niet aan uw heel brede algemene kennis. Ik wil alleen een oproep doen. In het buitenland bestaan overal wel uitvoerige studies over de problematiek van het autisme bij volwassenen en de grote problemen die volwassenen met een autismespectrumstoornis ondervinden. Mevrouw De Wachter heeft dit goed geschetst. Een beleid is nodig. Ik wil de voorzitter van de commissie oproepen om niet te wachten tot het rapport in september misschien bekend zal geraken, maar om voordien al, op basis van studies uit het buitenland, een debat te voeren om te bekijken op welke wijze het beleid daarop kan inspelen.

Minister Hilde Crevits: Mocht ik de indruk hebben gewekt dat er vandaag in Vlaanderen niets gebeurt rond volwassen personen met autisme, dan wil ik dat toch eventjes rechtzetten. Er zijn vandaag, verspreid over Vlaanderen, al meerdere voorzieningen die zich niet enkel richten tot kinderen en jongeren met autisme, maar ook tot volwassenen. De voorzieningen voor volwassen personen met een handicap, ook voor volwassen personen met autisme, krijgen de komende jaren ook ruimte naargelang de vragen die er zijn; de middelen kunnen flexibel ingezet worden.

De diensten thuisbegeleiding autisme worden versterkt. Eind december 2012 – dit is dus een vrij recente stand van zaken – waren er 1588 personen met autisme in begeleiding bij de diensten thuisbegeleiding. Die diensten richten zich dus ook tot volwassenen met autisme.

Er is de oprichting van de diensten ondersteuningsplan, waarbij zes provinciale diensten rechtstreeks toegankelijk zijn, er is de projectoproep voor initiatieven woongarantie en ondersteuningsgarantie. Er gebeurt dus heel wat, men houdt uiteraard rekening met het feit dat de generatie volwassen geworden is en men probeert om met die noden rekening te houden.

Mevrouw De Wachter vroeg of de minister rekening hield met het nieuwe onderzoek. Het antwoord daarop is 'neen'. Op de vraag of er andere onderzoeken zijn, heb ik geprobeerd om een antwoord te formuleren. De resultaten, zeker van het onderzoek van de Plantijn Hogeschool, zullen heel nuttig zijn om mee te nemen in het toekomstige beleid.

Mevrouw Else De Wachter: Minister, zoals ik zelf al zei, zijn er op dit moment al beleidsmaatregelen. We zullen er verder op moeten bouwen en we zullen ze moeten evalueren, want, en dat is cruciaal, uit dit onderzoek blijkt dat 87.000 volwassenen in Vlaanderen te maken hebben met een autismespectrumstoornis, en dat heeft vooral gevolgen op het vlak van de arbeidstoeleiding, de werkzekerheid, het al dan niet kunnen beheren van een budget en de opvoedingsondersteuning binnen de gezinnen.

Het is dus veel ruimer dan alleen een autismespectrumstoornis. We moeten daar in de toekomst op voortbouwen. We moeten binnen Welzijn bekijken welke maatregelen moeten worden getroffen. Het gaat immers over 87.000 mensen. Daar moet iets tegenover worden gesteld in de hulpverlening.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het niet behalen van de eindtermen door leerlingen uit het Brussels Nederlandstalig onderwijs

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Van den Bossche.

Deze vraag is gericht tot minister Smet. Minister Smet heeft me meegedeeld dat hij deze namiddag van 14 uur tot 16 uur had voorbehouden voor het Vlaams Parlement. Hij vraagt dat

minister Van den Bossche in zijn plaats antwoordt. Ik stel dan ook voor dat het volgende Uitgebreid Bureau beslist dat de minister-president namens alle ministers komt antwoorden. Ik vind dat geen stijl, en dat heb ik ook meegedeeld aan de minister-president. Ik zal dat ook meedelen aan minister Smet. (*Applaus bij Open Vld, het Vlaams Belang, de N-VA, LDD en Groen*)

De ministers moeten de woensdagnamiddag voorbehouden voor dit Vlaams Parlement en voor niets anders. Ik ben daar heel kwaad over, maar ik hou me toch in. En ik ben wel blij dat minister Van den Bossche naast mij staat. Dat maakt iets goed.

De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, vorige week vond in de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) het leerkrachtenparlement plaats. Er kwamen een aantal opmerkelijke zaken aan bod. Ik vind het nuttig om het daar in het kader van de actuele discussie over te hebben. Ik neem dat een deel van deze vraag naar de commissie zal worden verwezen.

Uit een bevraging van het leerkrachtenparlement blijkt dat slechts drie van de aanwezige leerkrachten konden bevestigen dat men in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel de eindtermen zou halen. Los van de cijfers en van de wetenschappelijke vraag of dit nu wel de plaats was om dit te peilen en daar conclusies aan vast te knopen, vind ik dit toch een belangrijke vaststelling. Het buikgevoel zegt dat hier misschien toch wel iets aan de hand is. Minister, hoe reageert u op het feit dat in Brussel diploma's zouden worden uitgereikt aan mensen die de eindtermen niet behalen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Minister Smet is van mening dat dit zeker moet worden uitgespit. De attestering en de uitreiking van diploma's behoort tot de autonomie van de delibererende klassenraad. De overheid mag vanzelfsprekend verwachten dat zo'n klassenraad voldoende professioneel is om geen attesten of diploma's uit te reiken aan leerlingen die de eindtermen niet of onvoldoende beheersen.

Het is ons ook opgevallen wat er is gezegd in dat leerkrachtenparlement. Om die reden zal minister Smet de verantwoordelijke voor het Brusselse onderwijs, de onderwijsverstrekkers, de inrichtende macht, de onderwijskoepels en het gemeenschapsonderwijs daarover bevragen. Wanneer uit die bevraging blijkt dat er kwaliteitsproblemen zijn, dan heeft de minister een aantal mogelijkheden om maatregelen te nemen. Hij zal ook niet aarzelen dat te doen. Hij stelt zelf voor om de kwestie verder op te volgen in de commissie Onderwijs. Indien u daar echter meer over wilt weten, zal ik trachten wat meer details te geven.

De heer Willy Segers: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het leerkrachtenparlement had als belangrijke reden aangegeven dat de gebrekkige taalkennis daarvan de oorzaak is. Het gaat om een keten die vanuit het kleuteronderwijs en het basisonderwijs doorstroomt tot in het secundair onderwijs. In de commissie hebben we dat debat al een aantal keren gevoerd. De vraag is dan hoe we dat debat moeten aanpakken in een regio als Brussel. Ik verwijs ook naar de discussie over het immersieonderwijs en het meertalig onderwijs. Opvallend was dat het leerkrachtenparlement daar geen heil in zag. Ik zal de minister daar in de commissie over ondervragen. Eergisteren heeft hij in een debat over Brussel een aantal denkpijlers ontwikkeld.

In die context zouden we graag op het taalaspect blijven hameren. Dit staat los van het pedagogisch-didactisch aspect. Het Nederlandstalig onderwijs heeft ook een sociale functie. We staan hier regelmatig op de tribune om over Brussel te praten. We verwijzen dan naar de armoedecijfers, naar de werkloosheid, naar de scholingsgraad, naar de uitstroom zonder diploma en dergelijke. Volgens mij is ook dit een signaal vanuit Brussel om hier alle aandacht aan te besteden.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, de actuele vraag van de heer Segers is zeer terecht. Ik heb trouwens zelf een vraag om uitleg over dit onderwerp ingediend.

Het is eigenlijk heel eenvoudig. Indien de beweringen van de leerkrachten niet kloppen, worden de eindtermen wel gehaald en is er eigenlijk geen probleem. Indien de beweringen van de leerkrachten wel kloppen en de eindtermen niet worden gehaald, zitten we met een fundamenteel probleem. Er is dan maar een oplossing. Er moet worden voorzien in meer middelen, meer ondersteuning en meer omkadering.

Natuurlijk zijn Brusselse kinderen niet minder intelligent dan andere kinderen. Veel heeft met een andere achtergrond en met een sociaal-economische achterstand te maken. Wij zijn het onszelf verplicht hierin te investeren. Het zal een van beide opties zijn. In beide gevallen hebben we zelf de hefboom in handen.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: Voorzitter, eerst en vooral wordt nog maar eens bewezen dat een te grote instroom van anderstaligen in ons onderwijs tot een dramatische kwaliteitsdaling leidt. Het lijkt wel alsof hier op vrij grote schaal wordt geprobeerd de boel te bedriegen. De eindtermen worden massaal niet gehaald. De taalachterstand wordt nauwelijks opgehaald. De leerlingen mogen echter wel overgaan. Zittenblijven is een taboe. Uiteindelijk is hier niemand mee geholpen. Dit geldt in de eerste plaats voor de leerlingen zelf.

De gevolgen zullen niet uitblijven. We zitten al met het groot probleem van de ongekwalificeerde uitstroom in Vlaanderen en zeker in Brussel. Misschien hebben we in Brussel binnenkort ook het probleem van de gekwalificeerde uitstroom. Iedereen zal, waarschijnlijk terecht, veronderstellen dat een diploma van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel geen fluit meer waard is.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, ik wil even op de woorden van de heer Van Dijk reageren. Zijn stelling is wetenschappelijk niet gefundeerd. Een verstandiger en minder stigmatiserend discours zou helemaal anders klinken.

Minister, verwijzingen naar de autonomie van de klassenraad lijken me hier absoluut niet aan de orde. Die discussie zullen we in de commissie moeten voeren. Scholen die vaststellen dat een groot aantal leerlingen de eindtermen niet halen, zoals de leerkrachten hebben aangehaald, mogen eigenlijk geen diploma's uitreiken. Zo eenvoudig is het. De Vlaamse Regering moet in dit verband niet naar de klassenraden verwijzen.

We moeten, zoals de heer Delva al heeft opgemerkt, de oorzaak van de problemen aanpakken en onderkennen. We moeten onze verantwoordelijkheid nemen. Er moet een aangepast beleid komen voor scholen waarvan de meeste leerlingen een andere taal dan de onderwijstaal spreken. Er moeten bijkomende middelen en plannen komen. We mogen niet eenvoudigweg stellen dat sommige kinderen daar niet thuishoren. Ik vraag me af wat het Vlaams Belang eigenlijk wil. Moeten kinderen in Brussel al dan niet nog Nederlands kennen? (*Applaus van de heer Jean-Jacques De Gucht*)

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, aangezien het hier om beweringen gaat, zal ik me ervoor hoeden nu al conclusies te trekken. Ik ben zeer verheugd dat de minister dit dossier ter harte wil nemen en wil uitspitten. Hij wil de betrokkenen bevragen. Op basis daarvan zullen we hierover in de commissie Onderwijs een fundamenteel debat kunnen voeren.

Minister Freya Van den Bossche: In de eerste plaats moeten we weten of de stelling klopt dat redelijk wat leerlingen in het Brusselse afstuderen met een diploma of een getuigschrift zonder de eindtermen te hebben gehaald. Dat moet eerst worden nagegaan. Uit een gesprek kan al veel blijken, maar de minister beschikt ook over andere mogelijkheden. Hij kan de

Onderwijsinspectie om een rapport vragen. Er kunnen paralleltoetsen worden georganiseerd om na te gaan wat het peil in vergelijking met andere scholen is. De minister kan verschillende middelen aanwenden om na te gaan of er werkelijk een probleem is.

Als het probleem zich voordoet, kan men bijvoorbeeld pedagogische begeleidingsdiensten opdragen maatregelen te nemen. Ik geef enkele voorbeelden omdat ik betwist dat er maar één oplossing zou zijn, namelijk meer middelen. Wellicht kunnen er goede zaken gebeuren indien er meer middelen naar het onderwijs zouden gaan. Ik zal de laatste zijn om dat te ontkennen. Maar dat het probleem daardoor zou zijn opgelost, is absoluut onwaar. De oplossing schuilt ook in de aanpak van het probleem. Als het klopt wat die leerkrachten hebben beweerd, dan is er een probleem. Ik betwist ook dat de klassenraad daar geen enkele verantwoordelijkheid in zou dragen, want zij zijn autonoom. Zij beslissen of er wel of niet een diploma of attest wordt uitgereikt. Vanzelfsprekend is het zo dat, indien in de overgrote meerderheid van de gevallen ten onrechte een diploma wordt uitgereikt, het probleem veel breder is dan dat. Dan moeten wij niet boos kijken naar de leerkrachten, maar moeten we de structurele oorzaken achterhalen en er een structurele oplossing voor zoeken. Vergeef mij indien ik zeg dat het minder simpel is dan gewoon meer geld naar Brussel te sturen.

De heer Willy Segers: Minister, ik dank u voor de toelichting. Het debat is nog niet gesloten. Het is al een tijdje geleden geopend en er worden geregeld geanimeerde debatten over gevoerd. Met deze actuele vraag kunnen we het gesprek nog eens vernieuwen.

In de pers was er sprake van Brusselse eindtermen. Minister Smet is daar geen voorstander van. Dat is volgens mij de juiste aanpak.

Verder betreuren we het te moeten herhalen dat de samenwerking tussen het Nederlandstalige en Franstalige onderwijs in Brussel de nodige resultaten zou kunnen opleveren. Helaas wordt er nog altijd niet ingegaan op de vraag toe te treden tot een Brusselse taskforce onderwijs. Dat aspect staat los van de vraag naar meer middelen. De overheden zouden samen aan tafel moeten zitten om die problematiek aan te pakken. Wat ons betreft, mag dat morgen gebeuren. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het optrekken van de inkomensgrenzen voor een sociale huurwoning

ACTUELE VRAAG van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de verhoging van de inkomensgrenzen in de sociale huisvesting

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, de inkomensgrenzen zullen worden opgetrokken met 13 procent zodat betere verdieners nu ook in aanmerking komen om een sociale woning te huren.

De wachtlijsten staan nog vol met mensen die een veel lager inkomen hebben. Die wachtlijsten stijgen bovendien jaarlijks met 16 procent. We weten dat er al een overeenkomst is tussen Welzijn en Wonen om voorrang te geven aan mensen met een psychiatrisch verleden of jongeren die geplaagd zijn door de bijzondere jeugdzorg. Anderzijds zien we ook een nieuw gegeven, namelijk dat de toelatingsvoorwaarden voor partners van sociale huurders veel soepeler zijn. Ten slotte is het zo dat een vierde van de huidige sociale huurders meer verdienen dan de huidige maximale inkomensgrens.

Is er in de sociale huisvestingssector dan nog wel plaats voor de meest behoeftige sociale huurder?

LDD is van oordeel dat we die meest behoeftige mensen in de verdrukking brengen en dat we onvoldoende inspanningen leveren om aan die grote woonnood te verhelpen. Dat is ook wel een beetje de visie van de Vlaamse Woonraad.

Minister, hoe wilt u al die betere verdieners in de sociale huisvestingssector krijgen zonder de meest behoeftigen in de kou te laten staan?

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Voorzitter, minister, geachte leden, ik sluit me aan bij mevrouw De Waele. Deze maatregel verbaast me enorm. Ik vind het ook een zeer asociale maatregel. Vandaag wachten 90.000 mensen op een sociale woning. Dat zijn mensen die nu op de privémarkt meer huur betalen en toch geen recht kunnen hebben op een lagere huurprijs, zelfs met de inkomensvoorwaarden van vandaag. Het gaat over een belastbaar inkomen van ongeveer 1400 euro per maand. U zegt nu dat u die groep zult uitbreiden: er komen 40.000 mensen bij, dus u zult met 130.000 wachtenden zitten. U bouwt er maximaal 3000 woningen per jaar bij. Ik begrijp dat helemaal niet. U wilt eigenlijk gewoon de inkomsten van de sociale bouwmaatschappijen doen stijgen, en u wilt de goede huurders van de privémarkt wegtrekken. Dat zijn de twee resultaten die u daarmee zult bereiken.

Ik weet al wat u zult antwoorden: u zult zeggen dat u ook de poetsvrouw, die net voldoende verdient, recht op een sociale woning wilt geven. Welnu, ik denk dat u de mensen een rad voor de ogen draait. Die poetsvrouw heeft misschien recht op een sociale woning. Ik heb gebeld naar Dienstenaanhuus: een voltijdse poetsvrouw verdient 1299 euro netto. Dat is dus minder dan de inkomensvoorwaarde vandaag. Voor mij mag zij dus ook in die woning. Daar gaat het niet om. Ze zal echter op de wachtlijst belanden en na zes à zeven jaar zal ze die woning nog niet hebben.

Minister, waarom behoudt u, in het licht van uw beperkte middelen en uw beperkte bouwritme, de sociale woningen niet voor aan de kwetsbaren in de samenleving? (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, geachte leden, de inkomensgrenzen stijgen inderdaad met 13 procent. Toen die grenzen werden vastgelegd, zijn ze immers niet welvaartsvast gemaakt, wat er zeer concreet voor heeft gezorgd dat mensen met een baan niet meer in aanmerking komen voor een sociale woning. Bij de jongste actualisatie van de wachtlijsten hebben we gezien dat mensen die jarenlang werkzoekend waren en die, terwijl ze wachtten op een sociale woning, een laag betaalde baan hebben aanvaard, van de wachtlijst werden gegooid.

Het gaat inderdaad om straatvegers en poetsvrouwen: ik kan u alle e-mails doorsturen. Die mensen begrijpen dat helemaal niet. Doordat ze per maand een beetje meer verdienen, verliezen ze een potentieel voordeel dat veel groter is. Dat is een werkloosheidsval van jewelste, en ik vind dat dit ook een zeer gek signaal geeft aan mensen die erin slagen, nadat ze zich bijvoorbeeld hebben omgeschoold, nadat ze lang hebben gezocht naar werk, om een baan te aanvaarden.

U weet ook dat een laag betaalde baan nog altijd geen garantie is dat men niet in de armoede zal verzeilen, zeker als er ook kinderen zijn. Dat blijkt uit elke Armoedemonitor. Het lijkt me dus belangrijk te beseffen dat ook die groep mensen een vrij precair bestaan leidt. Ze zijn misschien nog niet arm, maar voor hen en voor hun kinderen is het bestaan zeer precair.

Die 13 procent is geen nattevingerwerk geweest. Mijn redenering was dat het erg redelijk zou zijn om het laagste deciel van mensen met een inkomen uit arbeid, dus die 10 procent mensen

die het minst verdienen, toegang te geven. U zegt letterlijk dat het gaat om al die betere verdieners, over de goede huurders op de privémarkt. Het spijt me, maar ik vind dat geen betere verdieners. Dat zijn de mensen met de laagste inkomens uit werk die nu worden toegevoegd.

Het klopt dat er een wachtlijst is, maar in welke mate bedriegen we onszelf door de wachtlijst lager te houden dan de werkelijke nood? Ik vind dat een wachtlijst een nood moet weerspiegelen. Overigens, het gaat over 70.000 wachtenden. U hebt het altijd graag over 90.000 wachtenden, maar u vergeet dat het gaat over 70.000 unieke wachtenden. U telt daar ook de mensen bij die willen muteren. Dat is niet helemaal eerlijk, want er komt een woning vrij als zij muteren. Er zal altijd een wachtlijst zijn. Het is mijn bedoeling die zo klein mogelijk te maken. Vandaag is die voor veel mensen nog veel te lang. Daartoe zullen er een aantal ingrepen gebeuren. Zo gaan we anders programmeren. Als iemand in sommige steden en gemeenten een studio wil, dan kan dat vrij snel gaan, maar voor wie bijvoorbeeld op zoek is naar een gezinswoning, is het verschrikkelijk lang wachten. In het Antwerpse wacht men twee keer zo lang. Ik vind dan dat bij de programmering eerst voorrang moet worden gegeven aan die types woningen waarop het langst wordt gewacht.

Ook gaan we natuurlijk bijbouwen. U weet dat de grote inhaalbeweging die met betrekking tot het grond- en pandenbeleid is ingezet tijdens de vorige legislatuur, ervoor zorgt dat er veel wordt bijgebouwd. Ook het aantal woningen van sociale verhuurkantoren groeit steeds meer. Voor wie ondertussen nog geen gebruik kan maken van die sociale woningen, zijn er sinds deze legislatuur nu ook de huurpremies, de huursubsidies, zodat de huur op de privémarkt wat betaalbaarder wordt.

Dat is op zich zeer redelijk. Daarmee is het probleem niet volledig opgelost, dat beseft ik ook. Er is nog een belangrijke inhaalbeweging nodig. Als u het mij vraagt, zal die ook na 2023 moeten blijven duren. Ik ben overigens zelf de huursubsidies aan het evalueren op hun doelmatigheid. Er zijn drie soorten huursubsidies. We moeten bekijken of we niet naar een eenvormig systeem moeten gaan. Ik ben zeker bereid om daarover te spreken. Hoe kunnen we op de meest faire manier omgaan met huursubsidies? Ik weet dat u beiden, zeker u, mevrouw De Waele, daar al een aantal keer voor hebt gepleit. Daar zit mogelijk ook een sleutel. Maar, voor alle duidelijkheid: ik denk dat het systeem op zich wel fair is geworden.

U zegt dat ik de voorwaarde over het inkomen van de partner wat heb versoepeld. Vroeger was het zo dat, wanneer een partner bij iemand kwam wonen in een sociale woning en men trouwde, dat geen probleem was. Maar als men niet trouwde kon men uit zijn huis worden gezet als die partner een bepaald inkomen had. Dat vonden wij een beetje eigenaardig. We hebben dus gezegd dat de eigendomsvoorwaarde geldt, dat we de huur vanzelfsprekend aanpassen door het feit dat er iemand bij komt wonen, maar dat we de mensen niet verplichten om te trouwen om er bij te komen wonen. Dat zou een beetje absurd zijn. Dat is de wijziging die is aangebracht.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik heb een tijdje geleden een gelijkaardige vraag gesteld aan uw collega, minister Lieten, bevoegd voor de armoedebestrijding, ook een partijgenote van u. Ik lees even voor wat ze in de commissie heeft geantwoord: “Het heeft absoluut geen zin om de grenzen op te trekken als we weten dat er daardoor niet meer sociale huurwoningen op de markt beschikbaar zullen zijn. Integendeel, er zijn nu al lange wachtlijsten van mensen die onder de grenzen vallen en die nu ook geen huurwoning krijgen bij gebrek aan aanbod.”

Minister, collega's, u zult best begrijpen dat ik dat een vreemd geval vind. We horen hier iemand die argumenten gebruikt om iets niet te doen, maar diezelfde argumenten zijn voor de andere een pleidooi om iets wel te doen. Ik heb de indruk dat u hier niet op dezelfde golfengete zit met de minister van Armoedebestrijding. In feite lijkt me het bijzonder raar dat jullie niet de juiste verhalen brengen.

Ik heb de minister gelukkig horen verwijzen naar mijn vraag over de huurpremie. Ik ben daar tevreden over. Ik wil de bijkomende vraag stellen of u werkelijk de effecten van een verruimde, inkomensgerelateerde huurpremie al hebt onderzocht.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, ik vind dat de socialisten vandaag, en zeker u, een vorm van beleid voeren waar ik een beetje kwaad van word. Dat heeft niets meer te maken met het helpen van mensen in de samenleving die kwetsbaar zijn. Het spijt me dat ik het moet zeggen, het is niet dat ik tegen socialisten ben op zich, maar wel tegen het oud socialisme en tegen het feit dat u voorstellen doet die eigenlijk niets oplossen en die niet zorgen voor sociale mobiliteit. Daar word ik inderdaad kwaad van. Uw federale collega Monica De Coninck zet juist wel in op sociale mobiliteit. Dat is een goede zaak. Dat is ook wat de liberalen willen. U hebt vandaag 3 miljard euro nodig om uw patrimonium volledig te renoveren. Elk huis dat u bouwt, dient voor herhuisvesting naar aanleiding van huizen die totaal moeten worden gerenoveerd. U kunt vandaag niemand nieuw helpen. Toch doet u nu met een verkiezingsstunt alsof u de mensen met een inkomen die net gaan werken, wilt helpen. Wel, ik vind dat bedrog.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, de Vlaamse Woonraad heeft al herhaaldelijk gezegd dat ze met lede ogen aanziet dat de door u genomen opeenvolgende beslissingen de doelgroep van de sociale huisvesting laat verschuiven en dat de minst bemiddelden steeds meer uit de boot vallen.

Dat is een sluipende manier van besluitvorming, waar ik me grote vragen bij stel.

Minister, minister Lieten heeft onlangs, na het zoveelste negatieve rapport over de toename van de armoede in Vlaanderen met heel veel sier op alle media aangekondigd dat er nu een armoedetoets bestaat om alle beslissingen van de regering te toetsen aan het effect op de armsten.

Minister, is de armoedetoets toegepast op dit besluit van de Vlaamse Regering? Zo ja, wat was het gevolg van die toets?

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Minister, onze fractie is heel tevreden dat u bent ingegaan op een vraag die we herhaaldelijk hebben gesteld naar een verhoging van de inkomensgrenzen. We zijn ervan overtuigd dat er met de krapte van de private huurmarkt in de stad voor een bepaalde groep op dit moment een groot probleem is. Het is goed dat ze op deze manier wel in aanmerking kunnen komen voor sociale huisvesting. Dat zal ervoor zorgen dat de leefbaarheid en het draagvlak voor sociale huisvesting op die manier beter zullen worden gerealiseerd.

Minister, dit zal ook betekenen dat de wachtlijsten langer zullen worden. Dus zal er, om de doelstelling van 43.000 bijkomende sociale huurwoningen die de Vlaamse Regering heeft vooropgesteld te bereiken, een versnelling moeten gebeuren in de procedures. Het is tijd om daar een voortgangsrapportage aan op te dragen.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Ik ga me outen vandaag: ik ben een nationalist, maar een sociale nationalist. U hebt me goed gehoord. Ik vind dat sociale huisvesting volkshuisvesting moet zijn. Minister, ik volg dus uw beleid. Ik volg ook het beleid van CD&V, die zegt dat sociale huisvesting niet alleen voor de ‘verloren kosten’ is, maar ook voor de factuur, de korporaal en de kleine onderwijzer, die in die instellingen terecht moeten kunnen. Als u dat beleid wilt voeren, dan hebt u mijn en onze steun. Alleen moet u dat beleid hard kunnen maken. Er is een lange wachtlijst en die wordt van jaar tot jaar langer. Het afgelopen jaar waren er 10.000 meer wachtenden. Hoe gaat u daarmee om?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Het is vreemd dat de vraagstellers nu fulmineren tegen iets wat al lang bekend was en in het regeerakkoord stond. U stelt het voor alsof de grootste tweeverdieners in aanmerking zullen komen. Het gaat om ongeveer 40.000 extra mensen die mogelijk erwijs in aanmerking zullen komen, van wie lang niet iedereen zich op de lijst zal zetten. Het komt de sociale mix ten goede, het gaat de werkloosheidsval tegen. Ik vind het vreemd dat u daartegen fulmineert.

Minister, u hebt enkele bijkomende maatregelen genomen: een minimumaandeel aan toewijzingen voor mensen die uit de psychiatrische zorg komen, maatschappelijk kwetsbare jongeren enzovoort. Is dat wel haalbaar voor alle huisvestingsmaatschappijen?

Minister Freya Van den Bossche: Om meteen op die laatste vraag te antwoorden: sociale huisvestingsmaatschappijen hebben ook daarin een rol te spelen. Er zijn mensen die zich tijdelijk uit de maatschappij terugtrekken omdat ze moeilijkheden hebben, jongeren die helaas uit hun gezin moeten worden weggehaald omdat ze beter af zijn zonder. Wij moeten die mensen helpen als ze terug willen integreren in de maatschappij. We moeten hen huisvesten zonder dat ze eerst een aantal jaren moeten wachten. Voor die mensen is dat geen optie.

In ruil daarvoor worden er vanzelfsprekend begeleidingsovereenkomsten gemaakt met de welzijnsinstellingen, waardoor we zeker zijn dat die mensen – we spreken over de vermaatschappelijking van de zorg – niet aan hun lot worden overgelaten. Naarmate het beter gaat, kunnen ze zich weer integreren. Het is belangrijk dat elke huisvestingsmaatschappij haar verantwoordelijkheid neemt. Dat is een afspraak die ik heb gemaakt met minister Vandeuren, net zoals ik indertijd met hem heb afgesproken dat we met middelen van sociale huisvesting sociale serviceflats bouwen omdat niet elke oudere voldoende vermogend is om in de private flats terecht te kunnen.

In die zin hebben we binnen de keuze voor de vermaatschappelijking van de zorg een zekere rol op te nemen.

Er werd gezegd dat inzake het Grond- en Pandendecreet de inhaalbeweging zelf cruciaal is. Zo zie ik ook de uitspraak van minister Lieten. Als er niet meer woningen komen, heeft het geen zin. Er komen meer woningen, elk jaar zien we die versnelling. Sedert het grond- en pandenbeleid werd 42 procent van de doelstelling gehaald. Het gaat goed vooruit. Jaar na jaar groeit dat aantal. Het nieuwe financieringssysteem laat toe dat SHM's die recent een inhaalbeweging hebben gedaan, opnieuw een inhaalbeweging kunnen doen. De SHM's hebben daarop gewacht. De versnelling zal enkel nog stijgen.

Mevrouw Van Volcem, ik betwist dat onze regeling niets te maken heeft met kwetsbaarheid. U moet echt beseffen dat mensen met een laagbetaalde job bijzonder kwetsbaar zijn en een precair bestaan leiden.

Mevrouw Vogels, ik heb wat cijfers voor u. 80.000 Vlamingen moeten rondkomen met een inkomen dat rond de armoederisicodrempel hangt. 10 procent van de werkenden geeft zelf aan zeer moeilijk rond te komen met hun inkomen uit werk. 22 procent van die mensen geeft aan huisvestingsproblemen te kennen. Het gaat wel degelijk om een kwetsbare groep. Dat neemt niet weg dat men kan redetwisten over of die groep wel of niet moet worden toegevoegd aan de rechthebbenden. U hebt daar uw mening over, ik de mijne. De bewering dat die mensen geen kwetsbaarheid kennen op de huidige private huurmarkt, wil ik manifest tegenspreken.

Er is overigens, mevrouw Vogels, weinig 'sluipends' aan dit beleid. Ik heb van in het begin van deze legislatuur gezegd dat het mijn ambitie is om de inkomensgrenzen op te trekken om opnieuw mensen met een laagbetaalde job een kans te geven. Ik wilde tegelijk, voordien

zelfs, voor een huurpremie zorgen om mensen die lang wachten op die woning, een kans te geven om op de private markt te huren.

Wat daar sluipend aan is, moet u mij eens uitleggen. Ik heb daar altijd zeer open over gecommuniceerd. Het is overigens niet de eerste keer – uw collega's zullen dat bevestigen – dat we dit debat voeren in de commissie of in de plenaire vergadering.

Mevrouw De Waele, de evaluatie van de huursubsidie loopt. We zullen dat binnenkort in de commissie kunnen bespreken.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, wij vinden nog altijd dat de middelen maximaal moeten worden ingezet om de meest behoeftigen in de sociale huisvestingssector te kunnen huisvesten. Dat gebeurt volgens ons veel te weinig. Wij kijken uit naar de verruimde huurpremie. Ik ben in ieder geval zeer curieus.

Wat ik wel erg vind, is dat u een hele hoop beterverdieners hoop geeft op een sociaal huurhuis en dat u uiteindelijk niet in staat zult zijn om die belofte waar te maken. U gaat heel wat meer mensen recht geven op een sociaal huurhuis maar minder mensen de mogelijkheid. Bij ons zeggen we 'veel beloven en weinig geven, doet de zotten in vreugde leven'. Dat omschrijft de toestand zeer goed.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, u ontgoocht 90.000 wachtenden. Er komen er nog 40.000 bij. Er zullen 130.000 wachtenden zijn. Ik weet niet wat voor een beleid dit is.

Bovendien zult u door het systeem een pervers effect bereiken. Wie vandaag werkt en kwetsbaar is en een sociale woning kan krijgen, zal niet meer gemotiveerd zijn om te werken. Als men 20 procent minder gaat verdienen, zakt de huur na het eerste kwartaal. We kijken uit naar de evaluatie van uw systeem. We zullen zien hoeveel mensen er nog werken na een termijn van twee jaar. Wie aanvankelijk 1500 euro verdient en 360 euro betaalt, zal bij werkloosheid 1100 euro hebben en 220 euro huur betalen. Het resultaat is hetzelfde! Dat noemen we de huisvestingsval, die is gecreëerd door uw systeem omdat de contracten levenslang zijn en niet tijdelijk.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 17.32 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.43 uur.*

■

ONTWERP VAN DECREET tot instemming met het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Benelux Unie, ondertekend in Brussel op 3 februari 2012

– 1915 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot instemming met het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Benelux Unie, ondertekend in Brussel op 3 februari 2012.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Overmeire, verslaggever, heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, minister-president, collega's, ik breng u – zoals beloofd aan verschillende collega's – een kort verslag over het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Benelux Unie. De minister-president heeft in zijn uiteenzetting aandacht geschonken aan het bijzonder belang voor Vlaanderen van vestigingen van internationale organisaties in Brussel.

Het onthaalbeleid wordt dan ook door Vlaanderen ondersteund. Het voorliggend zetelakkoord steunt op het Benelux Unieverdrag van 2006. Deze bepalingen kennen de Benelux Unie internationale rechtspersoonlijkheid toe voor het verwerven van voorrechten en immuniteiten, en ze machtigen de secretaris-generaal van de Unie tot het sluiten van aanvullende bilaterale overeenkomsten met een staat waar de Unie een officiële vestiging heeft.

De minister-president stelde in zijn toelichting dat de voorliggende overeenkomst kan bijdragen tot een meer evenwichtige samenstelling volgens nationaliteit van het personeel van het Secretariaat-Generaal van de Benelux Unie. Dit is op dit moment een klein probleem. Momenteel heeft de overgrote meerderheid van het personeel immers de Belgische nationaliteit, en dit kan voor enige ergernis zorgen bij de andere landen van de Benelux Unie. De fiscale en andere voorrechten in het protocol inzake de voorrechten en immuniteiten van de Benelux Unie uit 2008 en het voorliggende zetelakkoord zouden Nederlanders en Luxemburgers ertoe kunnen aanzetten om in het Benelux Secretariaat-Generaal te komen werken.

Vervolgens stipte de minister-president aan dat het zetelakkoord geen immuniteit van rechtsmacht toekent aan het Benelux Secretariaat-Generaal, noch een recht van onschendbaarheid. Het bevat evenmin vrijstellingen van belastingen en retributies, uitgezonderd de gebruikelijke vrijstellingen. De inkomsten die de personeelsleden verwerven uit hoofde van hun functie, kunnen worden belast door de Benelux Unie in plaats van door de federale overheid. Daarnaast genieten ook de gezinsleden van de secretaris-generaal en die van zijn adjuncten, van onderdelen van het diplomatieke statuut.

De secretaris-generaal, de adjunct-secretarissen-generaal en de andere personeelsleden van het Secretariaat-Generaal zullen van vrijstellingen kunnen genieten van belastingen op hun salarissen, extralegale voordelen of emolumenten zoals onze Nederlandse vrienden die kennen zodra die inkomsten onderworpen zullen zijn aan een belasting ten voordele van de Benelux Unie.

Daardoor verdwijnen die federale personenbelastingen. In dat geval daalt de federale dotatie aan de Vlaamse overheid. Het zetelakkoord kan dus onrechtstreeks een – zij het beperkte – negatieve invloed hebben op de niet-fiscale inkomsten van de Vlaamse overheid.

Gewestelijke belastingen, van directe of indirecte aard, kunnen ook worden gederfd als er een territoriaal aanknopingspunt is met het Vlaamse Gewest en in de mate dat de Vlaamse minister van Financiën dit nader bepaalt. De weerslag zal echter heel beperkt zijn, want het Secretariaat-Generaal is gevestigd in Brussel en de organisatie telt slechts een vijftigtal werknemers.

De bespreking in de commissie was vrij kort. Collega Kennes merkte op dat het hier weliswaar om een verdrag gaat met een beperkte impact, maar dat in partnerland Nederland een interessant debat aan de gang is over de meerwaarde van de Benelux, de opportuniteit en de kostprijs van het Benelux-parlement.

Ik heb zelf aangestipt dat er duidelijke signalen zijn dat de appetijt voor de Benelux in Nederland wat aan het afnemen is, wat mogelijk deels te maken heeft met het feit dat het Secretariaat-Generaal in Brussel is gevestigd. Ik heb gesuggereerd dat de minister-president hierover overleg zou plegen met zijn Nederlandse collega.

Mevrouw De Vits bevestigde dat er belangrijk werk wordt verricht in het Benelux-parlement. Wat de kritische bemerkingen in Nederland betreft, heeft de Nederlandse minister van

Buitenlandse Zaken zich alvast gekant tegen een afschaffing van deze assemblee. Collega Verougstraete is zelf lid van het Benelux-parlement en zei dat er al jaren discussie is over het nut ervan. Zijn persoonlijk standpunt is dat dit parlement wel degelijk een meerwaarde heeft.

In zijn antwoord verklaarde de minister-president dat het Vlaams Parlement uiteraard zelf beslist over de debatten die het wenst te organiseren, maar dat hijzelf alvast geen vragende partij is voor een discussie over het nut van het Benelux-parlement. De doelstellingen van deze assemblee blijven volgens de minister-president waardevol. Dit is een ideaal platform om innovatieve zaken samen uit te werken.

Voorzitter, het ontwerp van decreet werd unaniem goedgekeurd in de commissie.

(Applaus)

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Op een moment dat er vanuit bepaalde hoek, en vooral in Nederland, nogal wat kritiek is op de werking van de Benelux en in het bijzonder op het Benelux Parlement, vind ik het belangrijk om daarover het woord te nemen. Ik vind het belangrijk dat er een parlementaire assemblee is die alle gewesten van de lage landen bij elkaar brengt. Er wordt bovendien aan heel concrete dossiers gewerkt. Met de Fyra-trein bijvoorbeeld is het Benelux Parlement duidelijk in de belangstelling gekomen, net doordat het een grensoverschrijdend dossier is. De Nederlandse en Belgische spoorwegmaatschappij konden daar samen ondervraagd worden. Het parlement heeft zijn rol daarin volledig kunnen spelen.

Voor de rest zijn daar heel wat debatten aan de gang, over bijvoorbeeld de erkenning van blindengeleidehonden, hernieuwbare energie, defensiesamenwerking, grensarbeiders en hun statuten, grensoverschrijdende natuurgebieden. Dat gaat dus om heel concrete dossiers.

Onder de goede leiding van onze collega Bart Tommelein, die voorzitter is van de Belgische delegatie, kunnen de leden van ons parlement die daar Vlaanderen mee vertegenwoordigen, getuigen dat daar behoorlijk goed werk geleverd wordt.

Ik heb één vraag voor de voorzitter, het Bureau en het secretariaat. Is er een reden waarom de werkzaamheden van het Benelux Parlement, in tegenstelling tot die van de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie, niet op de agenda van onze commissiewerkzaamheden worden vermeld? Ik meen dat het maar correct zou zijn tegenover de leden van het parlement die daar ook hun werkzaamheden doen, dat dit ook in de commissieagenda zou worden genoteerd, zoals dat ook gebeurt voor de Nederlandse Taalunie.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Ik sluit me aan bij collega Kennes. Vanuit mijn rol, eerst als voorzitter van het Benelux Parlement, daarna in het Bureau en vandaag als Belgische delegatieleider, werk ik al vijf jaar aan een hervorming van de Benelux Unie, maar ook aan de hervorming van de werking van het Benelux Parlement. Dat heeft al aanleiding gegeven tot heel wat debat en discussies. Ik stel vast dat er bij een overgrote meerderheid van de leden van het parlement een enorm grote wil aanwezig is om daar blijvend werk van te maken.

We hebben nog een aantal andere grensoverschrijdende samenwerkingen, zoals van Lille en Nord-Pas-de-Calais met Kortrijk. We zien dat ook in de streek rond Maastricht. Er is een zeer goed contact met Noordrhein-Westfalen. Ik vind het belangrijk dat er in de grensgebieden in Europa samenwerking is en dat er een zeer groot overleg gepleegd wordt met de verschillende parlementen.

Ik denk dat wij de Nederlandse collega's zullen moeten overtuigen. Ik heb de indruk dat een aantal mensen daar zich niet bewust zijn van het feit dat wij de laatste jaren al heel wat hervormingen hebben gedaan. Ik vind het dan ook belangrijk dat wij met grote eensgezindheid dit verdrag en dit protocol goedkeuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl.St. VI.Parl. 2012-13, nr. 1915/1)*

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot instemming met het protocol over de bezwaren van het Ierse volk ten aanzien van het verdrag van Lissabon, ondertekend in Brussel op 13 juni 2012

– 1934 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot instemming met het protocol over de bezwaren van het Ierse volk ten aanzien van het verdrag van Lissabon, ondertekend in Brussel op 13 juni 2012.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Kennes, verslaggever, heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, collega's, iedereen herinnert zich ongetwijfeld dat op 12 juni 2008 in Ierland een referendum werd gehouden waarin een meerderheid zich uitsprak tegen de ratificering van het Verdrag van Lissabon. Dat heeft geleid tot nieuwe onderhandelingen, die dan aanleiding hebben gegeven tot een aantal afspraken met Ierland. Die gaan vooral over juridische waarborgen die Ierland vroeg rond het recht op leven, gezin en onderwijs, fiscaliteit, en veiligheid en defensie, waar Ierland traditioneel een zeer neutrale koers aanhoudt.

Dat is in een protocol gegoten, en er werd afgesproken dat dat protocol, nadat ondertussen een tweede referendum een ja-stem had opgeleverd, na de regeling rond de toetreding van Kroatië bij het verdrag zou worden gevoegd.

Omdat die protocols eigenlijk integraal deel uitmaken van de verdragen, moeten zij ook de hele ratificeringsprocedure overal doorlopen. Voor Vlaanderen heeft dit niet direct een impact, maar voor de Ieren is het een belangrijke garantie, die zij hebben gevraagd, al is er discussie over de draagwijdte van dit protocol. Volgens sommigen is het eerder interpretatief dan normatief, maar ik denk dat de Ieren er in elk geval veel belang aan hechten. In de commissie was er geen unanimititeit, maar toch een ruim draagvlak om dit goed te keuren.

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Voorzitter, minister, collega's, dit protocol over de bezwaren van het Ierse volk ten aanzien van het Verdrag van Lissabon is, hoe erg wij dat ook vinden, niet meer dan een schaamlapje om de balorige en 'ambetante' Ieren te sussen en aan boord te houden.

Eerst een kort stukje geschiedenis. Het Verdrag van Lissabon is de opvolger van de in 2005 door Frankrijk en Nederland afgewezen Europese Grondwet. Dat die Europese Grondwet een serieuze brug te ver bleek, was al veelzeggend, maar toch kwam er in 2007 een ander verdrag voor deze Europese Grondwet in de plaats: het Verdrag van Lissabon. Dat verdrag werd op

13 december 2007 getekend door de Europese leiders. Door de Europese leiders, maar niet door de Europese burgers.

Alle stappen van de zogenaamde ‘Europese integratie’ zijn immers genomen achter de rug van de burgers om. Een aantal Europese leiders geeft dat ook toe. De ex-president van de Europese Raad, Jean-Claude Juncker, bijvoorbeeld, en ik citeer hem graag: “Wij beslissen iets. We brengen dat dan in het midden en wachten enige tijd om te zien wat er gebeurt. Volgt er geen misbaar, breekt er geen opstand uit – want de meesten begrijpen toch niet wat er werd beslist – dan gaan we weer wat verder. Stap voor stap, tot er geen terugkeer meer mogelijk is.”

Nog eerlijker was voormalig Duits bondskanselier Helmut Kohl. In een uitgebreid interview over het ontstaan van de euro, stelde Kohl dat een referendum nooit tot de invoering van de euro zou hebben kunnen leiden en dat hij daarom, om de euro koste wat het kost in te voeren, als een dictator heeft gehandeld. Deze twee citaten, collega’s, dienen enkel ter illustratie van wat we in feite allemaal weten: deze EU is een constructie die boven de hoofden van de bevolking werd en wordt geleid en vorm gegeven.

Collega’s, de zeventien eurolanden kregen geen referendum over hun deelname. De zeldzame keren dat men de burgers toch naar hun mening vroeg, negeerden de politieke machthebbers het afwijzende kiesresultaat, zoals bij de stemming over de Europese Grondwet in Frankrijk en Nederland, of verplichtte men hen om opnieuw te stemmen tot er een goedkeuring was, zoals in Ierland. De Ieren liet men twee keer stemmen over het Verdrag van Nice in 2001 en 2002, en twee keer over het Verdrag van Lissabon in 2008 en 2009. Met andere woorden: stemmen mag, bij wijze van uitzondering of test, maar je moet wel opnieuw stemmen bij een ongewenst resultaat. Dat is nogal cynisch voor een democratie.

Maar terug naar dit protocol. Na de stem van de Ieren tegen het Verdrag van Lissabon in 2008 werd, met het oog op een nieuw referendum, door de Europese Raad in 2009 dit protocol in het leven geroepen bij wijze van antwoord op de bezorgdheden van Ierland. De Ieren hadden zich bezorgd getoond over de zeggenschap over hun eigen gezinsbeleid, over hun fiscaal beleid en over defensie. Ierland wilde in feite zijn soevereiniteit behouden, zeker op dit vlak.

Het protocol met de lange titel – lange titels en honderden pagina’s onleesbare tekst zijn eigen aan dictaturen – werd verkocht als een garantie voor Ierland voor de toepassing van het Verdrag van Lissabon op de betreffende beleidsdomeinen. Deze ‘garanties’ dienen slechts, zo luidt de EU-propaganda, om duidelijkheid te verschaffen over een bestaande juridische situatie en bieden een antwoord op de onjuiste argumenten, zogezegd, die tijdens de eerste referendumcampagne de ronde deden.

Deze ‘garanties’ zijn al opgenomen in een besluit dat de staatshoofden en regeringsleiders in juni 2009 hebben goedgekeurd. Toen werd evenwel overeengekomen dat ze naar aanleiding van het volgende toetredingsverdrag in een protocol geïntegreerd zouden worden. Het voornoemde protocol geeft dus uitvoering aan deze verbintenis in het vooruitzicht van de nakende toetreding van Kroatië. In wezen is het protocol, zoals ik al heb gezegd, niet meer dan een schaamlapje om de Ieren min of meer te sussen en om het schandelijke negeren van het Ierse ‘neen’ tegen het Verdrag van Lissabon te verdoezelen.

Men zou nu kunnen argumenteren dat we de wil van de Ieren niet mogen negeren en hun soevereiniteit moeten erkennen. Ten slotte hebben ze – weliswaar na enig aandringen – ‘yes’ gestemd. Als u aan uw gasten de eerste keer vraagt: “Wil je een stukje taart?”, zullen ze de eerste keer ‘neen’ zeggen. Maar als u wat aandringt en vraagt: “Moet je er echt geen hebben?”, dan zullen ze zeggen: “Oké, geef me dan maar een stukje.” Dat is de manier waarop de Ieren ‘yes’ gestemd hebben. Maar het Vlaams Belang zegt ook bij de tweede vraag naar het stukje taart ‘neen’ omdat wij de taart niet lusten. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, onze fractie gaat akkoord met het voorliggende protocol. Ik ga herhalen wat ik in de commissie heb gezegd.

Ik betreur dat Eurosceptische partijen in Ierland, populistische partijen, de bevolking hebben misleid over het verdrag van Lissabon. Er stond en er staat in het verdrag van Lissabon niets over recht op leven, gezin en onderwijs, fiscale aangelegenheden – we zouden het graag gehad hebben maar daar gaat het debat vandaag niet over – noch over veiligheid en defensie. Men heeft de mensen dus misleid. Dankzij het protocol dat de zaken nog eens verduidelijkt, is het mogelijk geworden dat de Ieren ‘ja’ hebben gezegd. Dit is positief voor Ierland en voor de Europese Unie. (*Applaus bij sp.a en CD&V*)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mevrouw De Vits, het gaat niet over de redenen waarom de Ieren ‘neen’ hebben gestemd. Het gaat erover dat wanneer een verdrag moet worden goedgekeurd volgens een aantal regels die anders zijn in verschillende landen, en een land zegt om welke reden dan ook ‘neen’, dat het geïnterpreteerd wordt als zouden ze het niet begrepen hebben, als zouden ze misleid zijn, als zouden er populistten aan de macht zijn. Men zet die lidstaat, en dus ook het volk, het mes op de keel. Men laat hen zoveel keer stemmen tot ze uiteindelijk ‘ja’ zeggen en houdt hen voor dat ze wat zullen meemaken als ze niet ‘ja’ stemmen. Daar gaat het hier over.

Dit protocol wil zogenaamd tegemoetkomen aan de bezwaren van de Ieren – of ze nu terecht zijn of niet, mevrouw De Vits, daarover hebben wij niet te oordelen –, maar het komt er helemaal niet aan tegemoet. Daar gaat het niet over. Het is zoals de heer Creyelman zei een schaamlapje, een doekje voor het bloeden, want uiteindelijk verandert er niets aan het verdrag. Dit is een uiting van de wijze waarop in Europa aan besluitvorming wordt gedaan. Wie het daar niet mee eens is, wordt het mes op de keel gezet en met een kluitje in het riet gestuurd. Dat is de reden waarom wij een signaal willen geven en willen zeggen dat wij aan dergelijke hypocrisie en machtspolitiek van Europa ten aanzien van soevereine volkeren niet meedoen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1934/1)

– *De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

VERZOEK tot machtiging tot vervolging van een Vlaams volksvertegenwoordiger – 2027 (2012-2013) – Nr. 1

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verzoek tot machtiging tot vervolging van een Vlaams volksvertegenwoordiger.

De heer van Rouveroy, verslaggever, heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroy: De Commissie voor de Vervolgingen heeft op maandag 29 april 2013 een verzoek tot machtiging tot vervolging van een Vlaams volksvertegenwoordiger behandeld. Het gaat met name om collega Johan Deckmyn. Bij brief van 29 maart 2013 werd

het Vlaams Parlement door de procureur-generaal bij het parket bij het Hof van Beroep te Gent verzocht de parlementaire onschendbaarheid van een Vlaams parlements lid op te heffen met het oog op de vervolging van de betrokken volksvertegenwoordiger.

De Commissie voor de Vervolgingen nam kennis van het bijgevoegde dossier conform artikel 100 van het Reglement van het Vlaams Parlement. Het dossier werd aan het Vlaams Parlement voorgelegd op grond van artikel 120 juncto artikel 59 van de Grondwet. De Commissie voor de Vervolgingen nam vooreerst kennis van de grondwettelijke contouren van haar opdracht.

Conform artikel 100 van het Reglement heeft de Commissie voor de Vervolgingen aan het betrokken parlements lid gevraagd of die wenst gehoord te worden door de commissie. De heer Deckmyn heeft te kennen gegeven niet gehoord te willen worden en geen bezwaar te hebben tegen verwijzing naar de rechtbank. Hij verzet zich daarom niet tegen een opheffing van de parlementaire onschendbaarheid.

De heer Sauwens, voorzitter, geeft een schets van de kwestie en van de procedure. Op de opmerking van mevrouw Dillen dat het hier gaat om een van de weinige mogelijke gevallen van betrapting op heterdaad en er dus in principe geen verplichting is om de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid te vragen, merkt de heer Sauwens, voorzitter, op dat 'heterdaad' heel strikt wordt geïnterpreteerd.

Mevrouw Dillen is van oordeel dat het voorgelegde dossier een typisch voorbeeld van 'betrapting op heterdaad' is. Een nog strikter voorbeeld dan dit dossier kan men niet vinden van een 'heterdaad'. Ze heeft weliswaar alle begrip voor de voorbeeldfunctie van een volksvertegenwoordiger. Maar dit betekent wel een extra sanctie, in die zin dat door het vragen van de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid voor een betrapting op heterdaad door het parket, een parlements lid aan de schandpaal genageld wordt. In dezen kon de volksvertegenwoordiger immers voor de rechtbank worden gebracht zonder dat een vraag van de opheffing van de onschendbaarheid nodig was.

De voorzitter, de heer Sauwens, wijst erop dat de parlementaire onschendbaarheid in het leven is geroepen niet om het parlements lid te beschermen, maar om het instituut parlement zelf en de parlementaire werking te beschermen. Het is om willekeur te voorkomen. Dat een strikte interpretatie wordt gehanteerd door voor elk dossier een verzoek tot machtiging voor te leggen aan het parlement, kan men dat eigenlijk als het ware zien als een gunst van het gerecht om zodoende de parlementaire onschendbaarheid ten volle te laten spelen, waar de parlementsleden er in feite zelf niet om vragen.

Mevrouw Dillen kan zich niet van de indruk ontdoen dat sommige arrondissementen het begrip 'heterdaad' strikter toepassen dan andere arrondissementen. In het gerechtelijk arrondissement Antwerpen bijvoorbeeld, worden, over alle partijgrenzen heen, parlementsleden voor dergelijke feiten gewoon rechtstreeks voor de rechtbank gebracht. Ze pleit dan ook voor een eenvormige toepassing, waarin ook de andere commissieleden zich volstrekt kunnen vinden. Misschien kan de Commissie voor de Vervolgingen er het college van procureurs-generaal op wijzen.

Zo kom ik tot het besluit van de commissie. De commissie is van mening dat dit dossier te kwalificeren valt als 'betrapting op heterdaad'. Gelet echter op het feit dat de procureur-generaal de vraag tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid gesteld heeft en het verzoek tot machtiging tot vervolging heeft voorgelegd aan het Vlaams Parlement, besluit de commissie unaniem, met vijf stemmen, om de parlementaire onschendbaarheid van de heer Deckmyn op te heffen. De commissie pleit wel voor eenvormigheid ten aanzien van verzoeken tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid en benadrukt dat een dergelijk verzoek niet nodig is ingeval van een 'betrapting op heterdaad'.

Tot zo ver het verslag.

De voorzitter: Wij stemmen over het besluit van de Commissie voor de Vervolgingen.

De volksvertegenwoordigers die het besluit wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het besluit is aangenomen.

■

VOORSTEL VAN GEMOTIVEERD SUBSIDIARITEITSADVIES van mevrouw Fientje Moerman en de heren Matthias Diependaele, Sas van Rouveroj, Lode Vereeck en Koen Van den Heuvel over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer

– 2038 (2012-2013) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Sas van Rouveroj bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van gemotiveerd subsidiariteitsadvies van mevrouw Fientje Moerman en de heren Matthias Diependaele, Sas van Rouveroj, Lode Vereeck en Koen Van den Heuvel over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer.

Ik veronderstel dat de heer van Rouveroj even zal toelichten waarom om het parlement moet overgaan tot de spoedbehandeling.

De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Voorzitter, mevrouw Moerman zal de hoogdringendheid toelichten.

De voorzitter: Mijn excuses.

Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, ik zal eerst de hoogdringendheid toelichten zonder in te gaan op de inhoud van het advies of het voorstel van richtlijn.

Het is zo dat in het kader van het Verdrag van Lissabon de subsidiariteitscontrole werd ingevoerd die ook het Vlaams Parlement toekomt, aangezien het Vlaams Parlement hier fungeert als nationaal parlement.

De hele procedure voor het subsidiariteitsadvies is binnen België het voorwerp van bijkomende regels. Waarom? De Europese Unie erkent alleen nationale parlementen als aanspreekpunt, hoewel een groot deel van de wetgevende bevoegdheden hier exclusief is toebedeeld aan de deelstaten.

Daarom heeft België bij de ondertekening van het Verdrag van Lissabon een verklaring afgelegd die verduidelijkt dat de parlementen van gemeenschappen en gewesten waaronder ook het Vlaams Parlement, in functie van de bevoegdheden die de Unie uitoefent, optreden als componenten van het nationaal parlementair stelsel.

Er is een samenwerkingsakkoord gesloten tussen alle Belgische parlementen in uitvoering van die verklaring. Dat akkoord is nog niet in werking, maar er zijn al afspraken over de informatiedoorstroming die operationeel zijn en dus ontvangt het Vlaams Parlement alle Europese wetgevingsvoorstellen die door de betrokken Europese instellingen worden verspreid via de Senaat. Indien er zo'n subsidiariteitsbezwaar is, dan moet het antwoord aan Europa worden gegeven via de Kamer.

Bij ons is dat geregeld in artikel 112 van het reglement van het Vlaams Parlement. Het probleem is echter dat dit allemaal heel korte deadlines vereist. De deadline bij deze richtlijn – en het betreft een voorstel van richtlijn tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer – voor het overmaken van de bezwaren aan de commissie is 13 mei, volgende maandag dus. Vandaag is de laatste nuttige datum waarop dit parlement zich eventueel voor een subsidiariteitsbezwaar kan uitspreken, vandaar de hoogdringendheid.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling?

We stemmen bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van gemotiveerd subsidiariteitsadvies van mevrouw Fientje Moerman en de heren Matthias Diependaele, Sas van Rouveroj, Lode Vereeck en Koen Van den Heuvel over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van gemotiveerd subsidiariteitsadvies van mevrouw Fientje Moerman en de heren Matthias Diependaele, Sas van Rouveroj, Lode Vereeck en Koen Van den Heuvel over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik wil kort ingaan op de inhoud van het voorstel van richtlijn. Het is een voorstel van richtlijn dat de lidstaten ertoe verplicht om MRO's op te stellen. Dat zijn maritieme ruimtelijkeordeningsplannen en strategieën om een geïntegreerd kustbeheer vast te stellen en uit te voeren. Deze plannen moeten ervoor zorgen dat diverse sectorale activiteiten die plaatsvinden in maritieme wateren en kustzones zoals daar zijn visserij, natuur, recreatie, scheepvaart, energie enzovoort op elkaar worden afgestemd.

De richtlijn bevat verschillende bepalingen waaraan deze ruimtelijke ordeningsplannen moeten voldoen zoals het gedetailleerd in kaart brengen van de activiteiten langs de kustzones. Men moet bij het opstellen van MRO's rekening houden met diverse aspecten zoals energie, maritieme aspecten, leefmilieuaspecten. De richtlijn bevat ook concrete doelstellingen. De plannen moeten ertoe strekken een bijdrage te leveren aan het verzekeren van de energievoorziening in de Unie, het bevorderen van maritiem transport, de toegankelijkheid van de havens en de transportveiligheid, het aanmoedigen van duurzame ontwikkeling, de groei van visserij en aquacultuursector, en het behoud, de bescherming en de verbetering van het milieu. Het verlies van de biodiversiteit en de degradatie van ecosystemen moeten eveneens een halt worden toegevoerd om klimaatbestendige zee- en kustgebieden te garanderen.

Het voorstel bevat ook minimumeisen met betrekking tot maritieme ruimtelijkeordeningsplannen en kustbeheersstrategieën die gecoördineerd of geïntegreerd moeten zijn, effectieve grensoverschrijdende samenwerking garanderen en de grensoverschrijdende effecten van de plannen en strategieën en betreffend zeegebied en gerelateerde kustzones identificeren.

Het uiteindelijke doel van de richtlijn is het vergemakkelijken van coherente en duurzame uitvoering van onder meer de kaderrichtlijn mariene strategie, de richtlijn hernieuwbare energie, het initiatief voor maritieme autostrades, de Habitat- en Vogelrichtlijnen en het nog te herziene gemeenschappelijke visserijbeleid middels maritieme ruimtelijkeordeningsplannen en geïntegreerde kuststrategieën.

Er is een rapportageplicht die zich ook uitstrekt tot data die een impact hebben op de socio-economische groei. Zo zal men bijvoorbeeld in het kader van deze richtlijn het aantal seizoensbanen aan de kust moeten rapporteren, naast andere zaken zoals de ecologische toestand van zee en kust.

Volgens de Europese Commissie, die dat ook telkens moet motiveren, is dit voorstel in lijn met het principe van de subsidiariteit aangezien de effectieve planning, de afbakening en de implementatie van de maritieme ruimtelijkeordeningsplannen een zaak blijft voor lidstaten en lokale overheden.

Een aantal parlementen in de EU hebben al een subsidiariteitsbezwaar aangenomen. Het gaat om de Zweedse Rikstag, de Eerste Kamer en de Tweede Kamer in Nederland, de Bundestag, het Litouws parlement en de Poolse senaat. Een aantal lidstaten doen dit niet, om de evidente reden dat ze geen kust hebben.

De vraag is dus of het Vlaams Parlement zich bij deze subsidiariteitsbezwaren wil aansluiten. Waarom zouden we dat doen? Ik zal eerst uitleggen waarom we het niet moeten doen. We moeten dit niet doen omdat we de doelstellingen in het voorstel, namelijk de uitbouw van een kader voor maritieme ruimtelijkeordeningsplannen ter bevordering van een op ecosystemen gebaseerde economische groei voor de zee- en kustgebieden, niet zouden onderschrijven. Volgens mij zijn we het daar allemaal mee eens. We moeten dit doen omdat het voorstel van de Europese Commissie onvoldoende onderbouwt wat de meerwaarde is van de Europese verplichtingen ter zake ten opzichte van de afstemming die nu al tussen lidstaten met gedeelde zee- en kustgebieden bestaat. Bovendien ben ik van mening dat de zogezegde voordelen van een Europese kaderrichtlijn niet in redelijke verhouding staan tot de administratieve lasten en kosten die de richtlijn met zich zou meebrengen. We denken ook dat het voorstel van Europese kaderrichtlijn geen rekening houdt met de specifieke behoeften van de verschillende maritieme gebieden. Er is nu ook al samenwerking tussen de lidstaten.

Indien we dit subsidiariteitsbezwaar aannemen, vragen we de Europese Commissie niet om geen richtlijn op te stellen. Als een derde van de stemmen die aan de parlementen van de lidstaten toebehoren zich verenigen, moet de Europese Commissie het voorstel opnieuw in overweging nemen en het voorstel opnieuw motiveren. Dat is wat we vragen.

Er is een nog verregaander procedure. Indien de helft van de stemmen zich verenigt, gaat het om een zogenaamde rode kaart. Ik denk niet dat dit zal gebeuren. Wat wij beogen, is de zogenaamde gele kaart. Als een derde van de stemmen verenigd is, moet de Europese Commissie dit heroverwegen, minstens beter motiveren en liefst ook een richtlijn voorstellen met minder administratieve lasten, met minder rapportageverplichtingen en met minder ingrijpende verplichtingen. (*Applaus bij Open Vld en de N-VA*)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, we hebben de hoogdringendheid niet enkel gesteund omdat er nu eenmaal, los van de beslissing die het Vlaams Parlement straks zal nemen, een deadline is. Onze fractie heeft gisterenmiddag kennis kunnen nemen van het

verzoek. We hebben de vraag gekregen dit eventueel te steunen. Die vraag heeft zich niet vertaald in een handtekening op het document. Tot daar reikt de verkramptheid. Inhoudelijk zijn we het hier alvast mee eens.

Volgens mij is dit de eerste keer dat het Vlaams Parlement gebruik maakt van de mogelijkheid een subsidiariteitsadvies over een nakende Europese regelgeving uit te brengen. De redenen waarom we bezwaren hebben en waarom het Vlaams Parlement, indien dit voorstel zou worden goedgekeurd, zich tegen de op stapel staande regelgeving keert, is door mevrouw Moerman in extenso toegelicht. We zijn het daarmee eens.

Dit voorstel biedt ons mogelijkheden. Indien de parlementen van lidstaten dit voorstel ook zouden goedkeuren, zouden we niet enkel een gele kaart, maar misschien ook een rode kaart kunnen uitreiken. Wij hebben daar natuurlijk geen vat op. Wij kunnen met betrekking tot de op stapel staande richtlijn enkel ons steentje bijdragen.

In die zin is het alvast een ernstig signaal. Indien voldoende lidstaatparlementen het hiermee eens zouden zijn, zal de Europese Commissie dit opnieuw moeten bekijken. We steunen het voorstel om deze reden en ook om inhoudelijke redenen.

Ik heb nog een praktische vraag. Mevrouw Moerman heeft al verwezen naar de talrijke discussies die in het verleden zijn gevoerd. Het gaat dan niet om de inhoud, maar om de procedure. De EU erkent enkel lidstaten. Binnen België is een heel mechanisme afgesproken. Dit mechanisme regelt hoeveel deelstaatparlementen een voorstel moeten aannemen om het aan de Europese Commissie te kunnen doorspelen. Belangrijk is ook of het om zuiver federale bevoegdheden of om gemengde bevoegdheden gaat. Daarnaast is alles ook nog eens in taalgebieden ingedeeld.

U hebt verwezen naar het samenwerkingsakkoord dat nog niet van kracht is, maar waar men zich min of meer toch naar richt. Ik heb slechts één vraag. Het gaat hier over de kust. Gaat het dan om een exclusieve bevoegdheid van het Vlaamse Gewest? Of hebben wij – gewoon een informatieve vraag – binnen dit koninkrijk nog een ander parlement met een ander taalregime nodig, zoals dat in het samenwerkingsakkoord staat, om de commissie hiervan effectief op de hoogte te stellen? Of zijn wij, gelet op de inhoud van dit voorstel, als Vlaams Parlement alleen gemachtigd? Zijn we, indien we dit goedkeuren, dan zeker dat het automatisch ook de Europese instanties bereikt, zij het via de Belgische postbus?

Mevrouw Fientje Moerman: Het zal de Europese instanties inderdaad bereiken via de Belgische postbus. Nu, het is zo dat het gewicht van de stem van een parlement afhangt van het stelsel in het bepaalde land. In landen met een eenkamerstelsel heeft het parlement twee stemmen, weegt het dus voor twee. Wij wegen voor één, maar met onze stem hebben we een volwaardige stem. We treden op als nationaal parlement. Dit zal ook doorgaan naar de Europese Unie.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, collega's, ik stel vast dat dit voorstel tot stand komt via een wisselmeerderheid en dat niet alle regeringspartijen hieraan deelnemen. Dat is geen kritiek, maar een vaststelling van een politiek feit.

Inhoudelijk wil ik het toch even hebben over het aspect ruimtelijke ordening. Wanneer we kennisnemen van alle ruimtevragen op zee, zoals de visserij, Natura 2000, de havens, energie, de Vlaamse en federale bevoegdheden op zee, de internationale samenwerking met Nederland enzovoort, dan lijkt mij een ruimtelijke planning op zee een interessant instrument om de zaak goed te beheren. Als er zoveel ruimtevragen zijn uit verschillende sectoren, kan ik me niet van de indruk ontdoen dat, wanneer we niets doen, de eerste aan zet is. Wat Europa hier doet, is voorkomen dat we brokken maken. Het Europese initiatief om aan te dringen op ruimtelijke planning en overleg is een richtlijn, geen verordening. We hebben alles in handen

om zelf de regie te voeren. We moeten daar een kans in zien, geen bedreiging. We steunen deze vraag dus niet. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Dat Europa een initiatief neemt voor de zee als grensoverschrijdend gegeven bij uitstek, daar is op zich niets mis mee. De vraag rijst echter of Europa daar vandaag voor bevoegd is en of het werkingsgebied dat Europa tot het zijne neemt, niet te ruim gaat.

Het gaat in het voorstel voor een richtlijn immers niet enkel om de zee zelf, maar ook om de kustgebieden. Het is belangrijk dat Europa geen bevoegdheden inpalmt die Belgisch zijn, zoals het voor ons belangrijk is dat België geen bevoegdheden inpalmt die Vlaams zijn. We zien immers dat er, los van Europa zelfs, al spanningen rijzen tussen het federale en het gewestelijke niveau. Naar aanleiding van het Marien Ruimtelijk Plan dat op federaal niveau wordt voorbereid door minister Vande Lanotte en de plannen van onze Vlaamse Regering en onze Vlaamse minister Crevits voor de Vlaamse Baaien, heb ik zowel in dit Vlaams Parlement als in de Senaat vragen gesteld over de precieze afstemming tussen het federale en het Vlaamse niveau. Ik heb zelfs gepleit voor een samenwerkingsakkoord, om tegemoet te komen aan wat de heer Peeters zegt.

In het voorstel voor een Europese richtlijn staat weliswaar dat de subsidiariteit wordt gerespecteerd en dat de lidstaten een en ander moeten organiseren conform hun interne bestuurlijke structuur. Dat stelt ons echter niet gerust. Intussen hebben Duitsland, Zweden, Nederland en Polen een subsidiariteitsbezwaar ingediend en stemden enkel het Verenigd Koninkrijk – wat mij zelfs wat verbaast – en Litouwen voor. Met name Zweden zet zeer duidelijk uiteen waarom het bezwaren heeft. De redenering van Duitsland, Zweden en Nederland is dat het subsidiariteitsprincipe voor de Noordzee misschien wel gevolgd wordt, maar zeker niet voor het luik ruimtelijke ordening, dat een exclusieve bevoegdheid van de lidstaten is.

Daarnaast zijn ze van mening dat de inhoudelijke resultaatsverplichtingen niet proportioneel zijn en dat de extra administratieve lasten te zwaar zijn. Terloops, bij ons zou dat van die extra administratieve lasten zowel voor het federale niveau – verder dan de laagwaterlijn – als voor het Vlaamse Gewest – tot aan de laagwaterlijn – en andere decentrale overheden, zoals de gemeenten van de kuststreek en de provincie gelden.

De bevoegdheid van Europa wordt onder meer door Zweden in twijfel getrokken, net als het gekozen middel van de richtlijn trouwens. Nederland oordeelt dat er misschien wel een wettelijk kader kan worden gevonden voor de procedures van de mariene ruimtelijke ordening en voor een geïntegreerd kustzonebeheer, maar dan zonder inhoudelijke resultaatsverplichtingen.

Mijnheer Peeters, samengevat: wij zijn absoluut voorstanders van een geïntegreerd beleid wat zee- en kustbeheer betreft. U hebt gelijk: allerlei sectoren en bedrijvigheden maken immers aanspraak op diezelfde ruimte, op diezelfde zones. Soms gaat dat harmonieus samen en is dat complementair, maar soms komen die vragen met elkaar in conflict. We zeggen ook niet dat Europa geen rol kan spelen om met betrekking tot de zee een aantal zaken op elkaar af te stemmen, maar het voorstel dat nu ter tafel ligt op Europees niveau, overtuigt ons niet. We willen dus dat een en ander wordt getoetst. Dat is wat we hier vandaag vragen. We zullen dus eigenlijk aan de Europese Commissie vragen om dit te heroverwegen. Om het in Europese vaktermen te stellen: dit is een gele kaart, geen rode.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, de heer Peeters merkte op dat niet alle regeringspartijen dit voorstel mee hebben ondertekend. Inderdaad. Dat is ook niet onlogisch:

dit onderwerp maakt ook geen deel uit van het regeerakkoord. Ik wil graag onze houding met betrekking tot dit document toelichten.

Wat het land betreft, zijn we er ondertussen al een aantal decennia van overtuigd dat de ruimte beperkt, schaars en eindig is, en de behoeften daarentegen vrijwel oneindig, en dat alleen een doorgedreven ordening van dat territorium de willekeur, het gespeculeer en het knoeien met ruimte tegengaat en een duurzame ontwikkeling garandeert. Ook voor de zee geldt dat: steeds meer actoren claimen een deel van het mariene milieu. In de tekst wordt heel duidelijk verwezen naar energiewinning, visserij, toerisme enzovoort. Er is heel de klimaatproblematiek, die ons zal nopen om een aantal belangrijke ingrepen te doen. Het lijkt me dan niet onbillijk dat Europa, net zoals het dat heeft gedaan voor heel wat andere problemen, zoals de milieuproblematiek, lidstaten stimuleert om te komen tot een afstemming bij die planprocessen, tussen lidstaten, maar ook binnen lidstaten.

Dat is het inhoudelijke argument. Ik heb ook nog wel een tekstueel argument. De indianers zeggen dat ze een heroverweging en een duidelijkere motivering van de Europese Commissie willen verkrijgen. Als ik echter naar het document kijk, dan staat daar heel sterk en expliciet in bepaald dat wat voorligt, niet proportioneel is en in strijd zou zijn met het subsidiariteitsbeginsel. Daar zijn wij, in alle oprechtheid, niet van overtuigd.

Mijnheer Vandaele, u had het over administratieve overlast. Waarom zou één overkoepelend, desnoods grensoverschrijdend plan, ter zake administratief meer overlast betekenen dan twee, drie of meer overlappende nationale, gewestelijke, provinciale of gemeentelijke plannen?

We staan helemaal aan het begin van een planproces. Dit moet nog heel de mallemlen – als ik het zo mag uitdrukken – van de Europese besluitvorming door. Nog heel wat actoren, zoals de Raad en het Europees Parlement, kunnen hun zeg doen en het document ook nog aanpassen. Dat is ook de reden waarom we ons zullen onthouden over dit voorstel.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, ik zou graag antwoorden op de collega's Dirk Peeters en Bart Van Malderen. Men moet een duidelijk onderscheid maken tussen het beoogde doel en de middelen om dat doel te verwezenlijken. Ook wij zijn voor een geïntegreerd en grensoverschrijdend beheer van de zee. Ook wij zijn voor de zogeheten blauwe economie en het in overeenstemming en in afweging brengen van verschillende gebruikers van de zee met elkaar. Laat dit gezegd zijn. Dat staat ook in de motie. Maar dat betekent niet dat wat de commissie voorstelt om te verwezenlijken, in verhouding staat tot wat men beoogt. Ik heb u het voorbeeld gegeven van het rapporteren van het aantal seizoensjobs aan de Vlaamse kust. Het lijkt me een ietwat verregaande verplichting om ervoor te zorgen dat er een duurzaam beheer van de kust is.

Wat collega Dirk Peeters betreft, die het had over de samenwerking met Nederland, wil ik graag onder de attentie brengen dat de vijf Nederlandse kustprovincies een gemeenschappelijke positie hebben ingenomen ten aanzien van deze voorgenomen richtlijn.

Ik zeg u kort wat ze zeggen: “De provincies delen de ambitie om Europa's blauwe economie tot bloei te brengen en onderschrijven het belang van een geïntegreerd en samenhangend beheer van zee- en kustzone. Een richtlijn voor maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer kan de internationale samenwerking een duurzame economische ontwikkeling bevorderen. Echter, de provincies hebben geen behoefte aan een richtlijn die een verdere juridificering van de betreffende beleidsvelden tot gevolg heeft aangezien een zodanige richtlijn niet vanzelfsprekend bijdraagt aan de noodzakelijke internationale samenwerking. De provincies constateren dat zij in nauwe samenwerking met het rijk en de andere overheden werken in de geest van de voorgestelde richtlijn. (...) De vijf kustprovincies zijn van mening dat de richtlijn strikt en expliciet de focus dient te richten op de procedurele vereisten voor coördinatie en afstemming en pleiten ervoor dat in de richtlijn strikte waarborgen worden ingebouwd dat deze niet kan en zal leiden tot nieuwe of aanvullende

regelgeving op het gebied van ruimtelijke ordening. De provincies constateren een spanning tussen de inhoudelijke doelstellingen van de richtlijn” – waar ze dus achter staan – “en de procedurele middelen die de Europese Commissie kiest voor de realisering van de doelstellingen. Daarbij komt dat de werklast en de bestuurlijke drukte” – dat is de Hollandse term voor administratieve overlast – “met deze richtlijn sterk zal toenemen. De provincies zien de richtlijn daarop graag aangepast en pleiten ervoor dat de procedures in de richtlijn zodanig worden geformuleerd dat bij de implementatie ervan optimaal wordt gebruik gemaakt van bestaande beleidsdocumenten en procedures.”

Daarna gaat het over interne Nederlandse zaken. Ze hebben dat ook laten toekomen aan de Nederlandse Tweede Kamer, die daar blijkbaar op ingegaan is.

Tot daar de vrees van collega Peeters als zou de Vlaams-Nederlandse samenwerking die nu al bestaat inzake het beheer van de kust en de zee, daardoor op losse schroeven komen te staan. Dat is niet zo.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van gemotiveerd subsidiariteitsadvies houden.

■

**ONTWERP VAN DECREET tot instemming met het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Benelux Unie, ondertekend in Brussel op 3 februari 2012
– 1915 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
110 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot instemming met het protocol over de bezwaren van het Ierse volk ten aanzien van het verdrag van Lissabon, ondertekend in Brussel op 13 juni 2012

– 1934 (2012-2013) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

94 leden hebben ja geantwoord;

16 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

89 leden hebben ja geantwoord;

16 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN GEMOTIVEERD SUBSIDIARITEITSADVIES van mevrouw Fientje Moerman en de heren Matthias Diependaele, Sas van Rouvoij, Lode Vereeck en Koen Van den Heuvel over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor maritieme ruimtelijke ordening en geïntegreerd kustbeheer

– 2038 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van gemotiveerd subsidiariteitsadvies.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

85 leden hebben ja geantwoord;

8 leden hebben neen geantwoord;

17 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van gemotiveerd subsidiariteitsadvies aan. Het advies zal aan de Europese Commissie worden overgezonden volgens de procedure die overeengekomen is met de andere wetgevende assemblees van België.

Het wordt met andere woorden vandaag nog bezorgd aan Kamervoorzitter André Flahaut.

■

MOTIE van de heren Wim Wienen, Chris Janssens en Johan Deckmyn tot besluit van de op 16 april 2013 door de heren Bart Tommelein, Wim Wienen en Jurgen Verstrepen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over de kostprijs van 'Villa Vanthilt', editie 2013, voor kandidaat-gaststeden, over de financiële bijdragen die steden en gemeenten moeten doen om als gaststad van een VRT-programma te kunnen fungeren, en over de hervormde zomertour van 'Villa Vanthilt'

– 1998 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
16 leden hebben ja geantwoord;
71 leden hebben neen geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

MOTIE van de heer Jurgen Verstrepen tot besluit van de op 16 april 2013 door de heren Bart Tommelein, Wim Wienen en Jurgen Verstrepen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over de kostprijs van 'Villa Vanthilt', editie 2013, voor kandidaat-gaststeden, over de financiële bijdragen die steden en gemeenten moeten doen om als gaststad van een VRT-programma te kunnen fungeren, en over de hervormde zomertour van 'Villa Vanthilt'

– 2000 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
5 leden hebben ja geantwoord;
61 leden hebben neen geantwoord;
43 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Lies Jans.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Rombouts.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Ik heb een stemafpraak met de heer Segers.

■

MOTIE van de heren Bart Tommelein, Jean-Jacques De Gucht, Peter Gysbrechts en Jo De Ro tot besluit van de op 16 april 2013 door de heren Bart Tommelein, Wim Wienen en Jurgen Verstrepen in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, respectievelijk over de kostprijs van 'Villa Vanthilt', editie 2013, voor kandidaat-gaststeden, over de financiële bijdragen die steden en gemeenten moeten doen om als gaststad van een VRT-programma te kunnen fungeren, en over de hervormde zomertour van 'Villa Vanthilt'
– 2002 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, collega's, in vier jaar tijd hebben we in de commissie Media al drie keer uitgebreid moeten discussiëren over de wijze waarop onze openbare omroep lokale overheden laat betalen voor sommige van haar omroepprogramma's, waarvan Villa Vanthilt als het ware een symbool is geworden. Als de VRT elk jaar opnieuw naar de steden en gemeenten trekt met het programma en daarbij steeds een hogere kostprijs aanreken, dan is het duidelijk dat de omroep zich niets, maar dan ook niets, aantrekt van de kritiek die al vele malen werd gespuid. De kritiek op deze handelwijze wordt bovendien gegeven door vertegenwoordigers van bijna alle partijen, ook de uwe, mijnheer Van Rompuy, over meerderheid en oppositie heen.

De kostprijs van de talkshow voor de lokale besturen bedroeg vier jaar terug 50.000 euro per maand, dit jaar is het al 35.000 euro voor vijf dagen! En wat geeft de VRT als uitleg? Die prijsstijging moet de 'production value' verhogen.

Collega's, zoals ik ook tijdens de bespreking in de commissie heb benadrukt, geldt de autonomie van de lokale besturen als een fundamenteel principe. Ze beslissen zelf wat ze met hun middelen willen doen. Als er morgen een commerciële omroep aanklopt om een programma in het kader van city marketing te financieren, wie zijn wij dan om hen dat te beletten?

Maar wij, als Vlaams Parlement, hebben wel een verantwoordelijkheid met betrekking tot de publieke omroep. We geven aan de VRT elk jaar 300 miljoen euro aan overheidsmiddelen. De meerderheidspartijen hebben via de beheersovereenkomst beslist dat daar nog extra commerciële middelen aan mogen worden toegevoegd.

Dus nee, de VRT doet niets wat niet mag. Maar dat betekent niet dat de VRT geen maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft.

Als de budgetten van bijna alle steden en gemeenten vandaag sterk onder druk staan, dan getuigt het van weinig fatsoen dat een openbare omroep, die door ons, de belastingbetaler, riant wordt betaald, nog eens bij diezelfde belastingbetaler gaat aankloppen voor een extra centje. Dit moet stoppen.

Ik ben dan ook tevreden dat deze mening gedragen werd door de verschillende commissieleden. Ook de minister stelde dat het nuttig zou zijn om de VRT op haar verantwoordelijkheid te wijzen. De minister is eveneens vragende partij voor een gentlemen's agreement tussen lokale besturen en de publieke omroep.

Samen met mijn collega's heb ik deze motie dan ook in die zin geschreven om de minister tegemoet te komen. Het is als het ware een extra bekrachtiging van wat we van de VRT verwachten. Ik reken er dan ook op dat deze motie door een overweldigende meerderheid wordt gesteund. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik herhaal wat ik ook in de commissie heb gezegd. Voor mij geldt ook de regel dat de lokale besturen zelf wijs genoeg moeten zijn om na te gaan welke middelen zij waaraan besteden, welke campagne- of reclamemiddelen.

Dat geldt ook voor de openbare omroep. In de beheersovereenkomst staat een bepaling dat zij dat mogen doen, collega Tommelein. Wie het daar niet mee eens is, had dat daar dus moeten afblokken. Ik merk trouwens fijntjes op dat zijn partij de meerderheid heeft in mijn gemeente, en dat Villa Vanthilt naar De Haan komt. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, we gaan de motie van de heer Tommelein niet steunen. Dit is een problematiek die al jaren aansleept. Ik denk dat de tijd van brave moties en het zoeken naar gentlemen's agreements wel voorbij is. Ook na de opmerkingen over deze problematiek, enkele jaren geleden al, heeft men het nooit nodig gevonden bij de VRT, noch bij de betrokken productiehuisen om met deze praktijken te stoppen. Een iets fermere motie was wel op zijn plaats geweest. En dat is dan ook de reden waarom wij deze motie niet kunnen steunen.

De voorzitter: Begin van de stemming.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
24 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord;
8 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Collega's, ik heb mij onthouden om de volgende reden. Het is een jaarlijks weerkerend probleem. We hebben in de commissie daar al een zeer interessant debat over gehad. Ik heb ook moeite met de werkwijze van de VRT in dit dossier. Ik heb dit ook in de commissie uitgelegd. Villa Vanthilt zocht voor de editie 2013 gaststeden die ook wilden betalen om het programma te ontvangen, en daarbij werden steden tegen elkaar uitgespeeld.

Voor ons is dit een brug te ver. Om deze praktijken aan banden te leggen, moet er een gedragscode komen, moet er een gentlemen's agreement worden opgemaakt. Ik wil de minister oproepen om actief te bemiddelen tussen de VRT en de VVSG. Vandaar mijn onthouding.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, ik kan natuurlijk niet achterblijven. Ik stel vast dat er toch enig dubbel gevoel is bij mij, als ik enerzijds de stemverklaring hoor van mijn anders zeer gewaardeerde en fijne collega van CD&V, maar anderzijds de andere vakjes rood zie kleuren.

Laten we eerlijk zijn: de VRT graait bij de gemeenten, en eigenlijk incasseren ze daar twee keer overheidsgeld, via een omweg, via de ministeries, via de kabinetten. Je ziet hier zeer goed wie dit promoot, welke politieke kleur dit promoot en de VRT een hand boven het hoofd houdt: dat zijn de socialisten. Goed, helemaal rechts zit Groen, maar die doen gewoon mee omdat ze niet anders willen doen. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels)*

Uiteindelijk zie je toch wel dat het altijd dezelfde zijn die vinden dat er dubbel overheidsgeld van de burger gebruikt mag worden om televisie te maken. Als de budgetten niet kloppen, moet je maar de tering naar de nering zetten. Dat zeg ik hier al twee legislaturen

lang. Maar blijkbaar is dat nog altijd niet doorgedrongen tot een bepaalde politieke kleur, die vindt: graai er maar op los, en zorg er maar voor dat je genoeg geld kunt pakken bij de burger.

■

MOTIE van mevrouw Fientje Moerman, de heren Sas van Rouveroy en Dirk Van Mechelen en mevrouw Gwenny De Vroe tot besluit van het op 8 mei 2013 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de gevolgen voor mens en milieu van het ongeval met een goederentrein met chemische lading in Wetteren – 2039 (2012-2013) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
44 leden hebben ja geantwoord;
63 leden hebben neen geantwoord;
3 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 15 mei 2013 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 18.45 uur.

■